

1947

160-11-11-11-11

A. P. O. S. I. A. I.

LET. CALIF. NAT. HIST. SOC. 1911

C. 157. INDIAN CAMP

Y O D F R A I A B I Z I N O

quod audiam & quod uelim

oculis nris. & max. per tractatu

denierbo unc. xij^{ss} un-

Magnolia c. Andim

Sci. Sci. sum. Admin.

quod una & nra que est apud patrem & manet

¶ Jacob. Quis ergo uidit & laudauit inuocantem deo

erunt habetis nobis esse deum factum

... et xpo filio d'ne sempiterno p'cedat in unitate

canonization que...

no b'is ite et ordine in op'is alle ad d'ra m'

defect to be in an even number family number

... ..

James Francis Johnson & Sons, 100 N. 3rd St., St. Louis, Mo.

1875

1871

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *MNc Bibl. 139, fol. 1^r*

Foto: Alfons Sieber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Inscriptio

BITOL

LOTHARIANUS

APOSTOLICUS

LEGATUS

CONSTANTINENSIS

Y O N E R A T A B I N T I O

quod audiunt & quod vident
oculis nostris & manu tractant
de verbo vite & ipsa vita

magna est & vident

et nos sumus & adiuuamus

quod vult & ea que est apud patrem & manum

in nobis quod ergo vident & audiunt in manu ad

creant habent nobis & seculum in seculum

in quo filius dicit semper vobis in qua lingua in se

& annuntio quod vident & habet & annuntio

nobis & de & habet & non sicut vult & de & in

de & de & habet & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

& in eo & in eo & in eo & in eo & in eo & in eo

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *Ms. Bibl. 139, fol. 1^r*

Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

dis. ubi sapit panis di. & satis memorabilis in sca gela di
maxime commendat caritas. Locuturus e multa prope
omnia de caritate. Qui habet in se unde audiat. necesse est
ut gaudeat ad quod audit. Sic enim erit illi lectio ista.
tamquam oleum inflamma. Si est ibi quod nutriat. nutritur.
& crescit. & permanet. Hec quibusdam sic esse debet. tamquam
ad fontem. ut si non ar. de ant. accedente sermone
accendantur. In quibusdam omni nutrit quod est. in quibusdam
accenditur si de est. ut omnes in una caritate gaudeant. Ubi
aut caritas. ibi pax. & ubi humilitas. ibi caritas. Iam ipsum
audiamus. & adeius uerba que dñs suggerit & iam uo
bis. ut bene intellegatis loquamur. Quod erat ab initio. quod au
diuimus. & quod uidimus oculis nostris. & manum nostram tractauerit
de uerbo uite. Quis est qui manibus tractet uerbum. nisi quia
uerbum caro factum est & habitauit in nobis. Hoc aut uerbum
quod caro factum est. in manibus tractaret. cepit esse caro ex
uirgine maria. Sed non tunc cepit uerbum. quia quod erat
ab initio dixit. Videte si non attestat eptā sua euangelium suum.
ubi modo audistis in principio erat uerbum. & uerbum
erat apud omni. forte de uerbo uite. sic accipiat. quia
si locutionem quandam de xpo. non ipsum corpus xpi.

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MC, Bibl. 139, fol. 6v*

Einsexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

quid uolunt docere qd annuntiare; audi; Quia dñs lux est
inquit & tenebre in eo non sunt ullę. Adhuc nominauit qui
dem lucem sed obscura sunt uerba. Bonũ est nob̃ ut ipsa
lux quã nominauit inlustrę corda nr̃a. Et uideamus qd
dixit. Hoc ẽ qd adnumiam̃ quia dñs lux ẽ & tenebre in
eo ñ sunt ullę. Quis enĩ auderet dicere quia in dñō s̃ tene
bre. aut quid ẽ ipsa lux. aut quę s̃ tenebre. ne forte talia
dicat. quę ad oculos istos nr̃os ptineant dñs lux ait. nescio qd;
& sol lux ẽ & luna lux ẽ & lucerna lux ẽ. Aliqd eẽ debet
longe his maius. longe q̃ pstantius. longe q̃ sup̃ eminentius.
quantũ dñs a creatura. quantũ conditor a cõditione. quantũ
sapientia ab eo qd factũ est p sapientiã; longe ultra om̃ia
debet eẽ lux ista. Et forte uicini ei erimus. si quę sit lux
ista cognouerimus. & ad eã nos adplicauerim̃. ut ex ipsa in
luminem. quia in nob̃ tenebre sumus. & ab illo inluminati. pos
sumus eẽ lux. & non cõfundi de illa quia de nob̃ cõfundimur.
Quis ẽ qui de se cõfunditur. is qui se cognoscit peccatore.
Quis de illa ñ cõfundit̃. q̃ ab illa inluminat̃. Qd ẽ ab illa inlu
minari. qui iã uidet se peccatis tenebrari. & cupit ab illa in
luminari. accedit ad illã. Unde dicit & psalmus. Accedi
te ad eũ & inluminamini & uult̃ ur̃i ñ erubescit. Sed ñ

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *Msc. Class. 139, fol. 9r*

Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

B. 139!

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

peccatorum. Vide enim qđ sequitur. Quod si confessi fuerim
 delicta nr̃a. fidelis & iustus est ut dimittat nobis delicta nostra.
 & purget nos ex omni iniquitate. Non tantum preterita. sed
 & si qua forte contraximus ex hac uita. quia non potest homo
 quam diu carnem portat. nisi habere uel leuia peccata. Sed
 ista leuia que dicimus. noli contemnere. sicut contemnis
 quando appendis. expauesce quando numeras. Leuia mul-
 ta faciunt unum grande. Multe gutte. implent flumen.
 multa grana. faciunt massam. Et que spes est. Ante omnia
 confessio. ne quisquā se iustum putet. & ante oculos dī qui ui-
 det qđ ē. erigat ceruicem homo. qui non erat. & est.
 Ante om̃ia ergo confessio. deinde dilectio. quia de
 caritate qđ dictū est. Caritas operit multitudinem
 peccatorum. Iam uideamus si ipsam caritatē cōdat
 pp̃ subrepentia delicta. quia sola caritas extinguit pec-
 cata. Cipbia extinguit caritatem. humilitas ergo robo-
 rat caritatem. Caritas extinguit delicta. humilitas p̃-
 tinet ad cōfessionē. quia cōfitem̃ nos peccatores ēē. ipsa
 ē humilitas. n̄ ut dicam̃ illud in lingua. quasi pp̃ arro-
 gantiā. ne displiceam̃ hominib; si nos iustos ēē dixe-
 rimus. faciunt hoc impii & insani. scio quidem quia

111

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Ms. B. 6. 139, 111*

Exlegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

manet & uicistis malignū. Hec omnia fr̄s q̄ cognouim̄ id
qd̄ a principio ē. q̄ fortes sum̄. q̄ cognouim̄ patrē. om
nia ista quasi cognitionē cōm̄dat. caritatē n̄ cōm̄dat.
si agnouim̄ amem̄. Nam cognitio sine caritate n̄ fac̄ saluos.
scientia inflat. caritas edificat; si confiteri uultis & n̄ a
mare. incipitis demonib; similes ēē. Confitebant̄ dem̄
nes filiū dī & dicebant. qd̄ nob̄ & tibi & repellebant. Con
fitemini & amplectimini. illi enī timebant dem̄ q̄ ta
tib; suis. vos amate dimissorē iniquitatū v̄rarū. Sed quo
modo poterim̄ amare dīm. si amam̄ mundū q̄ separat
nos a caritate dī. Duo sunt amores. mundi & dī. Si mun
di amor habet̄. non ē quo intr̄et amor dī. Recedat
amor mundi. & habet̄ dī. melior accipiat locū. Ama
bas mundū. noli amare mundū. cū exhausseris cor tuū
ab amore t̄reno. hauries amorē diuinū. & incipit iā
habitare caritas. de qua nihil mali pcedere poterit.
Audite ergo uerba purgantis. homo quasi agrū in
uenit. corda hominū. S; quādo inuenit. Si siluā inue
nit. exstirpat. si agrū purgatū inuenit. plantat.
Plantare ibi uult arbore caritatē. & quā siluā uult
exstirpare. Amorē mundi. Audi exstirpationē silue.

A1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MSC. B. 69. 139, 22^v*

Exlegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

lus sit i corde tuo. xpc sit i corde tuo. unctio ipsius sit in
 corde tuo. ne sit i solitudine cor sitiens. & n̄ habens fontes
 quib; irriget; Interior ergo magister ē. qui docet. xpc
 docet. i spiratio ipsius docet. Vbi illius i spiratio et unctio
 n̄ ē forinsec' manit p̄strepunt uerba. sic s̄ ista uerba
 fr̄s; quē forinsec' operant'. Adhibet aqua. & diligentia
 culture. quā libet forinsec' adhibet. nūqd poma format.
 nūqd nuditate lignorū uestit umbra foliorū. nūqd tale a-
 liqd intrinsec' agit. sed quis agit hoc. Audite ap̄lm
 agricolā. et uidete qd sum'. et audite magistrū intio-
 rē. ego plantau. apollo rigauit. sed d̄s incrementū dedit;
 neq; qui plantat ē aliqd. neq; qui rigat. sed q̄ incrementū
 dat d̄s. Hec ergo uob dicim'. siue plantem' siue rigem'
 loquendo. n̄ sum' aliqd. sed ille qui i incrementū d̄s. id unctio
 illius que docet uos de omib; Expt tract' tertius.
 Incip. iiii. De fer. iiii. pasche. ab eo qd scriptū est.
 unctio ipsius docet uos de omib;. & uerax ē & n̄ est
 m̄dax. & sic docuit uos p̄manere in ipsa. & nunc
 filioli p̄manete in eo. & cetera ad id qd ait. q̄ fac iu-
 stitiā iust' ē. sic & ille iust' ē. q̄ fac peccatū de diabolo
 ē. q̄ ab initio diabolus peccat. in his manifestus est.

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Msc. Bibl. 139, fol. 35r

Belegexemplar erhalten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

quinnat' ē ex dō n̄ peccat. q̄ sem̄ ei in ipso ma-
net. & n̄ potest peccare q̄ ex dō nat' ē usq̄ ad id
qd̄ ait. filioli. n̄ diligam' tm̄ uerbo. sed opere ^{ritate} & ue-

Intente. audite obsecro uos quia res n̄ minima uersatur
in medio. et n̄ dubito quia qui hesternō adfuitis intente
qd̄ et hodie intentius conuenistis. ē enim n̄ parua questio quo
modo dicat ista ept̄a. qui natus ē ex dō n̄ peccat. & quomo-
dō in eadem ept̄a superius dixerit. Si dixerimus quia peccatū
n̄ habemus nos ipsos seducimus. & ueritas in nobis n̄ ē. quid
facturus ē quem uterq; sermo ex eadem ept̄a in medio coar-
tauit. si se confessus fuerit peccatorem. timet ne dicat illi.
n̄ ergo ex dō natus es. quia scriptū ē. qui natus ē ex dō n̄ pec-
cat. Si autem se dixerit iustum et n̄ habere peccatū. accipit
ex alia parte plagam ex ipsa ept̄a. Si dixerim' quia peccatū
n̄ habemus. nos ipsos seducimus. et ueritas in nobis non est.
Positus ergo homo in medio qd̄ dicat. et qd̄ confiteatur n̄
inuenit. p̄fiteri se ēē sine peccato periculosū ē n̄ solū pe-
riculosū. sed & iā mendosum. nos ipsos inquit seducim'. et
ueritas in nobis n̄ ē. si dixerimus quia peccatū n̄ habemus.
sed utinā n̄ haberes et diceres. uerum enī diceres. ne inueri-
tate p̄menda ullum iniquitatis uel uestigiū formidares.

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Muc. Libl. 139, 41^v*

Einlegexemplar bitte an

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

nondiligit · manebit in morte · Ne putetis fr̃s. leue
 esse odisse aut diligere · audi & qđ sequit̃r · Omnis
 qđ odit fr̃m suum homicida ē · iam g̃ si contempnit
 continebit quisq; odiū fratrum · Numqđ & homicidiū
 in corde suo ētempturus ē n̄ mouet manū ad occiden
 dū hominē · homicida iam tenet̃r ad o · uiuit ille ·
 & iste iā int̃sector iudicat̃r · Omnis qui odit fr̃m suū
 homicida ē · & scitis quō om̃is homicida n̄ habet uitā
 æternā in se manentē · In hoc cognoscim̃ dilectionē ·
 p̃fectionē dilectionis dic̃ · p̃fectionē illā quā cō
 mendauim̃ · In hoc enī cognoscim̃ dilectionē qđ ipse
 p̃ nobis animā suā posuit · & nos debem̃ p̃ fr̃ib; animas
 ponere · ea unde ueniebat · Petre amas me · pasce oues
 meas · Nā ut noueritis quia sic ab eo pasci uolebat oues
 suas · ut animā suā p̃ ouib; poneret · Hoc illi c̃tinuo dixit ·
 Cū inuenis esset p̃cingebas te & ibas quo uolebas · Cū aut̃
 fueris senior alius te p̃cinget & tollet te quo tu non uis ·
 Hoc aut̃ dix̃ ait euangelista · Significans qua morte
 clarificaturus erat dñm · ut cui dixerat pasce oues me
 as · doceret eū ponere animā p̃ ouib; suis · Unde incipit
 caritas fr̃s · modicū adtendite qđ p̃ficiat̃r · audistis ipsum

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg
Signatur: *Msc. Class. 139, fol. 48r*
URL: <http://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:5:1-63862-p0041-9>

Bz. 139!

Heruntergeladen von:
Staatsbibliothek Bamberg
urn:nbn:de:hbz:5:1-63862-p0041-9
Staatsbibliothek Bamberg
88 Bamberg - Campus 8 - Neue Residenz

in conspectu di debemus interrogare cor nr̃m. Quod
si male n̄ senserit cor nr̃m. idest. Si confiteat̃ quia de di
lectione fr̃is fit. quicqd̃ fit. in bono opere accessit.
& iam qđ de mandato cū diceret hoc ait. Hoc ē manda
tum ei. ut credam̃ in nomine filii ei & diligam̃ inuicem.
& qui facit mandatum ei. in ipso manet. & ipse in eo.
In hoc cognoscimus quia manet in nobis. de spū quem
dedit nobis. Si enim inueneris te habere caritatem.
habes sp̃m di ad intellegendum. Valde enim necessa
rium ē. Primis temporibus cadebat sup credentes
sp̃s almus. & loquebant̃ linguis quas n̄ didicerant. quo
modo sp̃s sc̃s dabat eis p̃nuntiare. Signa erant tempori
oportuna. Oportebat enī ita significari in omnibus
linguis sp̃m sc̃m. quia euangelii di p̃ om̃s linguis cur
surū erat toto orbe terrarū. Significatū ē illud
& transit. Numqd̃ modo quib. imponit̃ manus. ut
accipiant sp̃m sc̃m. hoc expectat̃ ut linguis loquant̃.
Aut quando imposuim̃ manus istis infantib. attendit
unusquisq. ur̃m utrū linguis loquerent̃. & cū uideret
eos linguis n̄ loq̃. ita p̃uso corde aliqui sur̃m ut diceret.
n̄ acceper̃ isti sp̃m sc̃m. Nā si accēpissent. linguis loque

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Stadtbibliothek Bamberg

Sign. *McC. Bibl. 139, fol. 56v*

→ Exemplar bitte an

Stadtbibliothek Bamberg

Neub. Residenz, Hauptplatz 8
96049 Bamberg

bibendū uos hortatur sp̄s dī. Ad se bibendū uos hor-
tatur sp̄s dī. In hoc manifestata ē dilectio dī in nobis;
Ecce ut diligam̄ dñm hostationē habem̄. Possem̄ illū diligere
nisi nos prior ille diligere. Si pigri eramus ad amandū
non simus pigri ad reclamandum. Prior amauit nos. nec
sic nos amamur. Iniquos amauit. sed iniquitatem.
solut. Iniquos amauit. sed non ad iniquitatē ēgregauit.
Egrotos amauit. sed sanandos uisitauit; dñs ergo dilectio ē.
In hoc manifesta ē dilectio dī in nobis. quia filiū suū uni-
genitum misit in hunc mundū. ut uiuamus p̄ eum. Quom̄
ipse dñs ait. Maiorem hac dilectionē nemo potest habere
quā ut animā suam ponat quis. p̄ amicis suis. Et ibi p̄ba-
ta ē dilectio xp̄i in nos. quia mortuus ē p̄ nobis; dilectio pa-
tris. unde p̄bata ē in nos. q̄a filiū suū unicū m̄sit p̄ nob̄ mori.
Sic & paulus apl̄s ait. qui filio. p̄prio n̄ pepercit sed p̄ nobis om-
nib; tradidit illū. Quomodo n̄ cum illo. om̄a nobis donauit.
Ecce xp̄m tradidit pater. & tradidit iudas. Illumq̄d non qua-
si simile factū uidetur. Traditor iudas. traditor ergo est
& dñs pater. Absit inquis. non dico. Sed apl̄s dicit. q̄n filio p̄-
prio n̄ pepercit. s; p̄ nobis omnib; tradidit illū. & pater illum
tradidit. & ipse se tradidit. Aut idē apl̄s. Qui me dilexit

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Mic. Bibl. 139, fol. 64v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

caritatem fraternam caritatem dñi. Id est qua diligere debem^{us}
dñm. non tam assidue nominauit. sed tamen non omnino tacu
it. De inimici uero dilectione. prius tacuit. prope per totā
ipsam epistolā. Cum uehementer nobis p̄dicet cōmendatq;
caritatē nō nobi dicit ut diligamus inimicos s̄ dicit nobi ut fr̄s diliga
mus. Modo uero cū euangelium legeretur audiui^{mus}. Si enī
diligitis eos qui uos diligunt. quam mercedem habebitis.
nonne & publicani hoc faciunt. Quid ē igitur. qđ p̄ magno
nobis ad p̄fectionē quandā fraternā dilectionē commendat
iohannes ap̄l̄s. Dñs autē dicit non nobi sufficere ut fr̄s diligam^{us}
sed & debere nos ostendere illā dilectionē ut p̄ueniam^{us}
ad inimicos. qui usq; ad inimicos p̄uenit. non transiit fr̄s.
Necesse est sicut ignis prius occupat p̄xima. & sic se in lon
ginquiora distendat. p̄p̄inquior tibi fr̄ quā nescio
quis homo. rursus tibi magis adheret ille quē nō noueras.
qui tibi tamen non aduersatur. quā inimicus qui aduer
sat. extende dilectionē in p̄ximos. ne uoces illā extensio
nē. Ipse enī te diligit qui eos diligit qui tibi adherent. Exten
de ad ignotos. qui nihil tibi mali fecerunt. transcede & ip
sos p̄ueni ut diligas inimicos. Hoc certe dñs iubet. Quare
iste tacuit dilectionē inimici. omnis dilectio quę sine

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. *Msc. Bibl. 139, fol. 70v*

Belegexemplar bitte an
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96048 Bamberg

3
propter tuā inmensā misericordiā. qui ui-
uisset regnas p̄ immortalia scla sctorū am.

MISSA PRO TRIBULATIONE

Os qui contritorū non despicis gemitum
& merentū non spernis affectū. adesto
p̄cib: n̄ris quas tibi p̄ tribulatione
n̄ra effundimus. & eas clementer susci-
pere dignare. & quicquid contra
nos diabolicę atq; humane molun-
tur aduersitates. ad nichilum re-
dige. & consilio pietatis. allide. ut
nullis aduersitatibus lēsi. sed erepti
de omni tribulatione & angustia.
lēti tibi in ecclesia tua scā gratias
referamus. P̄ dñm **SECRETA.**

Os qui tribulatos corde sanas & mes-
tificatos actu iustificas. ad hanc
p̄pitiū hostiā dignanter adtende.
quā tibi p̄ tribulatione n̄ra offe-

466 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MHC-Lit. 1. fol. 31*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

O m̄p̄s semp̄ d̄s meſtorum conſola
tio · laborantiū fortitudo · pueniant
ad te preces de quacumq; tribula
tione clamantiū · ut om̄s ſibi in
neceſſitatibus ſuis miſericordiam
tuam gaudeant affuiſſe. P. SECR̄.

S uſcipe d̄ne p̄pitiuſ hoſtias quibus
& te placari uoluim · & nobiſſalu
tem · potenti pietate reſtitiui. P.

V iuſificet nos d̄ne ſacre participatio
niſ infuſio · & perpetua protec
tione defendat P. ALIA.

T ribulationem nr̄am q̄ſ d̄ne p̄piti
uſ reſpice · & irā tuę indignatio
niſ quam iuſte meremur p̄piti
uſ auerte. P.

D ñe d̄s qui ad hoc iraceriſ ut ſubuenias
ad hoc minariſ ut parcas lapſiſ ma
nū porrige laborantiū multiplica mi

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Ms. Lit. 4. fol. 21^r*

Pelegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Dñs omnium fidelium pastor & rec-
tor. famulum^{of} tuum^{of}. N. quem^{of} ae-
clesie tue p̄esse uoluisti p̄pitiuſ
respice. da ei q̄s uerbo & exemplo
quib⁹ p̄re est p̄ficere. ut adiutam
unā cū grege sibi credito pueni-
at sempiternam. P.

O blatis q̄s dñe placare muneribus.
& famulum^{of} tuum^{of}. N. quem^{of} pastore^f
populo tuo p̄esse uoluisti. assidua p̄-
tectione conserua. P.

H acc nos q̄s. dñe diuini p̄ceptio sacra-
menti p̄tegat. et famulu^{of} tuum^{of}.
N. que^{of} pastorem^f ecclē tue p̄esse
uoluisti. unā cum grege sibi cōmis-
so saluet semper & muniat. P.

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MSC. Lit. 1, fol. 108v*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

psit tibi in rebus. In missione omniū pec-
catorū tuorū. *Alia.* / animā tuā in iū-

Perceptio dñi nrī ihū xpi scāficet corpus et
tā aetnā am. Postquam diaconus di-
cat. he missa ē. dicat ep̄s hanc orationē.

Placeat tibi scā trinitas obsequiū seruitutis meę.
et p̄sta ut sacrificiū qđ oculis tue maiesta-
tis indignus optuli. sit tibi placens. mihiq;
et omnib; p̄ quib; illud optuli sit te mise-
rante p̄pitiabile. *Hac dicta accedat ad*

Meritis et intercessionib; altari ei osculetur et
istorū omniū scōrū suorū misereat nrī om-
nipotens dñs qui uiuit et regnat. *dic.*

Ds qui digne tibi seruientiū nos
imitari desideras famulatū da nob;
caritatis tue flamma succendi. ut
amictū decus priorū qui tibi pla-
cuerunt mereamur consortia ob-
tinere. *R.*

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *M. 1.1.1 fol. 225v*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

citat fide nrām ad regolendū dñi nrī ihu xpi aduentū
 in mundū p̄ conuū. p̄ q̄nque etates mundi. auctor uero
 missalis q̄ nominatur gregorialis & antiphonarū
 nos tangit ut recolam natiuitatē dñi celebratā p̄ tres
 ordines librorū. scilicet legis. p̄phetarū. & psalmoz.
 nec non & p̄ quartū id ē p̄ncipium euangelii. in quo
 narrat gabriel missus ad zachariā. uidelicet nunciū
 natiuitatis p̄cursoris dñi. uerū etiā & p̄phetia zacha-
 rie de aduentu dñi. & gabriel missus ad mariā uirginē.
 narrans ei cēptionē saluatoris nrī. & cetera talia usq;
 ad ipsā natiuitatē. Nepe & ipsa q̄ta ebdomada hoc est
 que p̄ima ē ante natiuitatē dñi. siue in qua celebratur.
 singularis ē. habens in matutinali officio p̄nā quāq;
 feriā antiphonas p̄p̄as in psalmis. **Alio modo.**
 Auctor lectionarij docet nos quā fortis sit dñs quenturus
 ē ad nos & intraturus domū nrām ut in ea habitet. quā
 solem sordidare q̄nq; sensib' nrīs. Illicessimē intrant
 poculos. suspicio mala deffrē p̄ aures. odor libidinis p̄
 nares. ingluuiēs p̄ os. tactus polluit p̄ crudelitatem.
 In sordib' n̄ uult habitare rex uenturus. nisi ita purgetur
 hospitij ut necessitate puluis talis remaneat sanctas matū.
 Ideo scribit auctor lectionarij q̄nq; lectiones q̄nq; ebdoma-
 darū. ut nos hortet circūcidere q̄nq; sensus nrōs ab omni
 uicio. & parare mansionē dignā regi dño. atq; p̄ph̄e uero.
 Dicit p̄ ore regis dicit p̄ malectio. Cecidit uenient dicit dñs.
 & suscitabo dauid germen iustū. & regnabit rex. & sapi-
 ens erit. Et iterū de dño. Et hoc ē nom̄ quo uocabunt eū.
 dñs iustus nr̄. Et iterū in euangelio de p̄ph̄a. Quia hic ē ue-
 re p̄ph̄a. quenturus ē in mundū. Auctor missalis seu an-
 tiphonarū. hortat nos eandē p̄parationē facere p̄ quatuor
 ebdomadas. Sic enī homo inter nunciū q̄nq; sensib' ad
 animā bene aut male operat. ita p̄ corpus qd' ex quatuor
 constat elementis aut ruit ad mala. aut surgit ad bona.

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Lit. 134, fol. 72v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

possint a pluribus. Alleluia his diebus non cantatur. quod est
 cuncti leticie. oportet enim nos sedentes super flumina
 babilonis id est humiliatos per confusione nostre pegeri
 nationis lugere. dum recordamur syon. id est speculatio
 nis superne. In salicibus in medio eius suspendimus organa nostra.
 Salicem nomine aliquando puritatem boni. aliquando
 sterilitatem designant reipublice. Nisi enim electorum unita per con
 stantiam sue unitatis exprimerem. nequaquam desce
 recce filius propheta dixisset. Et germinabunt inter herbas
 sicut salices. Scilicet enim ecclesie filii inter herbas sicut salices
 germinant. dum inter arescentem unita carnalium hominum et mul
 tiplici numerositate et perpetua mentis unitate perdurant.
 Et rursus nisi sterilitate salicem unita peccaminum signaret. nequa
 quam et uoce per dicantem contra babiloniam psalmista dixisset.
 In salicibus in medio eius syon. Babilonis quippe medio inesse
 vices describunt. quia nimirum infructuosus si quisque atque ab
 amore patrie celestis alieni. totus visceribus nihili sibi con
 fusione traditur. Unde et predicatorum sancti in istis salicibus
 non gerunt organa sed suspendunt. quia cum infructuosus
 ad reprobos mentes afficiunt. uim predicationis sue non exhi
 bent. sed potius lugentes silent. Sed cum hec de predicatorum
 officio et auditorum uoce dicta sint. nos ipsi quique organa nostra
 suspendimus in salicibus. cum in hac male uiridia sterili con
 fusione mundana uoce gaudii per punctum sicut pro
 amissione patrie intermetamur. Cantat autem palleluia
 tractus. attribuendo dictus. quia tractus idem morose sonat.
 qui licet in laude dei sic ait canat. magis tamen lucem signi
 ficare uidetur. Hoc autem inter est magis aut tractus. quod
 alleluia leticia semper significat. tractus uero aliquando tribulati
 one aliquando leticia sonat. tribulatione ut de profundis
 commouisti. ad te leuavi oculos meos. sepe expugnaueris.
 leticia ut iubilare. qui confidunt. Laudate dominum omnes qui
 quia in tribulatione et gemitu positi adiutores dominum de

A.1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *M.C. Lit. 134, fol. 83r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

Ipsius tēpli resolutionē & reedificationē anniuersaria
 sollempnitate celebraturisum². ad quā uos exhortamur
 ut pparetis uos si qui estis catecumeni. ut accipiatis grām.
 Iā nē tēpus ē. iā paruriat qd tē nascat. Sed forte ex
 igitur anobis. utrū habeat aliqd sacramenta. xl annis
 edificatū tēpli. Sunt quidē multa que hinc dici possunt.
 sed qd breuitē dici potest & facile intellegi. hoc interī dicit.
 Adā unus ē homo. & ipse ē totū genus humanū. Nā q̄ si fract²
 & sparsus colligit & q̄ si conflatur in una societate atq;
 concordia spūalem. & gemit unus paup modo adā. sed in
 xpo renouatur. qui sine peccato uenit adā. ut peccata
 ade solueret in carne sua. & redintegraret sibi adā ima
 ginē dī. Adā q̄ caro xpi. De adā q̄ fuit tēpli qd destrux
 runt iudei. & suscitauit xps triūuo. resuscitauit enī eynē
 suam. Et post pauca. Quid q̄ significat q̄dragenarius se
 narius numerus. Interī ipse adā q̄a p totū orbe terrarum
 sparsus ē audistis. de q̄tuor litteris grecis q̄tuor uerboz gre
 corū. Si enī ista q̄tuor uerba scribas sub inuice. id ē no
 mina q̄tuor partū mundi. orientis. occidentis. aq̄lonis
 & meridiei. qd est totus orbis. si q̄ facias ista q̄tuor nomina.
 id ē anathole qd est orientis. dy sis qd est occidentis. arctos qd
 est septentrio. mesimbria qd ē meridiēs. capita horū uerboz
 habent adam. Iā uidete quē numerū habeant isti littere. &
 ibi inuenientis xl & vi annis edificatū tēpli. q̄a caro xpi erat
 de adam. Habet enī adam alpha qd est unū. habet delta qd
 ē q̄tuor. quesunt q̄nque. habet nterū alpha qd ē unū. quesunt
 sex. habet & my quod ē xl. Ecce habes xl vi. Quom̄ nos cō pa
 ginari oporteat corpori xpi qd assūpsit. idē in sequentib⁹
 ostendit. nos scim̄ iniquis in humilitate cordis semp ut
 gaudiū nr̄m penes ipsū sit. Qui ita agit ut cariores admonet
 in memorata feria. ipse ē in humilitate cordis. Ipsi q̄ppe di
 cunt. Im mutemur habitu in cinere & cilicio. ieiunem⁹ &
 ploremus ante dñm. Cōpositor officii nr̄i. iuxta admoni

4:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *McC. Lit. 134, fol. 87r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

audire. hodie mecum eris in paradiso. Formam speciei datur
 nobis conuersio latronis. ne quis fidelium desperet uel in extremis.
 Sequitur lectio exodi. in qua agnus quidie domini eo hierusalem
 immolandus intrauit immolatur. Dicit lectio. Decimo
 die mensis huius tollat unusquisque agnū per familias et domos
 suas. De quo insequentibus. Erit autem agnus absque macula
 masculus anniculus. Iuxta quod tuum tolletis et hederum et ferua
 bitis eum usque ad quartam decimam diem mensis huius. immolabitque
 eum uniuersa multitudo filiorum israel ad uesperam. Dominus noster est
 agnus. qui in incipiente quinta decima traditus est et cruce
 ascendit in paraseue. Agnus absque macula christi corpus
 significat immaculatum. hederum uero corpus suum quod nos sumus
 qui peccatores sumus. Vtrumque animal memorat in religio
 ne pasche. Sicut ex scriptura disceimus paschanum immo
 lationem christi. ita disceimus immolationem nostram in mortifica
 tione uitiorum. et si necesse fuerit in effusione omnium presentium
 rerum. etiam et ipsius anime. sicque transcendendum ad patrem.
 Deinde sequitur tractus romano more qui habitat in aduitorio
 altissimi. in quo trahimur ad longitadinem uite eterne.
 in qua salutare dei id est christum quem nefandissimi iudei in cruce
 postea hodie uiderunt nos credimus uisuros faciem ad
 faciem in eternitate sua. sed habetur in usu tractus alius
 eripere me dominus ab homine malo. qui et insidias iniquorum
 aduersus christum. et ereptionem ipsius decantat. rectosque
 cum laudibus diuinis in conspectu dei habituros explanat.
 Sequitur passio domini absque salutatione. in qua uelut ipsum
 christum in cruce uidemus. Que ante quam plegat. duo diaco
 ni nudant altare sindone que prius sub euangelio po
 sita fuerat. in modum furantis. Aliqui uero ante quam
 legatur passio preparent sindones duas super altare sibi
 inuicem coniunctas. et in eo uersu ubi legitur parati sit
 sibi uestimenta mea attrahunt sibi hinc inde quasi se in
 dentes ipsas sindones in modum furantis. et secum auferunt.

111

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *unc. lit. 134, fol. 101r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

quomodo inoleuerit p̄sentis ieiunii consuetudo in n̄ra
ecclia. quæ tamen n̄ tenet p̄tentales ecclias. cū s̄c̄i patres
quos memorauim⁹ scilicet ambrosius hieronim⁹ augustinus
dicant relaxatā ēē ieiunia tēpore pentecostes. nec non etiā
uenerabilis p̄br. beda de eodē tēpore dicat in omelias.

Merito g̃ sacrosanctis dieb⁹ his nos q̃q̃ maiorib⁹ epulis atq̃ ymnis
celestib⁹ uacam⁹. obtruncetiam nimirū dñice resurrectionis
ob memoriam dñici conuictus cū discipulis. simul & ob
spem future n̄re quietis. ac uite immortalis. Et paulo post.

Recte etiā quinq̃genario dierū numero statū future n̄re bea
titudinis in imagine ueneram⁹. ieiunia uidelicet relaxan
do. atq̃ canendo. statim orando. quæ sunt ap̄issima p̄petuæ
quietis resurrectionis & laudis p̄sagia. Ubi g̃ erant hī de
quibus dicit ambrosius qd̃ statuisent carnē cotidie edendā
usq̃ ad pentecosten. ibi n̄ fiebat ieiuniū iuxta morē n̄m.
neq̃ ubi hieronim⁹ uel augustin⁹ aut beda erat. q̃ asibis re
re. n̄ t̄ apte relaxationē ieiunii infra quinq̃ginta dies pre
dicarent. Sed forte nondū consuetudo huius ieiunii in ecclia
tēporib⁹ illorū fuit. postea uero rationabili causā exigente inoleuit.

A quo autē p̄mū sup̄serit in ieiū. gregorius turonensis ma
nifestat ingessis francoz ita dicens. In his tēporib⁹ fuit in
uenna urbe tremotus magnus. ita ut multe ecclie & dom⁹
multorū concussæ sint & subuersæ. bestie q̃q̃. multe lupi
& ursi oberrantes ingressi sint p̄ totā ciuitatē. deuorantes
plurimos & hoc p̄ totū annū faciebant. S̄c̄i q̃q̃ pasche solle
nitate ueniente. dñs s̄c̄i m̄mertus eidē ciuitatis ep̄s mis
sarū sacrificia in ipsa uigilia celebraret. palatio regale
qd̃ in ea erat ciuitate diuino igne succensū est. Cūq̃. hec age
rentur. app̄p̄inquante ascensione dñi indixit ieiunium.
triduanū uir. s̄c̄i in p̄p̄to cū gemitu & contritione. & tunc
cessauit ipsa tribulatio & subuersio. Romana consuetu
do unū diem id est vii k̄ oai interponit. quē uocat in letania
maiore. n̄ in ieiunio. Letania uero ut p̄dixim⁹. dep̄catio ē apud

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Lit. 134, fol. 121r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

Secunda consecratio ē in quarto mense. secundo sabbato. quod
 est in eiu sedī catalogi. xiiii ebdomadarū. Hec deputatur
 in loco filiorū dauid. Dauid interpretat manus fortis. ipse q.
 pstravit goliath. id ē humilitas supbiam. Qui in hac con
 secrantur. ppter ea consecrant ut fortes sint p humilitate.
 & supbiā deiciant. Ipsa celebrat in iunio mense. qñdo mag
 nus est feruor solis sup terrā. qđ etiā tēpus aptū est bellis.
 Om̃ib' autē notū est. dauid bellicosū fuisse. & in arte ual
 de arsisse. Siquis igit tēpore hoc consecratus. feruet in fide.
 & formā se humilitatis & in militia xpiana contra supbiā
 satanę prebet alius ducatū. cōputat in numero dauid filiorū.
 Tercia consecratio celebrat in septēbri. tercio sabbato. qđ est
 in eiu tertii catalogi. & hec deputat iechonie generationi.
 Iechonias interpretatur pparatio dñi. Qđ si om̃s dporer
 pparari in aduentu xpi. nulli dubiū quin eos potissimū
 qui consecrant. Que consecratio habet finē in ipsa nat
 urate xpi. & aliquādo inter tria ebdomada finitur. ppter
 anticipationē dierū naturatis uel aduentus xpi habens
 tredecim ebdomadas. aliqñdo in quarta ppter tarditatē. &
 habet quatuordecim ebdomadas. Neq. hoc sine ratione est.
 quia sic cōputetur catalogus nouissime tesserę & decadis
 & semel cōputet iechonias. n̄ amplius inueniunt cū ipso
 xpo quā xiiii generationes. si ipse his cōputet. xiiii inueni
 untur. Quartū ieiuniū primo sabbato antenatale dñi si in
 ipsa iugilia non euenit celebratur. sed ppter uicinitatē ipsius
 naturatis consecratio rarius agitur. In his autē diebus
 oratio post cōmunionē sup pplm non habet. quia istud of
 ficiū frequenter circa noctē dñi eam fieri solet. in qua
 minime genu flectitur. XLIII.

BEATVS IOHANNES BAPTISTA IN EVANGELIO LUCE
 legitur repletus esse spū scō ex utero matris. quā ppter
 in exordio lucis diei quasi in exordio naturatis sacrifici
 um dō offertur in honore eius. ad laudē creatoris qui

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Lit. 134, fol. 126r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

cf. Alm. 4601 . f. 78^v

(Benediktiner / Tegernsee)

cf. Baumg. St B.

Bibl. 87, f. 82^v

Am Mittwoch, dem 03. J.

spricht im Max-Planck-Institut
Einladung des Instituts und des
neuere Geschichte der Universi

Prof. Dr. Lu

(Kulturwissenschaftl

übe

De Rodchem debet dari In festiuitate sc̃i Michã.
 In nat̃ dñi & in pascha. in unoquoq̃ horum tem
 porum unus fr̃sgine & decem casei. & c. o. va.
 anseres duo. pulli tres. In purificatione sc̃e marie
 v. solidi pro emptione piscium. In. l. decem casei
 & c. o. oua. & legumina. Similiter Chelenchiricha.
 Lacho. Herdo. Ratolfestorf. In nat̃ dñi & in pasch
 abb tres pelles. una hireina. & due caprine.
 Horum omnium medietas dari debet de Crupe
 tesueldon. Duruelino. Letterbach. Chelcsuelt.
 H̃o furte.

Notū ēē cupim⁹ tā futuris quā p̃sentib⁹. q̃ltē uenerabilis q̃dā sacerdos
 fr̃idericus herbipolensis eccl̃e canonic⁹. p̃remedio anime sue fr̃ib⁹ cenobii
 sc̃i michahelis habenb̃gensis eccl̃e. xx. libras argenti obtulit. p̃adeptione
 scilicet fr̃nitatis eorū. q̃tū de eodē argento p̃dū deberet cōparari. unde sēp
 mei anniuersario fr̃ib⁹ eiusdē cenobii seruitiū ob ipsi⁹ memoriā possēt
 p̃beri. Inno aut̃ filio donus Hermann⁹ eidē monasterii abbas. dedit
 easdē libras argenti in coemptione vrdorfensis p̃dū. hae tam inposita
 additione. ut de eidē p̃dū redditib⁹ singlis annis tantū excipiat. unde
 fr̃ib⁹ in cōmemoratione p̃dicti fr̃iderici. quem in osortū fr̃nitatis sue
 ascuerant. seruitiū remota omī additione tribuat. Hui⁹ rei testes
 adhibiti s̃ om̃s eidē monasterii fr̃s. ex quib⁹ erat Ellenhard⁹ p̃or. Hermann⁹
 custos. Volchnandus camerarius. Adelbert⁹ cellarari⁹. Drutwin⁹. 7 Gozwin⁹
 ambo p̃positi. tēpore domini otto h̃is ep̃i. millesimo cent. xxvii.
 anno ab incarnat̃ dñi.

Abb 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: MNC Lit. 143, fol. 90v

Gibt auch an in:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Promenade, Platz 3
D-96040 Bamberg

K. Jergu - Salter, Jergu - Salter & B.H. d. K.
Madelby in Bantj (1975)

Welches Salter? → Jergu; in A/D. 28)

Conuentio int̃ domnū OTTONĒ .VIII. bbbgensis eccle uene-
rabilē ep̃m. 7 int̃ Bertholfū comitē. de aduocacia cenobi
sc̃i aichaheli quā idem Bertholfus administrabat q̃l̃t facta
sit. p̃sens pagina manifestat. Igit̃ antecessores p̃dicti aduoca-
ti. cenobio sc̃i aichaheli debitā reuerentiā exhibebant. et
(eideq; loco p̃ om̃ia deuoti existentes) colonos eccle nulla
opp̃sione quibant. Hic ũ p̃ quā cedente p̃fato uenera-
bili ep̃o aduocatiū eide loci adept̃ ē. cepit familiā eccle
tyrannica crudelitate affligere. & tam placentē
nimietate quā uiolenta exactione abbatiā hostilit̃
deuastare. Erat p̃inde rusticos eccle miserabilis uocife-
ratio. sibi res suas tolli. se suis patrimoniis exheredari.
facultatib; nudari. luctuosō gemitu clauitantiū.
Ṽ idem aut̃ domnū Wolfram̃ eide monasterii uenerandus
abbas tā intolerabilē familie opp̃sionē. unā cū om̃i
aggregationē ad d̃m a facie tribulantis asugit. &
cont̃ tā feratē hominis illi iabie diuinū auxiliū
deposcit. Siq̃dē p̃ceptione eide eccle cotidianas
fieri orationes instituit. ante quarū inchoationē. triū
pulsationē omnium cāpanarū fieri precepit.
Quib; cōptis. cū mens aduocati utpote hominis duri

Bamberg, L. F. 143

Conuentio int̃ domnū OTTONĒ .VIII. bbbgensis eccl̃e uene-
rabilē ep̃m. 7 int̃ Bertrolfū comitē. de aduocacia cenobi
sc̃i michaheli quā idem Bertrolfus administrabat q̃l̃r facta
sit. p̃sens pagina manifestat. Igit̃ antecessores p̃dicti aduoca-
ti. cenobio sc̃i michaheli debita reuerentiā exhibebant. et
(eideq; loco p̃ om̃ia deuoti existentes) colonos eccl̃e nulla
opp̃sione quibant. Hic ũ (p̃ quā scedente p̃fato uenera-
bili ep̃o aduocatiū eide loci adept̃ ē) cepit familiā eccl̃e
tyrannica crudelitate affligere. & tam placitox
nimietate quā uiolenta exactione abbatiā hostilit̃
deuastare. Erat p̃inde rusticox eccl̃e miserabilis uocite-
ratio. sibi res suas tolli. se suis patrimoniis exheredari.
facultatib; nudari. luctuoso gemitu clauitantiū.
Videns aut̃ domnū Wolsiām eide monasterii uenerandū
abbatē tā intolerabilē familie opp̃sione. (unū cū om̃i
aggregationē ad d̃m a facie tribulantis afugit. &
cont̃ tā ferale hominis illi iabē diuinū auxiliū
depoposcit. Si q̃dē) p̃ crepione aīdē eccl̃e cotidianas
fieri orationes instituit. (ante quarū inchoationē. triuā
pulsationē omniū cūpanariū fieri precepit.)

Quib; cōptis. cū mens aduocati (utpote hominis duri et

indomabilis) neq; aq; am mollesceret (sed magis ac magis
in prava obstinatione inuicta persistet), dominus de coelo
propitius. (7 addit gemitus compeditorū, 7 soluit p̃stos
afflictionū, p̃stos eius. tunc inopinata morte extansit, matrem
p̃stis grauissimis in p̃stis laqueo affl̃x̃) ip̃m (90900)

Abbildung 11

aduocatum acerrimis agere diuinis stimulis pene exanimem
reddidit; (his tandem p̃stis acerrimis aerumnis) timens sibi
iam iamq; temporalis uitae inuicere dispendium, ad praesens

urinationem episcopum sub celantate iter accepit, atque
advocationem concubini s. Michaelis coram testibus absque
omni conditione domus ep̄o reddidit; quam mox ab eo
domus ep̄s recipiens, eodem momento ipsi praefato comiti
sub tali conditione restituit, quatenus ter in anno
colonus placitum ponat et singulis vicibus talentum
vnum vel tantum de rebus ecclesiae dimittat ad
victum pertinentibus; quanto talento eum possit, ad firum
suntium exigat; quod si forte placitum ponere voluntaria
deliberatione omiserit, a domus abbate tria talenta
in festivitate s. Michaelis sine omni contradictione
accipiat

Hermannus habenbergensis cenobii prior ind
 eiusdem ecclesie pueri. tam pueri quam pueri. Quam
 curas abundantiū abiecerim. ut in castris et in reg
 militum. nūq; sit officii continue orationis libam
 offerre fidelib; . ipsa tamen exigit. & sacre insti
 ordo compellit. ut eorū memoriā nris cordib; artius
 quorū cotidianis stipendiis utimur. & elemosinis su
 Cum enim bonum debeamus operari ad uniuersos. in
 tamen conuenit ad domesticos. qui nos possessionū si
 heredes relinquentes. dū nos rebus ppris alunt. d
 sollicitudinem cotidiane necessitatis adimunt. i
 tuos debitorē animarū suarū reliquerunt. Dicin

L 7. 142 ?

1. Lit. 162 fol. 59^v von (1123–1147)

Schrift: O I A

Nota ē caput tā futuris quā p̄sentib; q̄lit uenerabilis q̄dā
 fridericus herbolensis ecclesie canonicus. prematio anime su
 su auctu helis habenbergensis ecclesie. xx. libras argenti quā
 salua s̄m̄tatis eorū. q̄m de eodē argento p̄dū deberet copiar
 mei anniuersario fr̄ib; eiusdē cenobii structū ob ip̄s̄ mono
 p̄beri. Inno autē filio donus Hermannus eodē monasterio ab
 eodē libras argenti incomp̄tione v̄rdorfenis p̄dū. hūc autē
 additione. ut de eodē p̄dū r̄alib; singul; annis tantū excipiat
 fr̄ib; incommemoratione p̄dicti friderici. qui in sortuū s̄m̄t
 asauerant. structū remota omī s̄m̄tatione tribuat. Hūc re
 adhibet s̄ omī eodē monasterio fr̄s. q̄quib; erat Ollenhart p̄or. ti
 castos. Valchmandus camerarius. Adalbert cellarius. Drucwinus.
 ambo p̄positi. tēpore domini otto 13 ep̄i. millesimo cenō. x.
 anno ab incarnatōe dñi.

Baumb

2. Lit. 143 fol. 90^v unten

Schrift: O I A

A. D. 28

Vniuersali noticie fidelium tā p̄sentium quā futurorum p̄terire uolu
 mutatione p̄horū que facta ē nri uenerabilē oratoris octau
 benigensis ecclē ep̄m. & nri Wolfraam̄ cenobii sc̄i michah̄el
 randū abb. nri. q̄lit idē dō deuor̄ amittes regale mansū apud
 & in ulla cielen. nri. mansos. 7 muncino eadē loci dimidiū

1. Lit. 143 fol. 91 Schrift: O I B

Welbhusen. xiii. mansi infra ipsam uillam sunt. et
 sex .viii. uncias. 7 modū tritici psoluunt. sept

2. Lit. 143 fol. 88 Schrift: O I B

In omne sc̄e & indiuidue trinitatis. Notū ēē cupim̄
 omib; xp̄i fidelib; qualiter orator. viii. habengensis ecclē
 uenerabilis ep̄s p̄cha gestineshusen sita. que ipse ducci
 tis sere talente cōparauerat. ad cenobiū sc̄i michah̄elis
 p̄rebecho anime sue delegauerit. & aduocatā cor dē

3. Lit. 143 fol. 86 Schrift: O I B

1. Ratolfesdorf. duo mansi s. quorū unū dimidiū talentū.
 alē q̄nq̄ginta soluit denar. 1. Slagamarsdorf. q̄nq̄.
 7 duo dimidiū mansi s. singuli q̄nq̄. soluentes q̄nq̄ginta
 den i pasch. 7 possessorē cor opant i seruitio abbatis.
 Ex dimidiis aut. unū octoginta den. alē itē q̄nq̄ginta.

4. Lit. 143 fol. 89 Schrift: O I B

Si bona p̄cepim̄ de manu dñi. mala n̄ sustinebim̄.
 Laudauius indie. deficiemus in nocte. Tota die
 id est cum sua nocte salutē tuā. quō n̄ cognoui
 negotiationes. Ideo inq̄t tota die salutē tuā. qm̄
 n̄ cognoui negotiationes. que sunt iste negotia

5. Msc. Bibl. 52 fol. 16^v Schrift: O I B

Figler, in: AfD. 28

EXPOS. PS. xcvii. AV. R.

AV. G.

quia nisi uellet. n̄ in illo gauderem. At enim ipse
dñs. Hec locut' sū uob. ut in me pacē habeatis. in
mundo autē pressurā. Si xp̄iani estis. p̄ssuras in
isto mundo sperate. Tranquilliora & meliora tem
pora nolite sperare. fr̄s. fallitis uos. Id uob euāḡm
non p̄mittit. nolite uob p̄mittere. Quid dicat euāḡm
scitis. X̄p̄ianis loquim'. fidei p̄uaricatores cē n̄ debem?
Euāḡm dicit. quia in nouissimis tēporib' multa
mala. multa scandala. multe p̄ssure. multe iniqui
tates abundabunt. s; q̄ p̄seuerauerit usq; in finē.
hic saluus erit. Refrigescet inq̄t caritas multorū. Qui
ergo p̄seuerant spū serbuerit. scdm̄ aplm̄ q̄ ait. spū
seruantes. ei' caritas n̄ refrigescet. quia ipsa caritas
dī diffusa ē in cordib; nr̄is p̄ sp̄m sc̄m q̄ dat' ē nob̄.
Nemo igitur sibi p̄mittat. qd̄ euāḡm n̄ p̄mittit. Ecce
ueniunt letiora tēpora. & facio illud. et cmo illud.
Bonū ē t̄ ut attendas illū. q̄ n̄ fallit nec fefellit ali
quē. qui t̄ p̄misit. n̄ hic leticiā s; in se. & cū transie
rint ista. speres quia cū illo regnabis in eternū.
ne cū hic uis regnare. neq; hic habeas iocunditatē.

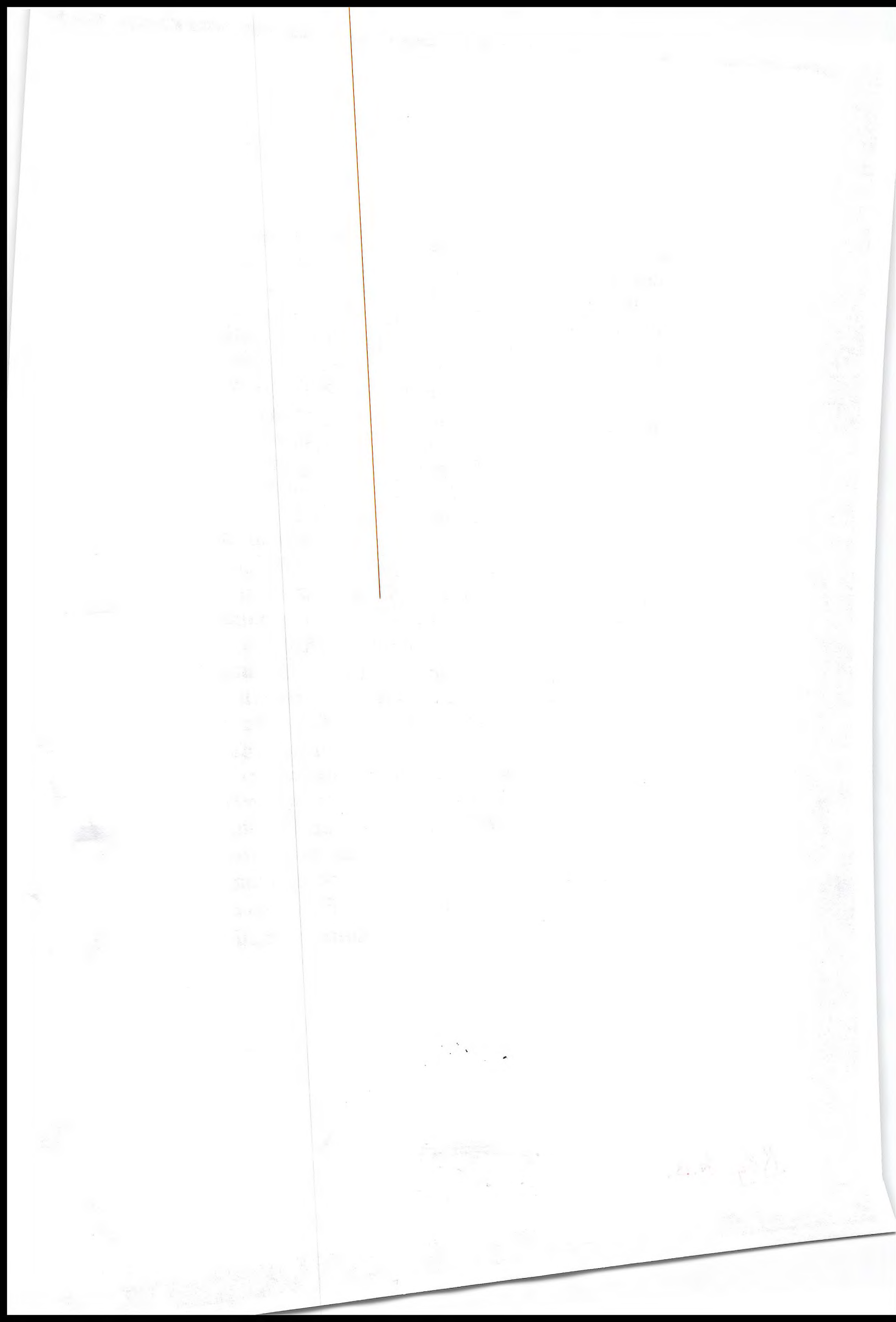
neq; illic inuenias. Explicit de psal
mo. xcvi. Incipit de. xcvii.
ANTATE Dñs CANTICV̄ NOVVM;
Nouus homo nouit. uetus n̄ nouit;
Vetus homo. est uetus uita. & no
uus homo. noua uita. Vetus uita ex adam tra
hit'. noua uita in xp̄o format'. Dicit' autē in hoc
psalmo uniuerso orbi t̄rarū. ut canat canticū

Abbildung 4

Btg. A.B.

~~Adalbero~~
Adelehasel?

Bite. 53?

L. 7. 144

6172

Ad uesp̄a. fer. ii. P̄. Dilexi. Credidi. Laudate. Ad
dn̄m. Leuau. fer. iii. P̄. Letat̄. Ad te leuau.
Nisi q̄a. Q̄ c̄fidunt. Inc̄uertendo. fer. iiii. Nisi d̄s
Beati om̄s. Sepe expugn̄. De pfundis. Dne n̄ ē exalt.
fer. v. Memento. Ecce q̄b. Laudate n̄d. C̄fitemini. Sup̄f. b.
fer. vi. C̄fitebor t̄. Dne p̄basti. Cripe me. Dne clamaui.
Voce mea. Sabbo Benedict̄. Exaltabo. Laudaua.
Laudate dn̄m. Laudauertm. Cap̄ Benedict̄ d̄s
& pat̄ dn̄i nr̄i. pat̄ miarū & d̄s tot̄ c̄solationis.
q̄ c̄solat̄ nos in om̄i tribulatione nr̄a. R̄. Adiu
toriu nr̄m in nomine dn̄i. Q̄ fec̄ celu & terrā
V̄Dirigat̄ dne ad te oratio mea. Sic i. i. c. t. c. m. f. v.
A. Ne remouiscaris dne delicta mea t̄ parentū
meor̄. neq; uindictā sumas de peccatis meis.
Magnificat. k̄r̄. Pat̄ n̄. P̄ces. oz. Om̄ps̄ sc̄pt̄ d̄s
uespe mane & meridie maiestātē tuā suppli
citer dep̄cam̄. ut̄ expulsi de cordib; nr̄is pec
cator̄. tenebris ad uerā luce que xp̄s̄c̄ nos
facias puenire. P̄. Ad copletoriū. Cui uocare
In te dne sper̄. i. vse. Odisti obscurū. Q̄ habitat. Ecce n̄
cap̄ Tu aut̄ in nobes dne & nom̄ tuū sup̄ nos inuo
catū ē. ne derelinq̄s nos dne d̄s nr̄. R̄. In manus
tuas dne cōmido sp̄m meū. Redemisti me dne d̄s
ueritatis. V̄Custodi nos dne. ut̄ p. o. Nē dimittas
a Grege tuū dne ne deserat̄ pastor bone q̄ dor
mire nescis s; sep̄ uigilas. k̄r̄. Pat̄ n̄. Credo. i. d.
P̄ces. Benedict̄ es d̄d. oz. Visita q̄s
Ad i. Dne n̄ m̄s. Ad v̄. Beati q̄. Ad vii. Dne n̄ i. d. u. ḡa. Ols̄r̄ q̄. Ad cōp̄. Uner̄ m̄s.
Dep̄fund. Dne q̄ audis. p̄cōplet. P̄. r̄ambareq̄.

Cursus ad rasurā. In primis cantant psalmi Verba mea.
 p[ro]p[ter] cursu[m] canonicor[um]. Ad p[ri]ma[m] p[er] d[omi]n[u]m in nomine tuo. Con-
 fitemini Beati imaculati. subiungit Alle. & hoc fit ad
 singulas horas. Cap[itu]l[u]m Pace & ueritate diligite d[omi]n[u]m d[omi]n[u]s
 om[n]ip[ot]ens. R[esp]o[n]d[et] Xp[istu]s fili d[omi]ni uiui miserere nob[is]. Qui sedes ad
 dexterā patris. V[er]ge d[omi]n[u]s adiuua nos. Et l[ite]ra p[er] n[ost]r[u]m
 k[yr]nel. xpet k[yr]n. Pat[er] n[ost]r[u]s. Credo in d[omi]n[u]m. Repleat[ur] os meū
 o[ra]t[i]o[n]e. D[omi]n[u]s d[omi]s q[ui] ad p[ri]ncipiū hui[us] diei nos puenire
 fecisti. tua nos salua uirtute. ut in hac die ad
 nullū dedinem[us] peccatū sed semp ad tuā iustitiam
 faciendā n[ost]ra p[re]cedant eloq[ua]. dirigant[ur] cogitationes
 & opa. p[er] d[omi]n[u]m. Ad t[er]cia[m] p[er] lege[m] pone. Cap[itu]l[u]m Sana me
 d[omi]n[u]s & sanabor. saluū fac & salus ero. q[ui]a laus mea
 tu es. R[esp]o[n]d[et] Ego dixi d[omi]n[u]e m[er]ito mei. Sana a m[er]ito p[er] t[er]cia[m]. V[er]ge ad iuue[n]t[em]
 o[ra]t[i]o[n]e. Da nob[is] q[uo]d d[omi]n[u]s p[er]seuerantē in tua uoluntate famu-
 latū. ut in dieb[us] n[ost]ris & merito & numero p[ro]p[ter] tibi
 seruient[em] augeat[ur] p[er]. Ad u[er]ba p[er] Defec in sat[is]. Cap[itu]l[u]m Alter
 alteri on[us]a portat[is] & sic adimplebit[ur] legem xpi.
 R[esp]o[n]d[et] Benedicā d[omi]n[u]o in om[n]i t[em]p[or]e. Sēp[er] laus ei in ore meo
 v[er]ba d[omi]ni regu[m] me. k[yr]nel Pat[er] n[ost]r[u]s Ego dixi. o[ra]t[i]o[n]e Dies n[ost]r[us]
 q[uo]d d[omi]n[u]s placat[ur] intend[ens] parit[ur] q[ui] nos & a pecca-
 tis absolue p[ro]p[ter] p[er]cipi[us]. & a cunctis eripe benign[us]
 aduersis. p[er] d[omi]n[u]m. Ad u[er]ba. Mirabilia test[is] tua
 cap[itu]l[u]m Impti enī estis p[er]cio magno glori[fi]cate &
 portate d[omi]n[u]m in corpore u[ost]ro. R[esp]o[n]d[et] Redime me
 d[omi]n[u]s & miserere mei. Pes enī m[er]ito in uia recta. in
 oculis bene dicat[ur] d[omi]n[u]s. o[ra]t[i]o[n]e p[er] p[er] q[uo]d om[n]ip[ot]ens d[omi]s. ut in innumeros uite
 v[er]ba ab oculis p[re]sentis errores uos semp moderamine dirigam[us]

aggrauat: cōparat diuiti avaro. qui quanto ē copiosior
diuitius q̄bus n̄ bene utit. tanto ardentius ecupiscent.
Inist. Accesser ad ihm **DOMINICA XVIII.**
Saducei. & interrogauit eū un' ex eis legis doctor. tēptans
eū. Magister. qd ē mandatu magnū in lege?

Conuener' g Saducei. ut multitudine uincerent ihm.
quē ratione superare n̄ poterant. A ueritate nudos se
ēē, p̄fessi sūt. q̄ multitudine se armauer'. Dicebant enī
apud se. Vnus loquat' p̄ omib; & omīs loquam' p̄ unū.
ut siquidē uicerit. omīs uideam' uictores. si autē uictus
fuerit. t̄ solus uideat' cōfusus. O pharisei. q̄ omā p̄p̄ ho
mines cognatis & factis. primū qdē uementes eū uno.
uincendi estis p̄ unū. **DOM. XVIII.**

Inist. Ascendens ihs in nauiculā transiit et ait. & uenit
in ciuitatē suā. Et ecce offerunt ei paraliticū. in lecto
iacentē. **MATEIA.** Quid mirū fr̄s? Xpc uenit
suscipere infirmitates nr̄as. ut suā nob̄ cōferret reme
dia sanitatis. quia medicus q̄ n̄ fert infirmitates. cura
re nescit. & q̄ n̄ fuerit oīl infirmo infirmatus. infir
mo n̄ potest cōferre sanitatē. Xpc ḡ si mansisset in
suis uirtutib; cōmune cū hominib' nihil haberet. et

nisi impleisset carnis ordinē. carnis in illo esset otiosa
susceptio. **DOM. XX. P̄ OCT. PENTECOST.**
Inist. Loquebat' ihs cū discipulis suis in parabolis dicens.
Simile factū ē regnū celoz homini regi. q̄ fecit

nuptias filio suo.
Iam intelligit caritas ur̄a qd ē iste rex. regis filius pat̄.
ille nimirū eū psalmista ait. Ds iudiciū tuū regi

Frage: Könnte das nicht Hl. A. des Necrologs sein?

IN NAT. S. MATHEI APTI.

IN ILLO T. Respondens illi dixit. Confiteor tibi pater
domine celi et terre. quia abscondisti haec a sapientibus et

H prudentibus et reuelasti ea paruulis. OMN. A. 116
uicisq; inter uerba domini si digne si diligenter. si quod primum
est pie consideremus. inuenimus primum non semper cum in scripturis
legimus confessionem debere nos intelligere uocem pec-
catoris. non enim soli est peccatoris sed aliquando etiam
laudatoris. Confitemur ergo. siue laudantes deum siue
accusantes nosmetipsos. Pia est utraq; confessio. siue
cum te reprehendit qui non es sine peccato. siue cum illi
laudas qui non potest habere peccatum. Si autem be-
ne cogitemus. reprehensio tua laus ipsius est.

IN OCTAVA APTOR.

IN ILLO T. Iussit ihesus discipulos suos ascendere
in nauiculam et praecedere eum trans fretum. donec di-
mitteret turbas. OMN. A. 116.

Apponimus euangelium. et quodammodo uidemus in lectio-
ne praesenti nauiculam periclitantem. apostoli periclitan-
tibus succurrentes. petrum uenienti apostolo occur-
rentes. Quibus omnibus miraculum spectaculum. et
mysterium requiramus. Quando enim possumus de
diuinis opibus intellectum mystice significationis scru-
tari. quasi de abstrusis fauoribus celi mella producamus. et
apostoli discipulos uniuersos spicas manibus stricamus. ut
ad latitiam grana perueniamus.

IN OCTAVA. S. MARIE.

In illo t. Intravit ih̄s i q̄dam castellū. & mulier q̄dā martha nomine. ~ excepit illū in domū suā. Oñ. AUG.

Vox dñi nr̄i ih̄u xpi quē in euangelio recitata s̄t. admonent nos esse unū aliqd quo tendam⁹. q̄ndo i hui⁹ s̄cū multitudinē laboram⁹. Tendim⁹ autē adhuc p̄gnantē tē nōdū manentē. adhuc i iura nōdū ip̄aria. adhuc desiderando nōdū fruendo. Nam tendam⁹. sine pigritia tendam⁹. ut aliquādo puenire ualeam⁹. IN OCT. S. MICHAELIS.

In illo t. Accesserūt discipuli ad ih̄m dicentē. Quis putas maior ē in regno celoz. Oñ. IER. **Q**ui audierant p̄ petro x̄no tributū redditū. ex equalitate p̄cū arbitri s̄t omnib⁹ & aplis petrū esse pl̄atū qui i redditione tributū dñō fuerat oparat⁹. ideo int̄rogant q̄s maior sit in regno celoz. Vidensq; ih̄s cogitationes eoz & causas erroris intelligens. uult desiderii gl̄e humilitatis conuentione sanare. Aduocans namq; paruult⁹. statuit eū in medio eoz. IN NAT. S. GALLI.

In illo t. Dixit. d. i. d. s. Facili⁹ ē camelū p̄foramen acus transire. quā diuitē intrare in regnū celoz. Oñ. Ioh̄s cpi. Facili⁹ gentes quē tortuose erant animo. intraturi fuerant p̄ angustū ostiū regni celestis. quā iudei qui diuites uidebant⁹. Diuites autē erant iudei in lege. i p̄phetis. patriarchis. ceterisq; s̄pturis. diuites in templo. i sacerdotib⁹ i leuitis. i sacrificiis ceterisq; dispositionib⁹ ad religionē p̄mentib⁹. Quē om̄a n̄ illos edificauerūt i s̄ntate. sed inflauerūt in supbia.

erit paruum audietis ut magnū. nec accipietis cuiusquā per
 sonā q̄ dī iudiciū ē & plurimis in̄positas. ubi decalogū repetit.
 Custodite n̄g̃r̄ sollicitē animas ur̄as. n̄ uidistis aliquā simili
 tudinē indie qualocutus ē dñs uobis moreb̄ de medio ignis.
 ne forte decepti faciatis uobis scultā similitudinē aut imaginē
 masculi & femine. Similitudinē omniū ium̄torū quę s̄t sup̄
 terrā. & auiū sub celo uolantiū atq; reptiliū quę mouent̄ in̄tra.
 siue pisciū q̄ sub̄tra morant̄ in aquis. ne forte oculis eleuatis
 ad celū uideas solē & lunā. & om̄a astra celi & errore deceptus.
 adores & colas quę creauit dñs d̄s tuus in ministeriū cunctis gen
 tib; quę sub celo s̄t. & paulo p̄. Cauete inquit ne quando obliuis
 curis pacti dñi dī tui qđ pepigit tecū. & facias tibi scultā simi
 litudinē eorū quę fieri dñs phibuit. qđ dñs d̄s tuus ignis ē sumens ē.
 d̄s emulator. & alio loco. N̄ habebis deos alienos in c̄spectu
 meo. n̄ facies tibi scultile. nec similitudinē omniū quę in celo
 sunt desup̄ & quę in̄tra deorsū. & quę uersant̄ in aquis sup̄tra.
 n̄ adorabis ea & n̄ coles. Ego enī sū dñs d̄s tuus. d̄s emulator
 reddens iniquitatē patrū sup̄ filios in̄ternā et quartā genera
 tionē his q̄ oderūt me. & faciens misericordiā in multa milia
 diligentiū me. & custodientiū p̄cepta mea. N̄ usurpabis
 nom̄ dñi dī tui frustra. q̄ n̄ erit in punctus. qđ sup̄ re uana
 nom̄ ei assūpserit. & p̄ paululū. Honora inq̄t patrē tuū
 & matrē sic p̄cepit dñs d̄s tuus. ut longeuus tempore & be

Abb. 1:1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *11.50.25²⁰, fol. 12^r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

in plateis nr̄is. beatus populus cui talia s̄t. beatus ppl̄s cui dñs
 dñs suus. In psal. cxliii. Exaltabo te dñe dñs m̄s. ⁊ benedicā
 nomini tuo in eternū. ⁊ ultra. in om̄i die benedicā tibi. ⁊ lau
 dabo nom̄ tuū in sempiternū iugit̄. ⁊ p̄. ii. uer̄. generatio ad
 generationē laudabit opera tua. ⁊ fortitudines tuas. an
 nuntiab̄t decorē gl̄e magnitudinis tuę. ⁊ uerba mirabili
 ū tuor̄. loquar ⁊ fortitudinē horribiliū tuor̄ loquent̄. ⁊
 magnitudines tuas narrabo. memoria multę bonitatis tuę
 loquent̄. ⁊ iustitias tuas laudab̄t. ⁊ p̄. iii. uer̄. ⁊ sc̄i tui bene
 dicent tibi. gl̄am regni tui dicent. ⁊ fortitudines tuas loquen
 t̄ ut ostendant filiis hominū fortitudines ei. ⁊ gl̄am decoris
 regni ei. ⁊ paulo p̄. Iuxta ē dñs om̄ib' q̄ inuocauit eū in ueri
 tate. placitū tim̄tiū se faciet ⁊ clamorē audiet eor̄. ⁊ salua
 bit eos. custodit dñs om̄s diligentes se. ⁊ uniuersos impios
 c̄teret. laudē dñi loquet̄ os meū. ⁊ benedicat om̄s caro
 nomini sc̄o ei. in eternū ⁊ iugit̄. In ps. cxlv. Lauda anima
 mea dñm. laudabo dñm in uita mea. cantabo dō meo quā
 diu sū. Nolite c̄fidere in principib' in filio homin̄s cui n̄ ē
 salus. ⁊ p̄. ii. uer̄. Beat̄ cui dñs iacob auxiliator ei. spes ei in
 dño dō suo. In ps. cxlvi. Laudate dñm qm̄ bon̄ ē. canticū
 dī nr̄i. qm̄ de cor̄ ē pulchra laudatio. ⁊ p̄. paucū uer̄. Susci
 piens mansuetos dñs humiliat impiō usq; ad t̄rā. Can̄te
 dño in c̄fessione canite dō nr̄o. ⁊ p̄. iii. uer̄. Non ē inforti
 tudine equi

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 35ⁿ, fol. 25^r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

bit. Multi requirunt faciem principis. & a domino iudicium egreditur singulorum. abhominantur iusti uirum impium. & abhominantur impios qui in recta sunt uia. et p̄ xiiii uer. Duo rogaui ne deneges mihi ante quam moriar. uanitatem. iuba mendacia longe fac a me. mendacitatem. & diuicias ne dederis mihi. tribue tantum uictui meo necessaria. ne forte saturatus inlicitis. ad negandum. & dicam. quis est dominus. et egestate compulsus fuerim. & perire nomini dei mei. Ne accuses seruum ad dominum suum. ne forte maledicat tibi et corrues. Et p̄ paul. Ap̄i os tuum discerne quid iustum est. & iudica in opem et pauperem. Satis sunt ista de parabolis. Deinde librum alium salomonis. qui uocat ecclesiastes. Intuentes similiter ea que in illo inuenerimus. huic operi apta monstrabimus. Ne ecclesiaste accipite nimium. & iudici qui tantum preceperit. sapientia stulticia. quantum differt lux a tenebris. sapientis oculi in capite eius. stultus in tenebris ambulat. Et aliquid p̄. Custodi pedem tuum ingrediens domum dei. multo enim melior est obedientia quam stultorum uictimae. qui nesciunt quid faciant mali. ne temere quid loquaris. neque cor tuum sit uelox ad proferendum sermonem coram domino. Si enim super ceterum. et tu super terram. Idcirco sunt pauci sermones tui. multas curas sequuntur somnia. et in multis sermonibus inuenitur stulticia. Siquid uouisti deo. ne moreris reddere. displicet enim ei infidelis. et stulta promissio. Si quidcumque uoueris redde. multoque melius est non uouere. quam pro uoto promissa non reddere. Ne dederis os tuum ut peccare facias carnem tuam. neque dicas coram angelo. non est

Abb. 11
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *1110. P. 32 n. fol. 26r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

uendiderunt argento iustitiam. & pauperem pro calciamentis querere super pul
uerem terrae capita pauperum. & uiam humilium declinant. & filius ac
patris eius lerem adpuella ut uiolarent nomen semini meum. *1p. i. u.* In
nunc inquit danatorum bibebant in domo dei sui. Et per alium. Quia hec
dicit dominus domui israhel. querite me & uiuetis. *1p. iii. u.* Querite dominum
& uiuete. *1p. viii. u.* Odio habuerunt in porta corripientem. & loquen
tem perfecte abhominatis. Idcirco pro eo quod diripiebatis pauperem
in porta electam tollebatis ab eo. Et per. *1p. iii. u.* Querite bonum. & in ma
lum. ut uiuatis. & inquit dominus deus exercituum uobiscum. sic dixit israhel. Dedit me
malum. & diligite bonum. et non intuite in porta iudicium. si forte miserent
dominus exercituum. reliquit israhel ioseph. *1p. i. u.* Qui dormitis in lectis
eburneis. & lasciuitis in stratis uestris. qui comeditis agnum de grege
& uittulum de medio armenti. qui canitis ad uocem psalterii. sic dauid.
putauerunt se habere uasa cantici habentes. In fialis uinum &
optimo unguento delibant. & nihil paciebantur super correctionem
ioseph. *1p. alium.* Audite hoc qui conuertitis pauperem. & deficere
facitis egenos. terrae dicentes. Quando transibit in faciem uestram
dabimus merces. & sabbatum & aperiemus frumentum ut mi
nuamus mensuram. & augeamus sictum. & subponamus stateras
dolosas. ut possideamus in argento egenos. et pauperes
pro calciamentis. quis quibus frumenti uendamus.
& qui cogitatis inutile. & operamini malum. De libro Michae
in cubilibus uestris. In luce matutina faciunt illud. quo contra dominum

Abb. 1-1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Mk. Pat. 25 n. fol. 39v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

die dñs dñs. cū dñs n̄ sit locut⁹. Ppti t̄q̄ calūniabant calūniā et rapiebant
 uolenti egenū et pauperem affligebāt. et aduenā opprimebant calūniabant
 q̄ absq̄ iudicio. Et q̄si de his uir q̄m poneret sepe et stare obposit⁹ ē
 me p̄t̄a ne dispdere eā in inueni. Et effudi sup̄ eos indignationē
 meā. in igne iſe mee cōsumpsi eos uia eos. in cap̄ eos reddidi. ait dñs dñs.
 h̄c p̄ aliq̄. Et factū ē ūbū dñi ad me dicens. Fili hominis loq̄re ad filios
 ppti tui et dices ad eos. Terra cū induxero sup̄ eā gladiū et tulerit ppti
 t̄e uir unū denouissimus suis et cōstituerit eū sup̄ se speculatōrē. et
 ille uiderit gladiū uenientē sup̄ eā et cecinerit bucina et annunti
 auerit p̄pto. Audiens autē q̄q̄s ille ē sonitū bucinę n̄ se obseruauerit.
 ueneritq̄ gladius et tulerit eū. sanguis ipsius sup̄ cap̄ eī erit. sonum
 bucinę audiuit et n̄ obseruauit sanguis eī in ipso erit. Si autē custodierit
 animā suā saluabit. Qd̄ si speculator uiderit gladiū uenientē et n̄ inso
 nuerit bucina. et ppti n̄ se custodierit ueneritq̄ gladius et tulerit deſſ
 animā ille q̄ de iniquitate sua cap̄ ē. sanguine autē eī de manu specu
 latoris req̄rā. Et tu fili hominis speculatōrē dedit domui isrl̄. du
 die et ḡ sermone ex ore meo. et annuntiabis eis ex me. Si dicente me ad
 ipiū ipse morte morietis et n̄ fueris locut⁹ ut se custodiat ipius anima sua
 l̄ ipse ipius in iniquitate sua moriet⁹. sanguine autē eī de manu tua req̄rā.
 Si autē annuntiauerit te ad ipiū ut animas suas cūtat. n̄ fuerit cūsus animas
 ipse in iniquitate sua moriet⁹. porro tu animā tuā liberaſti. Tu ḡ fili hominis
 dic ad domū isrl̄. sic locuti ſus dicentes iniquitates nr̄e et peccata nr̄a sup̄ nos
 sūt in ipsis nos tabescim⁹. q̄m ḡ uiuere poterim⁹ dic adeo. uiuo ego die dñs dñs.

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. *M.H. Pal 35^m, fol. 57^r*

Seitexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Hof-Residenz, Domplatz 2
D-9600 Bamberg

nudabit. Et autem amicus socius in se in permanet in die necessitatis. Amicus
 si permanserit fixus. erit tibi quasi coequalis et indomesticus tuus fiducialiter
 agit. Si humiliaverit se et te. i. facie tua abscondet se. Et nunc
 habebis amicitiam bonam ab inimicis tuis separare. et ab amicis tuis atten-
 de. Amicus fidelis pretio fortis. qui autem inuenit illum inuenit thesau-
 rum. Amico fideli nulla est comparatio. et non est digna ponderatio auri et
 argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum
 uitae et immortalitatis. Qui metuumt dominum inueniunt illum. qui time-
 nt dominum sequi habebit amicitiam bonam quod secundum illum fuerit amicus illius.
 Fili amicitiae tua exape doctrinam. usque ad canos inuenies sapi-
 entiam. Quasi is qui arat et seminat accede ad illam. et sustine bonos
 fructus illius. In opere enim ipsius exiguo laborabis. et cito edes de gene-
 rationibus illius. Quia aspera est nimium sapientia indoctis hominibus. et non
 permanebit in illa excors. quasi lapidis uirtus probatio erit in illis. et non
 demorabuntur picere illam. Et per uerbum. Quibus autem cognita est. permanet
 usque ad conspectum domini. Audi fili et accipe consilium intellectus et ne abi-
 eas consilium meum. Inice pedem tuum. in compedes illius. et in torque ei
 tuum collum. Subice humerum tuum. et porta illam. et ne accideris a uinculis
 ei. In omni animo tuo accede ad illam. et in omni uirtute tua serua uias ei.
 Inuestiga illam. et manifestabitur tibi et continens facit. ne derelinqueris
 eam. In nouissimis enim inuenies requiem in ea. et conuerteret tibi in
 oblatione. et erunt tibi compedes in protectione fortitudinis et bases
 uirtutis. et torques illius in stolam glorie. Et per uerbum. Fili si et

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *lit. Pat. 2011, 66.571*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

in uolatilia deuiciet illa. sic & q̄ cūciat amico dissoluit amici
ciā. Ad amicū & si pduxeris gladiū n̄ desperes. ē enī regressus
ad amicū. Si aperuerit os triste ne timeas. ē enī concordatio.
excoep̄to cūcio & impperio et supbia. ⁊ mysteriū reuelacio. &
plaga dolosa in his omnib⁹ effugiet amicus. It̄ p̄ x̄ uers⁹. Quis
dabit ori meo custodiā & sup labia mea signaculū certū. ut
ne cadā a p̄p̄sis. ⁊ lingua mea p̄dat me. Dñe pater & dominator
uite n̄ relinquant me & ne sinas me cadere in illis. Quis suppo
nit in cogitatu meo flagella. & in corde meo doctrinā sapientie
ut ignorantib⁹ eorū n̄ parcant mihi. et n̄ parcant delicta
illoꝝ. ne adinereſcant ignorantie mee. & multiplicentur de
licta mea. ⁊ peccata mea habundent. et incedā in conspectu
aduersariorū. & gaudeat inimicus meus. Dñe pater & d̄s uite
mee ne derelinquant me in cogitatu illorū extollentiū oculoꝝ
meorū ne dederis mihi. ⁊ omne desideriiū auerte a me. Aufer
a me uentris ēcupiscentias. ⁊ ēcubitus ēcupiscentie ne apphen
dat me. & anime inreuerenti & infruente ne tradas me. Doc
trinā oris audite filii. ⁊ q̄ custodierit illā n̄ periet labiis suis
nec scandali habit⁹ in illis. operib⁹ nequissimis. in uanitate sua
apphendit⁹ peccator. & supbus & maledicus scandali habit⁹ in
illis. Iurationi n̄ assuescat os tuū. multos enī casus in illa. No
minatio uero dī n̄ sit assidua in ore tuo. & nominib⁹ scōrū
n̄ admiscearis. qm̄ n̄ eris immunis ab eis. Sic enī seruus assi

Abb. 1.1
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MS. Pat. 25th fol. 62^r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

sed pater uester celestis pascit illa. Nonne uos magis
 plures estis illis. Quis autem uestrum cogitans potest
 adiuuere ad staturam suam cubitum unum. & de uesti
 mento. quid solliciti estis. Considerate lilia agri quo
 modo crescunt non laborant neq. nent. Dico autē
 uobis quoniam nec salemō in omni glā sua coop
 tus est. sicut unum existis. Si autem foenum agri
 qui hodie est & cras in clibanum mittitur dñs sic
 uestit. quanto magis uos modicae fidei. Nolite
 ergo solliciti esse dicentes. quid manducabimus.
 aut quid bibemus. aut quo cooperiemur. Haec
 enim om̃a gentes inquirunt. Scit enim pater
 uester quia his omnibus indigetis. Querite
 ergo primum regnum dī & iusticiam eius. &
 haec om̃a adiuuentur uobis. Nolite ergo solliciti
 esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus
 erit sibi ipsi. Sufficit diei malicia sua. Nolite
 iudicare ut n̄ iudicemini. nolite condempna
 re & non condempnabimini. In quo enim iu
 dicio iudicaueritis iudicabimini. Et in qua men
 sura mensi fueritis remeietur uobis. Quid autē
 uides festucam in oculo fratris tui. & trabem
 in oculo tuo n̄ uides. Aut quo modo dicis fratri

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Stadtbibliothek Bamberg

Sign: *M. B. 35th, fol. 73^r*

Belegexemplar bitte an:
Stadtbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 2
D-9600 Bamberg

nitentia egerit dimitte illi. & si septies indie peccauerit
inte & si septies conuersus fuerit indie ad te dicens. penitet
me dimitte illi. Et alio loco. Dixit autem & ad quosdam
qui in se confidebant tamquam iusti. & aspernabantur
ceteros parabolam istam. Duo homines ascenderunt inte
plum ut orarent. unus phariseus. stans. & alter publica
nus. Phariseus stans. hec apud se orabat. Dne. gras ago tibi.
quia non sum sicut ceteri hominum. raptores iniusti. adulte
ri. uelut etiam hic publicanus. ieiuno bis in sabbato. decimas
do omnium que possideo. Et publicanus a longe stans. nolebat
oculos ad celum leuare. sed percutiebat pectus suum dicens.
Ds ppius esto mihi peccatori. Dico uobis. descendit hic
iustificatus in domum suam ab illo. Quia omnis qui se
ex altat humiliabitur. & qui se humiliat ex altabitur.
Asserebant autem ad illum & infantes. ut eos tangeret.
Quod cum uiderent discipuli. increpabant illo s.
Ihs autem conuocans illos dixit. Sinite paruulos ueni
re ad me. talium e enim regnum di. Am dico uobis. qui
cumq non acciperit regnum di sicut puer. non intra
bit in illud. Et interrogauit eum quidam princeps.
dicens. Magister bone quid faciens. uitam eternam pos
sidebo. Dixit autem iesus. Quid me dicis bonum. ne
mo bonus. nisi solus ds. Mandata nosti. non occides. non
moecharis. non furtum facies. non falsum testimonium

Abt. 111
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *III. C. Part. 25ⁿ, fol. 89^v*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

immundo est. Vos ex dō estis filioli. & uicistis eos. quō maior est
 q̃ in uob̃ ē. quā q̃ in mundo. Ipsi de mundo sunt. ideo de mundo
 locunt̃. & mundus eos audit. Nos ex dō sum̃. q̃ nouit d̃m̃. audit
 nos. Qui n̄ ē ex dō. n̄ audit nos. In hoc cognoscim̃ sp̃m̃ ueritatis.
 & sp̃m̃ erroris. k̃m̃i. diligam̃ nos inuicē. quō caritas ex dō est.
 & omnis q̃ diligit fr̃m̃ suū ex dō nat̃ ē. & cognoscit d̃m̃. q̃ non
 diligit. n̄ nouit d̃m̃. quō d̃s caritas ē. Et paulo p̃. k̃m̃i. sicut d̃s
 dilexit nos. & nos debem̃ alterutrū diligere. D̃m̃ nemo uidit
 umquā. Si diligam̃ inuicē. d̃s in nob̃ manet. & caritas ē in nob̃
 p̃fecta ē. Et paulo p̃. Quisquis confessus fuerit. quō ih̃c ē fili
 us d̃i. d̃s in eo manet. & ipse in dō. Et nos cognouim̃. & credidim̃
 caritati. quā habet d̃s in nob̃. D̃s caritas ē. & q̃ manet in caritate.
 in dō manet. & d̃s in eo. In hoc p̃fecta ē caritas nobiscū. ut fidu
 ciā habeam̃ in die iudicii. quō sic ille ē. & nos sum̃ in hoc mun
 do. Timor n̄ ē in caritate. sed p̃fecta caritas. foras mittit timorē.
 q̃m̃ timor penā habet. Qui autē timet. n̄ ē p̃fectus in caritate.
 Nos g̃ diligam̃ d̃m̃. quō prior d̃s dilexit nos. Siquis dixerit.
 quō diligo d̃m̃. & fr̃m̃ suū odit. mendax ē. Qui enī n̄ diligit
 fr̃m̃ suū quē uidet. d̃m̃ quē n̄ uidet. quomodo potest diligere.
 Et hoc mandatū habem̃ a dō. ut q̃ diligit d̃m̃. diligat fr̃m̃ suū.
 Omnis qui credit quō ih̃c ē xp̃c. ex dō nat̃ ē. & omnis q̃ diligit
 eū qui genuit. diligit eū qui nat̃ ē ex eo. In hoc cognos
 cim̃ quō diligim̃. natos d̃i cū d̃m̃ diligam̃ & mandata

AGG 111

Bernadotte, Carolanderson
1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

1000 1st St. S. S. 1000 Angars.

men. fidei apprehende uitam aeternam. In qua uocatus es
et confessus bonam confessionem coram multis testibus.
Precipio tibi coram deo qui uiuificat omnia et xp̃o
ih̃u qui testimonium reddidit supponcio pilato bonā
confessionem ut serues mandatum sine macula inrep-
hensibile usq; in aduentum dñi nr̃i ih̃u xp̃i. Et p̃
paucos uers̃. Diuitibus huius seculi precipe non
superbe sapere. neque sperare in incerto diuitiarũ.
sed in dō uiuo qui p̃stat nobis omnia abunde ad
fruendum. bene agere. diuites fieri in operib; bonis.
facile tribuere. communicare. thesaurizare sibi fun-
damentum bonum in futurum. ut apprehendat uetā
uitam. Otimothee depositum custodi deuitans pro-
fanas uoces nouitates et appositiones falsi nominis
scientie. quam quidam p̃mittentes circa fidem
exciderunt. gratia tecum amen. (ṽm.

110 -

DE EPISTOLA. SECUNDA. AD TIMOTHE

Non enim dedit nobis d̃s sp̃m timoris sed
uirtutis et dilectionis et sobrietatis. noli itaq;
erubescere testimonium dñi nr̃i neque me uinc-
tum eius. sed conlabora euangelium secundum
uirtutem dī. Et post paucos uers̃. Formam
habens annorum uerborum quę a me audisti

Abb. 161
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MR. P. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

eo constantini fili. impauit annis q̄nq; in
regno grecor & romanoꝝ. lostque uxor ei hyrene
filia cabiani aularū. ide hūnarū regis cū filio suo
ēstantino impauit annis. decē. Verū ēstantinū ma
trē suā hyrenen ip̄io p̄uauit. solūq; annis sex impa
uit. hyrene aut̄ superēpto s̄ impio. femineo dolore
abusa. ēstantinū filiū suū. oculis & impio p̄uauit. &
sola annis sex impauit. Romani aut̄ q̄ ab impatore
ēstantinopolitano. lī. nō descauerant. p̄ tardū &
ifructuosū illi auxiliū. c̄tra tyrannos. accepta occa
sionis oportunitate. q̄a mulier. excecato ip̄atore filio
suo ēstantino. ei ip̄abat. uno oīv. c̄sensu. karolo magno
ip̄atoris laudes exclamauerūt. eūq; p̄manū leonis
pape coronauerūt. cesarē & angustū appellauerūt. Igit̄
exq̄ byzantiū t̄c̄e ciuitā ap̄mo ēstantino inouā am
plicata. et īregiā urbē ē exaltata. & t̄nslata illā.
omī romane dignitatis glā. isēdē romani ip̄i de
dicata. & noua roma ē appellata. euolutis annis cir
citer. cccc. lxxviii. diuiso a ēstantinopoli romano
ip̄io. karol' rex magni francoꝝ p̄mus ip̄auit roma
nis ann. xiiii. Ex t̄c̄ agreis. in reges francoꝝ t̄nslata
ē ip̄atoria dignitas. & adrian' papa collaudantib'
romanis. & plena synodo p̄matū. archiep̄oz. ep̄oz.
abbatū. ducū. & p̄ncipū. acclamante. karolo magno
eūq; successorib' futuris ip̄atorib' subanathemate con
cessit. patelatū romanū. & p̄se t̄ p̄uirtuos suos afir
mationē ielectione t̄ iconsec̄tione romani ponti
ficis c̄cessit. et iūctat̄s ep̄oz eis ^{determinauit.} c̄cessit. ut non c̄se
cret ep̄. q̄ p̄regē t̄ p̄ipatore n̄ intraret pure.

Codex mōnast' michael p̄p̄e bbbg anni 1109.

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Mss. Patr. 48, fol. 58r*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

74

xxv		vii	Amstardis grāmaticus agnoscit.	viii	
xxvi		viii		viii	
xxvii	Pacuvius brundisius	viii		x	
xxviii	tragoediarum.	x		xi	
scriptor. clarus habetur. enim poete ex filia nepos uixitq. romę quo ad picturā exercuit.					
ac fabulas. deinde tarentū transgressus. prope nonagenarius diem obit.					
xxviii		xi	Speudo phillippus. regnat in	i	Alexander filius antioch
xxx		xii	macedonia anno. i.		illustris annis. iiii.
xxx		xii	Alexander antiochi q. epphanes	ii	in ens. x.
xxx		xii	cognominatus est filius. syrie	iii	
xxx	Romani īfecto pseudophilippo mace	xii	donas tributarios faciunt.		
xxx		xiii	donas tributarios faciunt.		
xxx	Lutius poeta nascitur.	xiii			
xxx		xv	honorib. ex utraq. parte templo suo deferedis.		
xxx	descriptione romę facta inuenta sunt	xvi	Alexandro filiobale	ii	
xxx	hominum. cccxxx. & iii. milia.	xvi	regi syrie. ptolomeus filiā suā	iii	
xxx	ptolomeus. ann. xxviii. q. euergetes.		tradidit uxore.		
i	Oppius gallos capit. & carthago inditio	xviii	Symon ann. viii	iiii	
ii	nē romanā pscipionē redigit. habens	i		v	
iii	a conditione sua. an. de Lxxviii. ut uerbal.	ii		vi	
iii	affirmant. decxlvi. Scipio numantinos	iii		vii	
iii	tribuit. Brutius. hiberiā usq. ad hoc oceanū subegit.			viii	
v		iiii		ix	
vi	Laccius tragoediarū scriptor. habetur	v		x	
	clarus natus mancino & serano. eni. paren			xi	
	tib; libanis. & senia pacumio tarentino sua			xii	
	scripta recitauit. a quo & fund accianus			xiii	
vii	iuxta pisaurū dicit. quia illuc inter	vi		xiiii	
				xv	
				xvi	
				xvii	
				xviii	
				xix	
				xx	
				xxi	
				xxii	
				xxiii	
				xxiiii	
				xxv	
				xxvi	
				xxvii	
				xxviii	
				xxix	
				xxx	
				xxxi	
				xxxii	
				xxxiii	
				xxxiiii	
				xxxv	
				xxxvi	
				xxxvii	
				xxxviii	
				xxxix	
				xl	
				xli	
				xlii	
				xliiii	
				xlv	
				xlvi	
				xlvii	
				xlviii	
				xlvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	
				lviii	
				lvix	
				l	
				li	
				lii	
				liiii	
				lv	
				lvi	
				lvii	

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 62, fol. 38r*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

cf. Var. lat. 10644, f. 50ⁿ

HS

Schaffer, Dirk 8. La
TS

Saw Karkhke, Michael 9. Po
No

Benedicta tu in multis tribus & benedictus fructus ventris tui.

Bened. Expectabo dominum saluatorem meum & prestola
bor cum dum prope est aevia. Magnificat.

Ece ueniet deus & homo de domo dauid sedere in throno
aevia. Bened. Exegi pro vocavi filium meum uenia
ut saluaret populum suum. Magnif.

Syon noli timere ecce deus tuus uenit aeterna. Bened.
ratia uobis & pax ab eo qui est. & qui erat.
& qui uenturus est. Ece dies ueniunt.

Conditor. Leua hierusalem oculos & uide potentiam regis ecce saluator
uenit soluere te a uinculis. O s qui conspicias quia
in tua pietate confidimus. concede propitius.
ut de celesti semper uisitatione gaudeamus. f.
is. Quaecumque scripta sunt.

ad nostram doctrinam scripta sunt.
ut per patientiam & consolationem scripturarum spem
habeamus. Vox clara. Vox clamantis.

Super solum dauid & super regnum eius sedebit aeterna.

Excita domine corda nostra ad preparandas unigeni
tas tuas ut per eius aduentum. purificatis
tibi mentibus. seruire mereamur. Qui tecum

secundum Iohannem christum. unanimes uno ore honorifice
tis dominum & patrem domini nostri Iesu christi. Veni ad liberand.

Excita domine tuorum corda fidelium. ut sa
cris intentis doctrinis. & intellegant quod sequan
tur. & sequendo fideliter apprehendant. f.

Tuam domine. s autem spes repleat uos
omni gaudio. & pace incredendo. ut habunde
tis in spe & uirtute spiritus sancti. Ostende nobis.

reces populi tui quod domine clementer exaudi. ut
qui de aduentu unigeniti filii tui secundum car
nem exantur. in seculo cum uenerit maiestate.
sua. premium eterne uitae percipiant. f. eundem

In tuo aduentu. Haec dicit dominus
deus. ecce ego mitto angelum meum & praeparabit
uiam ante faciem tuam. & statim ueniet ad templum
suum dominator quem uos queritis. & angelus testa
menti quem uos uultis. Super te hierusalem.

Precinge quod domine deus lumbos mentis nostrae. diui
na tua uirtute potenter. ut ueniente domino nostro
Iesu christo filio tuo. digni inueniamur eterne
uitae conuiuii. & dona celestium dignitatum
ab ipso percipere mereamur. f.

ad primam in esuritione domini. Surg
Iesus magister ad uerticem

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Theol. 126,*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

facti. Adhuc parit responsio. quia alii
experunt illi. & alii ille. Illis enim ad
mensuram dat est spiritus in illo autem habitat
mens plenitudo diuinitatis corporali
erit illi ex tempore acceperunt spiritum.
Ile uero ex quo obumbrante spiritu sancto in
ra utrum uirginis conceptus est. eodem
per plenitudinem habuit. sicut per sal
nitam dicit. Unxit te deus deus tuus. oleo
et ceteris per consortium tuus. Possumus & hoc
dicere. quia in mentibus fidelium idem spiritus
ad aliquid semper manet. et ad aliquid recess
urum uenit. Manet enim cum illis. ut so
rie iuste. ipse uiuant. in hoc seculo.
et ceteris uab illis. ne semper corporales
uirtutes faciant. illis quidem ita uenit
ut si ab uno proposito uoluntatem muta
uerint. ab illis recedat. In domino autem non
ex tempore baptismi maior eodem

erat fortiter cum petro domini clamat. Ego ui
di testimonium perhibui. quia hic est fi
lius dei. Audiant ergo mansueti et atten
tur credentes sine dubio. quia hic est fi
lius hominis. qui ut homo baptizatus est.
idem ipse est filius dei. et confitemur
cum petro. Tu es filius dei uiui.

In illo tempore. Nuptie facte sunt in
chana galilee. erat mater ihesu ibi. Et.

Miracula domini et saluatoris nostri. quan
doque leguntur. non sunt in exemplo
trahenda. sed potius admiranda atque
ueneranda. Quocienscumque enim legimus
dominum et ad nuptias et ad conuiuium.
uocatum uenisse. non gulae illecebris
deputare debemus. sicut faciebant scri
bae et pharisaei qui dicebant cum uini pota

rechte Seite
Haymonii opacum pars secunda - Familiae
Hominidae de tempore

Pl. 118 Hom XVIII (test 2al. kiesel. Abacul. pers.)
Sp. 126 B - C

Antiquität

linke Seite Pl. 118

Haymonii Hom. XVIII

Sp. 120 A - Sp. 120 B

rechte Seite Haymonii pers.

Sp. 120 C - Sp. 120 D

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Fragm. IX A 118

obere Hälfte der Blätter

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

tandum quod cū ad nuptias terreno mo-
re celebraturas dñs uenit. non solū con-
iugalem copulam bonam ē ostendit. s;
etiā martionis. itationis heresim destrux-
it. q̄ nuptias dampnare uoluerē. Si enim
bonę non eēt nuptie. neq̄quam ad eas
uenire filius uirginis. nec eas suo miracu-
lo dignaretur consecrare. Et si nuptie bo-
nę non eēt. que ppter amorem filioꝝ
fiunt. neq̄quā dñs initio masculū
et feminā creasset. nec dicitur eēt. Prop-
terea relinquet homo patrē & matrem
suā. & adheret uxori suā. et i duo
in carne una. Unde & dñs interrogat
ad discipulis suis. si oporteret dimittere
uxorem q̄cūq; ex causa. ut ostendat
bonū eē coniugium legitime celebratum
ait. Qd̄ dñs coniunxit. homo non separet.
Nam q̄ dimiserit uxorem. excepto cau-

te uiro reconciliari. Honorabiles enim
nuptie ait salomon. & cubile immacu-
latū. fornicatores autē & adulteros iu-
dicabit dñs. Bona ē g̃ copula coniu-
galis. melior continentia uidualis. p̄fec-
tior g̃ integritas uirginalis. Ad com-
pbandū haec de intemerato uirginis
utero dñs nascitur. mox nat⁹ ab anna
uidua benedicitur. iuuenis fact⁹ acele-
bratorib⁹ nuptiarū inuitat⁹. uenisse le-
gitur. Haec iuxta litteram dicta sunt.
spūaliter ū ē iunctionem xp̄i & eccle-
siae. inscripturis uocari nuptias uita-
tissimū ē. sic illud in euglio. Simile ē
regnū celorū homini regi. q̄ fecit nup-
tias filio suo. Et iterum. Cū uocat⁹ fue-
rit ad nuptias. nō discumbas in p̄mo loco.
In nuptiis enī duo iungunt⁹ sponsus &
sponsa. Et sponsus q̄dem xp̄s ē. de q̄

linke Seite Haymo

Pl 118

Sp. 126 D - 127 A

rechte Seite

Sp. 127 A - 127 C

Verschnitt

Abb. 1: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. Fragm. IX A 118

obere Hälfte der Blätter

Bildgewandlarbeit von
Staatsbibliothek Bamberg
Hans-Rudolf-Dumppert-Str.
D-9600 Bamberg

io fusas quadragenario.

hiū infirma tu scis uirium ad
emissionis grām. **M** ultum
penasq; comparauimus sed cunc
onfer medellam languidis.
terri dona pabstinentiā ieu
alabe prorsus criminum.

as. **V** Angelis suis dñs. **IN EV.**
onem dñs filius hominis apparita
reces ppli tui qđ dñe clemen
in iuste pmi peccatis nrīs af
nominis glā misericorditer
Quis scit si conuertat. **V** Scapulis. **OR.**
pplō tuo. ut dignis flagella
f. in tua miseratione respira. **f.**
obsecramus. **DIE DOMIN.**
iē an modū accepistis a nobis.
at uos ambulare & placere
atis ut habundētis magis.
Egressus iesus secessit in partes thiri

1. t. clamauit postergū ei dicens. affer mihi obse
cro & buccellā panis in manu tua. **Abomin**

D s qui ob animarū medellā ieiunii deuotione
castigari corpora pcepisti. concede ut corda
nrā ita piātis tue ualeant exercere mantata
quatenus ab omib; possimus semp abstinere pec
catis. **f.** **AD DOMIN.** **A** Per arma culti. **C A P.**

H idria farine non deficiet. nec lectus olei minu
etur. usq; addiē in qua daturus ē dñs pluuiā sup
faciem terre. **R** Septies indie. **V** Scapulis suis. **coll**

C onserua qđ dñe pplm tuū. & ab omib;
quas meretur aduersitatib; redde securū. ut tran
quillitate pcepta. deuota tibi mente deseruiat. **f.**

E xilla die hydria farine non defectit. & **C A P.**
lectus olei non imminutus. iuxta uerbū dñi.
qđ locutus ē in manu helie. **V** Scuto circū dabit.

Q ui maior est vestrum erit minister vester quia omnis qui se
exaltat humiliabitur dicit dñs. **OR.** **P** ropiciare dñe
supplicationib; nrīs. & animarū nrārū medere
languorib; ut benedictione pcepta. in tua semp

111

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign: Inc. typ. P. V. 1,

Belegexemplar bitte an

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 6

D-96049 Bamberg

Vorderer
Spiegel

data que ego precipio nobis. &
gatis dñm dñm ur̃m. & ambulatis
herentes ei. dispendat dñs om̃s gen
n ur̃am. & possidebitis eas que
uobis sunt. & Septies in die.

Exaudi q̃s dñe suppliciu
tibi parce peccatis. ut pariter
tribuas benignus & pacem. **I.**
r̃m in lege sua & **AD VISO**
ciat pacē. exaudiat oratio
licet uob. nec uos deserat
ñs dñs nr̃. **Angelis suis dñs.**
le mihi precepit tolle grabatum

Plebs tua dñe q̃s bene
s accipiat. per q̃d & noxia queq;
reperiat. **I.** **U**uo ego. **Scapulis.**
it qui offensam nr̃am per **OR.**
tue consolationis gr̃am sentiam. **I.**
u. & respice nos & **SABB.**
miserationū tuarū. **Dñe refug.**

ulos suos & ascendit in montē & trans
OR. **I** opulū tuū dñe q̃s
a heo flagella tue ir̃undie

dñs abrahā miserere populo tuo. quia uolunt nos
mimici nr̃i p̃dere. & hereditatē tuā delere. **Ab**
omni uia. **Ipseliberat.** **Ab omib;** nos q̃s dñe
peccatis p̃pitiatus absolue. ut p̃cepta uenia pec
catorū. liberis tibi mentibus seruiamus. **I.** **AD NO**
Per arma. **N**edespicias partē tuā
quā redemisti tibi. sed exaudi deprecationē nr̃am.
& p̃pitius esto sorti & funiculo hereditatis tue.
Septies in die. **Scapulis.** **OR.** **P**recib; nr̃is q̃s dñe
aurē tue p̃datis accomoda. & orationes supplicū
occultorū cognitor benignus exaudi. ut te lar
gente ad uitā pueniant sempiternā. **I.**
Conuerte luctum nr̃m in gaudium. ut uiuen
tes laudemus nomen tuum. & ne p̃das ora canen
tū te dñe dñs nr̃. **Angelis suis dñs.** **I.**
Sedere autem mecum non est mecum dare uobis sed quibus
paratū est a patre meo. **OR.** **O** s̃ innocentie restitutor
& amator. dirige ad te tuorū corda seruorū. &
sp̃e tui seruiore concepto. & in fide inueniantur
stabiles. & in opere efficaces. **I.** **Quis sit.** **Scapulis.**

Haec dicit dñs dñs dñs. maledictus homo qui con

Gloria et credo in unum

et in unum dominum

Dicite filie syon ecce rex tuus venit tibi syon noli timere

Veni redemptor gentium ostende partum uirginis miratur omne seculum talis decet partus domini excurili semine sed mystico spiramine uerbum dei factum est caro fructusque uentris floruit. latus tumescit uirginis et iuxta pudoris permanet uexilla uirginitatis uersatur in templo dei. procedens de thalamo suo pudoris aula regia. gemitu gigas substantie alacris ut currat uiam. gressus eius a patre regressus ei ad patrem excursus usque ad inferos recursus ad sedem dei.

Aequalis aeterno patri carnis trophaeo accingere infirma uiri corporis uirtute firmans per peccatum. re sepe iam fulget tuum lumenque nox spirat nouum quod nulla nox interpolet fideque iugi luceat. eo patri sit gloria eiusque soli filio cum spiritu paraclyto et nunc amen in perpetuum. amen.

Verbum supernum prodiens a patre olim exiens qui natus orbis subuenis cursu declinat temporis. lumina nunc pectora tuoque amore concrema audita ut preemia sint pulsa tandem lubrica. iudexque cum post aderis rimari facta corporis reddens uicem probabitur iustisque regnum pro bonis.

Gloria et credo in unum
ma hanc per aqua et credo in unum
nos per totum annum gloria et credo
in unum dominum gloria et credo in unum

et sub... ut paduenti unigeniti tui cum

ut uis... et future etiam consequamur.
Et eundem omnem. Adversus per...
auferet dominus deus lacrimam ab omni facie. et ob
probrium populi sui. auferet deumina orsa
terra quia hec locutus est.

Tues qui uenturus es an alium expectamus dicite iohanni que uidistis ad lumen redeunt ecce mortui resurgunt pauperes euangelizantur a e via. ORATIO

Fac nos quod dominus deus noster. pinguiles atque sollicitos. aduentum expectare christi filii tui domini nostri. ut dum uenerit pulsans. non dormientes peccatis sed uigilantes. et in suis inueniat laudibus exultantes. Et eundem.

Dicit dominus penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. A Beati me dicente omnes generationes quia ancillam humilem respexit deus. ET FRUIT.

Consurge consurge induere fortitudinem brachium domini.

Eleuare eleuare consurge hierusalem solue uincula collitui captiua filia syon. ET FRUIT. Ponam in syon salutem et in hierusalem gloriam meam a e via. Ponent domino gloriam et laudem eius in insulis nuntiabunt quia ecce ueniet

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Juc. typ. Q. XI. 26*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

hinter

Spiegel

corres adorabunt patrem in spiritu & ueritate.

Uen

corres adorabunt patrem in spiritu & ueritate.

Uen

ut faciam uoluntatem patris mei.

Pra q's omni
q'ntua p'tectione cōfidimus cuncta nobis ad
antia te adiuvante uincam? P.

on se poterat ultra cohibere ioseph. multis corā
stantib; Unde pcepit ut egredere cuncti fo
nullus int' eēt alien' agnitioni mutue. Eleua
uocē cū fletu qm audierit egyptu. omīsq; dom
oni. & dīr frīb; suis. Ego sū ioseph. Adhuc pat
ut. **N**on poterant q' frī respondere. nūmo
re p'tm. Ad q's ille clement' accedite inq' ad
cū accessissent ppe. ego sū att ioseph fr' ur' que
distis in egyptū. Nolite pauescere. nec uob du
uideat qd uendidistis me in his regionib; Pro
emī urā misit me d's in egyptū ante uos. Bien
d' fame ēē cepit int'ra. & adhuc qnq; annis re
q'b; nec arari poterit nec meti. Non urō cōsilio
oluntate huc missus sū. q' fec' me q'si patrē pha

Qui responderit. De terra chanaan. ut emam' uicti
necessaria. Videns iacob uestimenta ioseph. sci
uestimenta su' a cum fletu & a te fera pessima deuorant
lium meum ioseph. Vide si tunica filii tui sit an non
cum uidisset pater a te. Fera. Ioseph u' cognoscens fr'

ipse u' n' est agnitus ab eis. Recordatus ē tam somnu
que aliquando uiderat. att adeos exploratores est
ut uideatis infirmiora terre uenistis. Qui dixerit. d
ē ta dñe. sed serui tui uenerunt ut emerent cibo
Ioseph dum intraret int'ram & g'p ei linguam quam non no
au di ut manus eius in laboribus serui erant & lingua
inter principes loquebatur in p'ien ti am. Inuertit aboner
dorum ei us. Oan. Commendemus.

Miseni filii tui
uiri sumus. pacifici uenimus. nec qequā famuli ra
machinant' mali. Quib; ille respondit. Att ē. Im
nuta terre hui' cōsiderare uenistis. Et illi dixeru
Duodeci inquit serui tui frī sum'. filii uiri uiri
tra chanaan. Minimi cū patre ē. & ali n' ē sup. O
mentis me i dum bene tibi fuc rit ut suggeras p'ia

Vorderer Spiegel, Verso

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: Inc. typ. N. II. 31

Eslegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

clamor factus est
R. cupiunt rex
est de us tu us et ad
via v. Specie tua
R. iussa est gratia in
et a benedixit te de
iusticiam et odisti iniquitatem

Hinterer Spiegel, Vaso

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Inc. typ. N. II. 31*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

vm in traret ihs in domū cuiusdam
principis phariseorum sabbato manduca
re panē. & ipsi obseruabant eū. Et ecce
homo quidā hydropicus. erat ante illum.
Et respondens ihs dixit ad legis peritos. &
phariseos. Silicet sabbato curare. Et illi ta
cuerunt. Ipse uero apprehensum sanauit eū.
ac dimisit. Et respondens ad illos dixit.
Cuius uirum asinus aut bos in puteum ca
det. & non continuo extrahet illum die
sabbati. Et non poterat ad hec respondere
illi. Dicebat autē & ad inuitatos parabola.
intendens quo in primos accubitus elige
rent. dicens ad illos. Cum inuitatus fueris
ad nuptias non discumbas in primo loco.
ne forte honoracior te sit inuitatus ab eo.
& ueniens his quante illum uocauit dicat

hanc potestatem. Respondens autē dixit
ad illos. In terrogabo uos & ego unū uerbum.
respondete in Baptismū iohannis de celo
erat an ex hominibus. Et illi cogitabant in
ter se dicentes. Quia si dixerimus de celo.
dicet nobis. Quare non credidistis illi. Si autē
dixerimus ex hominibus. plebs uniuersa
lapidabit nos. Certi sunt enim iohannē
prophetā esse. Et responderunt se nescire. unde
ecce. Et ait illis ihs. Neque ego dico uobis. in qua
potestate hec facio. *Dominica. xvi.*

Secundū Lucam. ^{vij. ca.} **I**n illo tē
bat ihs in ciuitatē que uocatur naim.
& ibant cū illo discipuli eius. & turba co
piosa. Cū autē appropinquaret porte ciui
tatis. ecce defunctus efferebatur filius uirg
mātis sue. Et hec uidua erat. & turba

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. Inc. typ. Q. II. 19

hinterer Spiegel

Exemplar bei:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

P
Hoc opus egregium cœlesti nectare plenū
Quod ualeat clausū pauli reserare uolum.
Presp̃t indignus monachorū lege ligatus.
Odilo coenobii cluniensis iure cluenti
Obtulit augusto. si male optans sibi longū
Vivere possit. regnū cœlesti in sede paratū;

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

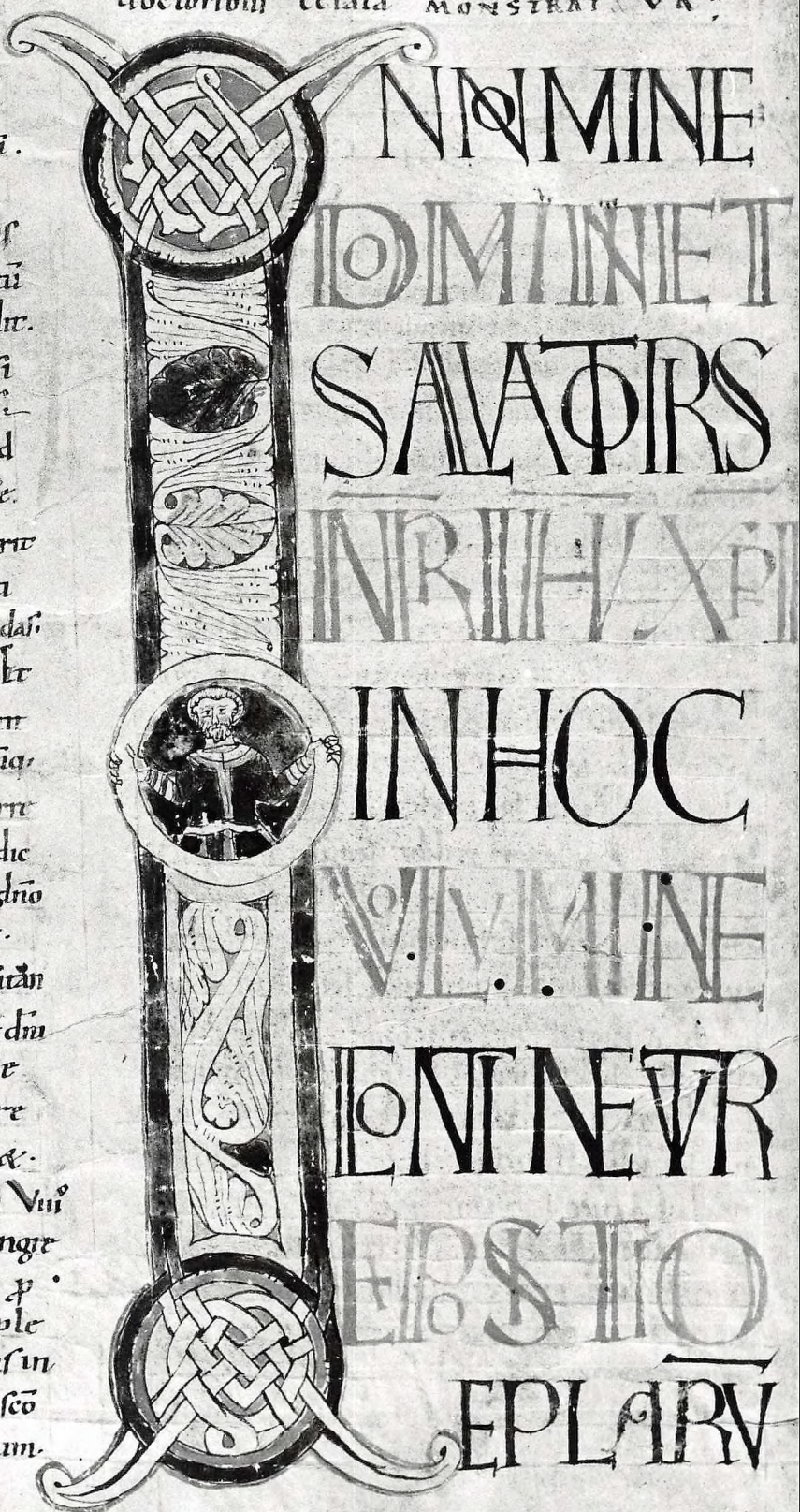
Sign.: *Mss. Bib. 126, fol. 1v*

Belegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

246

sermone declarauit. Quos tamen supra dictis rursus
in x libros redigens adhuc copiose transtulit in la-
tinum. SCS uero Augustinus ipsam eptam inchoauit
rat exponendam. in cuius tam salutaris unum librum
se pfudisse commemorat. & ut ei utar ut bis opus ipsius
magnitudine ac labore de terminis in alia facilio-
ra deflexus est. Qui etiam ad simplicianum epm me-
diolanensem sublimes & exquisitas de eadem epta
tractauit aliquas questiones. quas nos p dicto codi-
ci iudicauimus inserendas. ne du expositio diuulsa
queritur. legentis intentio noxie differatur. Ad
galathas autem idem scs Augustinus latius explanauit.
De qua & scs ieronimus. tribus libris expositionem
recedit. Idem pat ieronimus alius tribus libris
eptam ad ephesios diligenter aperuit. Ad cuius
quoque expositionem. uno uolumine comprehendit.
Ad philemonem etiam. uno libro patefecit. Resi-
duas uero eptas sci pauli. id ad corinthios duas.
Ad thesalonicenses duas. Ad colosenses una. Ad
thimotheum duas. scs ieronimus dicitur explanasse.
Vnde multa pars scientie tribuitur. cu puenire
ignorantibus nosse qd querant. Quas tam conti-
nuo de diuersis partibus ubi direximus inquirendas.
suscepturos nos esse dnu miseratione confidimus. Et
ideo studiose sustinere debemus. qd nob transmi-
tendum est cognouimus. Coq fiat ut sic uicq
ante qua ueniant aliquid ex fortassis occurre-
rit. studeat diligenti cura transscribere. & p dic-
tis expositores aggregare. quatinus uiuante dno
& labore urdo. monasterii bibliotheca pficiat.
quibus tanta noscuntur esse parata. Quod si forsitan
senectus nra priusqua hec compleant uisione dnu
cum remissione peccatorum sicut uisitare de-
peor uotiuo fine transiuerit. ad uos ut ere-
dere dignum est quandoque res sperata pueniat.
Commemoratas tam epta a iohis crisostomo VIII
armario dereliqui. Vbi sunt greci codices congre-
gati. ut si latina n potuerint latiora comita p-
curari. de istis subinde transferant. qd ple-
nissimam poterit prestare notitiam. Quatinus in
omnibus lex uno libris canonicis sic apante sco
augustino noscitur comprehensum antiquorum.

ex positiones dno largiente uelut spiritalia poma
paradyfi sumenda. uis epulis offeratur. Qd si
in his que dicta sunt aliqua fortasse loca
relieta. nec explanatione plenissima satisfac-
cere potuerint. nequaquam uob modernos ex-
positores in dico. caute tam querendos est cat-
holicos. qm accessu tempore multis nouis gra-
diuinitatis infunditur. que forsitan priscis
doctoribus celata MONSTRAT VR.

etwas verkleinert!

Größe der oberen 2 Zeilen zusammen 21,6 cm

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. *Msc. Bibl. 126, fol. 2^v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8

D-9600 Bamberg

Ducat uos ad recta facta suauitas. & dulcedo iustitię. & amate
iustitiā quomodo amatis iniquitatē. Digna ē auob iustitia
quę impetret ut exhibeatis illi qđ exhibuistis iniquitati. hoc
ē humanū dico. hoc ē qđ infirmitas uĩa tolerare adhuc pot
est. quid ergo suspendit apt̃s. qđ disculit dicere. quid disci
lit. Dicā si potero. Appende iustitiā & iniquitatē. Tantūne
digna ē iustitia. quantū digna fuit iniquitas. A manda ē ista
quomodo amata ē illa. Absit ut sic. Et utinā ut sic. Ergo plus
plus omnino. In iniquitate secut̃ ē suoluntatē. & iustitia tole
ra dolorē. In iniustitia inquā secut̃ ē delectationē. p iusti
tia tolera dolorē. hoc ē plus. Ecce nescio qđ etatis lubricę in
pudicus adolescens suauitate inlicitente iniecit oculos in
uigē alienā. & mauit cupit puenire. querit tam latere.
Sic enī amat uoluptatē. ut plus timeat dolorē. quare querit
latere. timet apphendi. ligari. adduci. includi. pducī. tor
queri. occidi. hec om̃a timēdo in illa appetitione suauitatis
sue latebras querit. & ucupat̃ absentia mariti. ipsū adiuto
rē flagitii sui timet inuenire. qđ cōscio se formidat impli
care. Et uident̃ eū suauitate duci. sed suauitas illa nē tanta.
ut uincat etiā dolorē timorēq; penarū. Dā mī pulchrā iusti
tiā. dā mī fidei pulchritudinē. Procedat in mediū. osten
dat se oculis cordis. inspiret feruorē amatorib; suis. Lā tibi
dicit̃ frui me uis. et emne qđ alud delectat. Contēpne
p me. Ecce ē tēpsisti. Parū ē illi. humanū ē hoc. pp̃t infirmi
tatē carnis uĩę. Parū ē ut contēpnas qđ tē delectabat. Con

ē amator inuisibilis pulchritudinis.

Cū enim serui essetis peccati. liberi fuistis iustitię.
Qualis queso potest serui addicti ēē libertas. nisi quando eū
peccare delectat. Liberalit̃ enī seruit qđ sui dñi uoluntatē
liber facit. Ac p hoc ad peccandū liber ē. qđ peccati seruus ē.
Vnde ad iuste faciendū liber n̄ erit. nisi a peccato liberat̃ ēē
iustitię ceperit seruus. Ipsa ē uera libertas. pp̃t recte facti
lectitiā. Simul & pia seruit. pp̃t pcepti oboedientiā. Sed
ad benefaciendū ista libertas unde erit homini addicto
& uendito nisi redimat cui illa uox ē. Si uos filius libera
uerit tēuere liberi eritis. Est quedā cōfusio temporalis.
utilis p̃turbatio animi respicientis peccata sua. respecti
one horrentis. orrore erubescētis. erubescendo corri
gentis. Unde dicit apt̃s. Quam enim gratiam habu
istis in his in quibus nunc erubescitis.

Ergo erubescere illos dic̃. tam fideles. n̄ de p̃sentib; donis
sed de p̃teritis peccatis. hanc cōfusionē n̄ formidet xp̃ian.
imō si hanc n̄ habuerit gēnā habeb. Stipendia enī peccati
Merito stipendiū. qđ militis diaboliq; mors gēna. [mors.
tāquā debitū reddit. ubi cū posset dicere & recte dicere.
stipendiū aū iustitię uita gēna. maluit dicere. Cū aut̃
Vt hinc intelligerem̃ n̄ p̃meritis n̄ris dñm. [dñi uita gēna.
nos ad gēnā uitā. sed p̃ sua miseratione pducere. De quo in
psalmo dicit. homo ēi anime sue. qđ coronat tē in misera
tione & misericordia. Nūqđ n̄ corona bonis operib; redditur.

EXLIIII EUGENI
RISON.

EXTRACT N
ESAI XXX.

EXLIIII DE GRA
EX LIBRO AUBI
TRIO.

A14

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Stadtbibliothek Bamberg

Sign. *Ms. Bibl. 126, fol. 29r*

Doppel exemplar bitte an:

Stadtbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

modo luminaria in celo p die. & p nocte pcedit pagum ite
nerasua. cursu suos cerat habent. & con mittunt tanta
malanec decidit de sup stellae fixae in caelo. agentes p
tract caelestes quae illis p stat ut creator ipso ru. sic de
bem su. sed si in caelo figantur cordae oru. sin frustra
audiant & respondeant. sursum se habent. Sumit
tenauru qut. Nra aut conu sacio in caelis e. Qui
sunt in supnis. & de supnis cogitant. sic dicat e. Vbi e.
thelaurus tuus. ibi e. & cor tuu. De ipsi cogitationib;
supnoy. patientes sunt. & qd dunt in z emittit. sic n
curant. donec pagant itnerasua. que ad modu ncu
rant luminaria caeli. q modo exerceant dies et noc
tes; quauis tanta mala uideant fieri sup terram;
Sed facile e. forte uerant iusti iniquitates maloy que
non impsis fiunt. sic fer. & que ipso fiunt; Neen ippt
eadebent ferre tolerare. quia in alios fiunt. & sim
se fiant. n debent p dere tolerancia. Na q p diderit tole
rantia. cecidit de caelo. q aut fixu habet cor in cae
lo. trapius laborat in tra. quanta id e ipsi lumina
rib; fingunt homines. & patient ferunt; quomodo
iusti patiente debent ferre omis & ia de falsas crimina
tiones. Sed qd e. in celo in firmamto caeli. Cui q cor
in firmamto libri die. ista n curat. Na caelu intelli
gitur firmanu. pfigurat lib legis. Quinume
rat multa uidine stellaru. & omib; eis in q nomina p
uocant. Sunt stelle queda luminaria in ecclia. esolan
na nocte nram. Omis de qb; dicat p. in qb; apparat
tanq luminaria in mundo. in ista in quanao ntor
tuosa & pusa. in qb; apparat tanq luminaria in mu

ram diligere & regere xpi. circa se in eis q u illo eotem
pore fuerant inuenit; Ne in ecclia xpi ppter pau
lu aptm. in motheu nemo erat. q germane de grege
sollicitus e; Sed ctingerat in illo tempore. q in motheu
misit circa se aliu de filiis n habere. Sed solimercen
nariu in illo essent. sua querentes nque ihu xpi. & ta
m ipse germane de grege sollicitus. maluit filiu mit
tere. & in mercenario remanere. De cetero si
mei gaudet in dno. eade uob scriberem in qd eno
pigrum. uob aut necessarium. Dixisse qd aptm scini
ad phi lipenses. Eade scribere uob. in qd eno pigrum
uob aut uau. Id e tam scribens ad galatas; cu se sa
tis apud eos egisse pspiceret. qd illis pmi misteriu sermo
nis suu necessarium ee. cernebat. De cetero in qd labo
rem nemo pstat. Ut sic in plerisq; codicib; legitur.
nemo in molestus sit. Videt et anes. uidet et malos opari
os. uidet et concisione. Canes appella u m ratione sed
e sua udiu. contra insolentia ueritate latrant. H
aet. eni natura. ut cu qb; habent e sua udiu. siue illi
boni. siue mali sunt. n adeos latrent. In solutru aut p
sonis suis. & ia in nocentib; uttentur. Nos eni sum
circuncisio. q spu do seruim. Maxime in illo in illo
loco satis claret. qd sps scs n sit creatura ubi iubemur
n seruire creature. sed creatori. Non eomodo quod iubem.
pcaritate seruire in uice. quod e. grece dule uin. sed eom
quod am d o seruunt. quod e grece latre uin. unde ido
latre dicuntur. q simulacris e a seruitute exhibent
qued o debet ur. Sed in hanc eni seruitute dict e. dnm
am tuu adorabis. & illi soli serues. Nam hoc dicitur

EX LIB DE DES TINA
TIONE SCOR

EX LIB DE GRAHOVITES
TAMEN TI

EX LIB DE TRINITAT
1. H

EXTRA

EXLVII

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Bibl. 126, fol. 210r*

Es legexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

fendas autē uox forcior. Deniq. in ipso canendi genere. prima disciplina ue-
 recundia ē. Ammō etiā in omni usu loquendi. ut sensi quis aut legere aut canere
 aut postremo loqui incipiat. ut uerecunda principia cōmendent pcessū.
 Silentiū quoq. ipsū in quo ē reliquarū uirtutū oculi maximus actus uerecun-
 diē ē. Deniq. sicut infancie putat. aut supbie pbro dat. Si uerecundiē laudi
 ducitur. Tacebat in periculū susanna. & grauius uerecundiē quā dāpnū putabat.
 nec arbitrabatur periculo pudoris tuendam salutē. Dō solum loquebat. cui poterat
 casta uerecundia loqui. Refugiebat ora intueri uirorū. Est enim & in oculis ue-
 recundia. ut nec uidere uiros femina nec uideri uelit. Neq. ū qsq. solius hanc
 laudē castitatis putet. Est enī uerecundia pudicitie comes. cuius societate castitas
 ipsa tutior est. Bonus enī regende castitatis pudor est comes. qui si p̄tendat & que
 prima pericula sunt. pudicitia temptari n̄ sinat. hic primū in ipso cognitionis ingres-
 su dñi matrem cōmīdat legentib; & tamq. testis locuples digna que ad tale munus
 eligeret & astruit. qđ incubiculo. qđ sola. qđ salutata ab anglo tacet. & mota est in intro-
 tuens. qđ ad uirilis sexus speciem peregrinat. aspectus uirginis. Itaq. quamuis esset
 humilis puer uerecundia tam salutante n̄ resalutauit. nec ullū responsū rētulit nisi ubi
 desuscipienda dñi generatione cognouit. ut qualitate effectus disceret. n̄ ut sermone p̄-
 ferret. In ipsa oratione nr̄a multū uerecundia placet. multū cōciliat gr̄ae apud dñm nr̄m.
 Ne hec p̄tulit publicanū & cōmendauit eum. qui ne oculos suos audebat ad celū leuare. Ideo
 iustificat magis dñi iudicio quā phariseus ille. quē deformauit p̄sumptio. Ideoq. orem in
 incorruptione quicūq. & modesti sp̄s. Quicūq. autē ante dñm locuples. ut p̄trus ait. Magna
 igit. modestia. que cū sit etiā sui iuris remissior. nihil sibi usurpans. nihil uendicans. & quo-
 dammodo intra uires suas ē tractor. diues ē apud dñm. apud quē nemo diues. Diues est
 modestia. qđ diportio est. Paul. quoq. orationē deferri p̄cepit cū uerecundia & sobrie-
 tate. Primā hanc & quasi puram uult ēē orationis future. ut n̄ gloria peccatoris oratio
 sed quasi colorē pudoris obducatur. Quo plus defert uerecundiē de recordatione deli-
 cti. hoc uberiorē meretur gr̄am. Est etiā in ipso motu gestu incessu tenenda uerec-
 undia. habitus ū mentis in corporis statu cernit. Hinc homo cordis nr̄i abscondit. aut le-
 uior aut iactantior aut turbidior. aut contra grauior & fastidiosior & purior et

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Stadtbibliothek Bamberg
Gen. Mus. Pak. 4. fol. 25v

Bamberg, 1.1.2011
Stadtbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

latione patriam. conpungebat patria viscera. sed non minuebat deuotionem. Accidit & q̄-
 tauit. Temperantiam tenebat iustus. et pietatis modum. et executionis ordine. Deniq. dū
 sacrificio necessaria uenit. dum ignem adole. dum filiū ligat. dum gladium educit. hoc in
 molando ordine. meruit ut filium reseruaret. Quid sapientius scō iacob quid mūditi facie
 ad faciem. & benedictionem meruit. Quid iustus quinea quē adquisierat. oblati munerib.
 cum fratre diuisit. ^{q̄} quid fortius quicum dō lucratus est. ^{q̄} quid modestius eo. qui modestiam
 ita & locis & temporibus deferbat. ut filiae iniuriam malle & p̄texere coniugio.
 quam uindicare eo quod integralienos positus amor potius consulendū. quam odia
 colligenda censebat. Noe quā sapiens qui tantā fabricauit arcē. quam iustus qui ad semen
 omnium reseructus solus ex omnib. & p̄teritae generationis superstes est factus & au-
 ctor futurae. mundo potius erum uersis magis quā sibi natus. Quā fortis ut diluuiū uince-
 ret. quam temperans. ut diluuiū toleraret. quando introit. qua moderatione de-
 geret. quando coruū. quando columbam dimitteret. quando reciperet reuertentes.
 quando ex cūdi opositum tatem captaret agnosceret. Itaq. tractatu in ueri inuesti-
 gatione tenendum illud decorum. ut summo studio requirant. quid uerū sit. n̄ falsa pro-
 ueris ducere. non obscuris uera inuolueret. non superfluis uel implexis atq. ambi-
 guis occupare animum. Quid tam indecorum. quam uenerari lingua. & qd ipsi fac-
 ciunt. Quid tam obscurum. quā de astronomia & geometrica tractare quod p-
 bant. & profunda aeris spatia mēari. celum quoq. & nare numeris includere. relin-
 quere causas salutis & errores querere. Annon ille eruditus in omni sapientia egyptio-
 rum moyses p̄bauit ista. Sed illam sapientiam detrimentum & stulticiam iudicauit
 & auersus ab ea. intimo d̄m quae siuit affectu. ideoque uidit. interrogauit
 audiuit. quitoquentem. Quis magis sapiens quam ille quem docuit d̄s. qui omnem
 egyptiorum sapientiam. omnesq. artuum potentias operis sui uirtutis euacuac-
 uit. non hic incognita procognitis habebat. hisq. temere assentiebatur. Quae
 duo in hoc maxime naturali at honesto loco uitanda discant qui sibi neq. cont̄
 naturam esse. nec turpe iudicant saxa adorare. & a simulacris his auxilium si-
 bi exposcere. quae nihil sentiant. Quarto igitur excelsior uirtus est sapientiae
 tanto magis entendū arbitror. ut assequi eā possim. Itaq. neq. cont̄ naturā neq. uidetur pe-

1.7

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Misc. Patr. II vol. 30^v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

deductos. n̄ turpis lucri sectatores. habentes mysteriū fidei inēscientia pura
 hic autē pbentur primum & sic ministrent nullū erim habentes. Aduertim⁹
 quanta in nob̄ requirant. ut abstinent sit aumo minister dñi. ut testimonio bono
 fulciatur. n̄ solum fidelium. sed & iā ab his qui foris sunt. Dicit enī actuum ope
 rumq; n̄rōz. testem eē publicam existimationem. n̄ rogetur muneri.
 Et quundā ministrum altaris congruis ornatū uirtutib; auctorem
 predicæ et dñi uenere tur. quales seruulos habeat. lausen dñi. ubi
 mundā possessio. & inno cens familie disciplina. Decastimonia autē
 quid loquar. quando una tantū nec repetita una pmit tior copula.
 Et in p̄so q̄ coniugio. lex est. non iterare coniugium. nec sedē coniugis
 sortari conuinctionem. Quod plerisq; mirum uidetur. cur & iam an
 te baptismum iterati coniugu. ad electionem muneris & ordinati
 onis prerogatiuam. impedim̄ta generentur. cum & iam delicta
 obeē non sole ant. si lauacri remissa fuerint sacramto.
 Sed intelle gere debem⁹ quod in coniugio. copula
 non culpa sit posita. quia baptismo culpa dimittit po
 test. lex aboleri non potest. Inconiugio non culpa sed lex est. Quod
 culpa ē igitur. in baptisate relaxantur. quod legis ē in coniugio non
 soluitur. Quomodo autē potest hortator eē uidentatis. qui ipsa con
 iugia frequentauerit. Inoffensum autē exhibendum.
 & immaculatum ministerium. nec ullo coniugalicoitu uiolandum.
 cognoscitis. qui integro corpore. incorrupto pudore. Alieni & iam ab
 ipso consortio coniugali. sacri ministerii gratiam recepistis. Quod
 eonon p̄terit. quia in plerisq; abditiorib; locis. cum ministerium ge
 rerent uel & iam sacerdotum. filios susceperunt. & id tamquam
 usu ueteri defendunt. quando p̄int ualladierum. sacrificium de
 ferebatur. Et tam castificabatur & iam populus. p̄biduum aut tri
 duum. ut ad sacrificium purus accederet. ut in ueteri testa
 m̄to legimus. & lauabat uestimenta sua. Sum figura tanta obseruan

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Muc. Patr. 4, fol. 43r*

Selegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 4, fol. 59r*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8

D-9600 Bamberg

et heliodori quidam rogabant uitam poscentes ei. quoniam sup̄mum gerebat sp̄m.
 Rogante itaq. sacerdote summo idem iuuenes iterum eliodoro apparuer. hisdem am-
 en uestibus & dixerunt ad eum. Onie summo sacerdoti gratias age propt̄ quē tibi
 uita est reddita. Tu autem exptus dī iudicia uade nuncia tuis omib; quantā cogno-
 ueris templi religionem. et dī potestatem. His dictis non comparuerunt. heliodo-
 rus itaq. recoepto spū hostiam dño obtulit. oniae sacerdoti grās egit. & cum exer-
 citu ad regem reuestit dicens. Siquidem habes hostem aut insidiatorem rerum tua-
 rum. illuc illum dirige. et flagellatum recipies eum. Seruanda est igit̄ fili depositis
 fides adhibenda diligentia egregie. hunc ur̄m emittet ministerium. si suscepta im-
 pressio potentis. quem ut uidua ut orfanī tolerare n̄ queant. ecclesiae subsidio cohibea-
 tur. si ostendatis plus apud uos mandatum dñi quam diuitis ualere grām. Me-
 ministris ipsi quotiens aduersus regales imp̄cūs prouiduarū immo omnium de-
 positis celsam subierimus. Communē hoc uobcum mihi recens exemplū ticinen-
 sis ecclesie pferam. quae uiduae quod susceperat depositum amittere pericli-
 tabatur. Interpellante enim eo qui sibi illud imperiali rescripto uendicare cu-
 piebat. clerici cōtendebant auctoritatē. honorati q̄q; & int̄cessores dati. n̄ posse p̄ceptis
 imperatoris obuiari ferebant. Legebat̄ rescripti forma directior. magistri officiorū
 statuta agens in reb; iminebat. Quid plura. tam traditū erat. Tam cōmunicato me-
 cū cōsilio. obside se se p̄ ea cōclauia. atq; translātū illud depositū uiduae cognouerat.
 Quid ubi n̄ potuit auferri recoeptum sub cyrographo est. Postea iterū flagitabat̄ ex cy-
 rographo. Precoeptum imperator iterauerat. ut ipse p̄sem & ipsum nos conueni-
 rē. Negatum est exposita diuine legis auctoritate & serie lectionis. & heliodori
 periculo uix tandem rationem imperator accepit. Post etiā temptata fuerat
 obreptio. Sed preuenit sc̄s episcopus. ut redder̄ uiduae qd̄ acceperat. Fides inte-
 rum salua est. Imp̄ssio n̄ est formidum. q̄ res n̄ est. Fides periclitabat̄. Filii fugae
 imp̄bos. caue inuidos. Int̄ imp̄bum & inuidum hoc inter est. Imp̄bus suo delec-
 tatur bono. inuidus torquet̄ alieno. Ille diligit mala. hic bona odit. Ut pro-
 pe tolerabilior qui sibi uult bene. quā qui male omnibus. Filii ante factum co-
 guate. & cum diutius cogitaueritis. tunc facite quod probatis. Laudabilis mor-

Abb. 1:1

Voröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Mss. Pat. 4, fol. 59v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

dignū ē. ut aliquis alteri detrahat. ~ seruile hoc uitū. et famili
 are ultimę cditioni. adeo ctranaturā. ut inopia magis hoc extor
 quere uideatur. quā natura suadere; Seruorū tam occulta furta.
 diuitū rapinę publicę; Quid aut tā ctranaturā. quā uiolare al
 terū tui cōmodi causā. cū p omnib; excubandū. subeundas molestias.
 suscipiendū laborem naturalis affectus psuadeat. ~ et gloriosū unicuiq;
 ducatur. si periculis propriis querat uniuersorū tranquillitatē; Mul
 toq; sibi unus quisq; arbitret. gratus excidia patrię reppulisse. quā
 p priā pericula; Præstantiusq; eē existimet. qđ operā suā patrię impen
 derit. quā si in ocio positus tranquillā uitā uoluptatū. copius functus egisset;
 hinc ergo colligitur. qđ homo qui scđm naturę formatus ē directionē.
 ut obediāt ei nocere n̄ possit alteri; Quod si qui noceat naturā uiolet.
 neq; tantū eē cōmodi. qđ adipisci se sepulet. quantū incōmodi qđ ex eo
 sibi accedat; Quę enī pena grauior. quā interioris uulnus conscien
 tię. ~ qđ seuerius iudiciū. quā domesticū. ~ quo unus quisq; sibi ereus.
 seq; ipse arguit. qđ iniuriā fr̄i indigne fecerit. qđ n̄ mediocriter scrip
 tura cōmdat dicens; Ex ore stultorū. baculū contumelię; Stul
 tię igitur condēpnatur. qui contumeliā facit; Nonne hoc magis
 fugiendū quā mors. ~ quā dispendiū. ~ quā inopia. ~ exiliū. ~ debilitas. ~
 dolor. ~ quis enī uitū corporis. aut patrimonii dānū. n̄ leuius ducat
 uitio animi. ~ existimationis dispendio. ~ Liqueat igitur spectandū
 et tenendū omnib; qđ eadem singulorū sit utilitas. quę sit uniuersorū;
 Nihilq; iudicandū utile. nisi qđ incōmune profit; Quomodo enim
 potest uni prodeē qđ omnib; noceat. ~ Mihi certē uidetur. qui in
 utilis ē omnib;. sibi utilis eē posse; Et enī si una lex naturę omnibus.
 una utiq; utilitas uniuersorū. qđ si una utilitas uniuersorū. ad con
 sulendū utiq; omnib; naturę lege constringimur; Non ē ergo eius
 qui consultū uelit alteri. scđm naturā nocere ei aduersus legē
 naturę; Et enī si huiusmodi curr. ita feruntur pceptis informari.

Abb. 1:1

Handwritten text, possibly a title or description, followed by a rectangular box containing the text: "M.C. Pat. 4. fol. 63r".

Handwritten text, possibly a signature or date, located below the rectangular box.

168

iudicio. Processit in proelium. & trepidantibus ceteris solus allosiliū goliath uerbo
 iactantia & immanis corporis mole terribile. cecurrente simul fide ac uirtute
 prostravit. Unius fortitudo facta est uniuersorum uictoria. Constat si placet priuatum
 quoniam & triumphus omnium. mors unius & tantorum quos liberauit a morte uita po
 pulorum. Veniamus ad aliam. Insidias paciebat a rege. uitam cuiusque rebat extinguere.
 Sed dispositione diuina meus rex potestate traditus. cum totus pater & adiutor
 separatus a sociis dauid secundo occurrit. & a corpore perituri uulnere letale detor
 sit dicens. Nolite tangere christos meos. Quia & iam inimici illius ultio est morte.
 fideliter satis deplorauit interitum. & debitum sibi imperium diu distulit. quod
 sciebat deo auctore debere. Quo solo docuit homines. non prescribendum regnum
 & iam si debeat. sed & iam expectandum. ut suo tempore deferat. Utinam hunc uirum
 imitati essent posteri. non tantas bellicum protulissent acerbitates. Arguit quidam
 occiderit. Non consideras quod docuerit. quem admodum pax orbi romano per
 tua seruaret. quam graui adhuc lumen uastitate. quam publico quodam rocius
 orbi funere appetiti necesse regis exsoluimus. Heu dura supplicia. inde adhuc
 nobis barbarus hostis insultat. dum parata aduersum se in nos arma uestiuntur.
 Sicut res ceciderunt publice sic romana uirtus suis moribus fracta est. senuit dum pu
 blico rapit parricidio quod patrie sollicitudinis religione suscipit. idque eousque
 perclaruit. ut cum unum filium regnum sibi patri usurpare coperisset. non eum qui prepe
 re gestiebat. sed eum qui expectabat eligeret. Saltabit ante archam dei potentissi
 mus regum datus. & cum appropria reprehendere tur uxore quod denudatus esset
 ante faciem puellarum. respondit. Coram domino nudabor adhuc & ero
 ludens ante oculos eius. ut honorificetur inquit dominus quoniam pro patre tuo
 adseruit in regnum. docens contumacem regalis potentiae non haben
 dum. ubi religionis exhibet obsequium. Honestum est enim pro religione facere.
 Aliud incongruum potestati sit. Specta aliud me memorabile.
 Parricida filius regnum patris uolenti inuasit. cedebat primo patri
 eius furori. & locum plius declinabat ut uel sic impius a furore resipisce
 re. Bello quoque inter eos noluit. rogauit ad plium profecturos ut parcerent filio

Abb. 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Pat. 4, fol. 84v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

184
hensus & offense reus. obsecrat ut flagelletur. potius quā piciat^r a facie dñi.
Quomodo piciat dñs a facie sua. audi dicentē. Tollite illū ligatis manib; & pe-
dib; & mittite in tenebras exteriores. ibi erit fletus & stridor dentium. Qui nō
emendatus a facie eius in tenebras constitutus. ideo iustus ne tenebras
patiatur. ait. Vultū tuū dñe requirā. Ubi enī dñi vultus. ibi lumen ē.
Sic scriptū ē. Faciē tuā illumina sup̄ seruum tuum. Deniq; ubi pri-
mū ē intuitus petrū. iudit & illuminauit. Grande igitur suppli-
ciū. pici a facie dī. Pictus ē adā. cū de paradiso exiret. Nec inmerito.
Ipse enī se ante absconderat a facie dī. Exiit & cain a facie dñi. Non so-
lū post parricidale commissū. sed & iam postquā putauit ēē fallen-
dū. ut crimen negaret. Peccator igitur excluditur a facie dī. iust^s
autē dicit. Ecce ego. Deniq; ipse dauid cū uiderē & interire poplū.
sem & ipsū obtulit dicens. Ecce sū ego peccauī. & ego pastor male-
feci. & sic ira dñi mitigatā ē. & uenia donata. simul ostendit qđ
scī pmanent. criminosi piciuntur. Ideoq; seruanda ē nobis grā spi-
ritalis. ne ppter peccata nrā auferatur a nobis. Non enī picitur inq̃
se ē sps. sed inoffenso muneris sui fructu. studet se dño semp offer-
re. Sicut ille qui dicenti dño. Numquid & uos uultis discedere. Respon-
dit. Dñe ad quē ibimus. Verba uitę & tñe habes. & nos credimus.
simul illud considerandū. qđ nō auferetur sps nisi dñi uoluntate. sicut
nō datur nisi dñi uoluntate. Qui utiq; ^{dñs} dat. non quasi coactus ope-
rat. sed p sua uoluntate diuidit. sic scriptū ē dicente apto. Haec
autē omā. operat^r unus atq; idē sps. diuidens singulis p ut uult.
Cū igitur nō auferat^r nisi dñi uoluntate. apparet qđ in una trinita-
tis uoluntate ē. Recte mihi letitiā salutaris tui. & spū principa-
li confirmame. Cui debetur. & redditur. Redditur rationabili
naturę letitiā salutaris. letitiā & gaudiū. fructus ē sps. Firma-
mētū quoq; nr̄m. sps principalis ē. Meritoq; is qui principali con-
firmatur spū. non ē obnoxius seruituti. nescit seruire peccato. nes-

Abb 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Stadtbibliothek Bamberg

Sign.: *Muc. Pat. 4. fol. 92^v*

Belegexemplar bitte an:
Stadtbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

nouit sua frumta diuidere. sed daudere; Et maiora inquit facia; Infelix uel
 uel id dispensato pauperib; qd p supru edificacionis impendis; Dū liberalitatis
 grā refugis; diuinā edificacionē exsoluis; Et addit; Illo ēgregabo omia que
 natas mihi; & dicā anime meę; Anima habes multa bona; ē fictur uariis semp
 ubitate puentiū. dū uilitate alimonie calculat; fecunditas enī uniuersorū ē.
 Sterilitas solo auaro ē; que tuosa delectatē magis enormitate pēiorū. quā abun
 dantia copiarū. Et magis uult habere qd solus. quāqđ cū omnib; uendit; Vide
 timē. ne supfluat cumulus frumtorū. ne suphorrea redundans transfundat
 in pauperes; & boni alicui occasio indigentib; aquirat; Solus sibi par-tus tra
 rū uindicat; nō ipse uti uelit. sed aliis de negare; habes inqt multa bona;
 Nescit auarus bona. nisi ea que que tuosa nominare; Sed acquiesco ei. ut
 bona dicant. que pecuniaria; Cur g de bonis facis mala. cū de malis bona
 facere debeat; scriptū ē enī; facite uob amicos de māmōna iniquitatis;
 Cū q uti sit. bona; Cui uti nescit. recte mala; Dispfit. dedit pauperibus;
 iusticia ei manet in et nū; Quid hoc melius. bona si pauperi largia
 ris; inq debitorē tibi dū quadā pietatis feneratione constituas; Bonasunt
 si aperiās horrea iusticie tue. ut sis pauperū. uita egentū. oculus
 eorum. oratorū infantiū pat; habes unde facias; Quid uereris; tua
 te uoce ēuenio; habes multa bona in annos plurimos posita. potes & tibi
 et aliis abundare; habes fecunditatē publicā. ut quid destruas hor
 rea; Ostendo tibi ubi melius tua frumta custodias; ubi bene sepias; ut
 fures tibi ea offerre nō possint; Include ea in corde pauperū. ubi ea nullus
 gurgulio ēsumat. nulla ēsumat uetustas; habes apothecas in opū sinus;
 habes apothecas uiduarū domos; habes apothecas ora infantiū. ut dicat tibi;
 Ex ore infantiū et lactantiū p fecisti laudē; Istas apothecas que manent in et nū.
 ista horrea que fecunditas futura nō destruat; Nā quid iterū facias si tibi
 plus natū fuerit anno sequenti; Iterū g & illa destrues que nunc facere
 paras; et maiora facies; Dat enī tibi fecunditatē dī. ut aut uin. cat aut con
 dēnet auaritiā tuā. q ex cūlationē habere nō possis; Tuū qd p multis nas ci
 uoluit. tibi soli reser uans; immo & tibi adimis; magis enī seruare tibi. si
 dispseris aliis; Bonorū enī fructū munerū in eos ipsos q tuleris reuertunt;
 et grā liberalitatis in auctorē redit; Deniq; scriptū ē; Seminate uob ad iusti
 tiā; Et tote spiritalis agricolę. fere qd tibi pfit. bonisatio in corde uiduarū; Si tibi
 fructus reddit uberiores quā acceperit; quanto magis misericordie remuneratione dā
 multiplicatione ea que dederis; Deinde nō homo nescis quater reparatū puenit dies moris;
 omia aut incur sū moras excludit; Adstunt iā qui reposcant animā tuā & tu ad

111

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 4, fol. 166^v*

Exlegexemplar bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

dum inuitet et prouocet; Quod enī penitus sentiri n̄ potest. nec appe-
tendi aut inquirendi tribuit spem; quod autē uel ex parte sentiri potest.
āmirationis ē; Et qđ ināmiratione ē. desiderari copiosius potest; Cum
autē desideratur. desiderantes purificat; Cū autē purificat. dō similes
facit; Cū uero eos similes fecerit. tunc eos uelut proprios iā et domesticos
facit. etiā in conloquiis et sermone participes; Audeat fortassis aliquid am-
plius fragilitatis nr̄e; Sermodi iam diuis effectis inseritur et dinoscitur. ut
ē illud; Dī stetit in congregatione deorū. in medio autē deos discernit; Absq̃
ullo ē ergo sine credenda diuinitas. et ad sentiendū etiā ipsi difficilis m̄ti;
Et hoc solū ē quod ex ea cōphendimus. quia cōphendi n̄ potest. si uero quis
putat ex eo qđ simplicis nature ē diuinitas. idcirco nihil prorsus de ea posse
sentiri. tāquā quæ pro ipsa simplicitate effugiat intellectū. uel certe totū
posse cōphendi. quia simplex ē intellecta ē. non mihi uidetur recte esti-
mare; Quid enī horū quæ sunt simplicis ē nature. Nulli quippe natura
sua simplicitas ē. quia neq̃ his quæ cōpositæ sunt natura uel substantia sua
hæc ipsa cōpositio ē; In finitū uero qđ dicitur. dupliciter intelligitur scđm in-
itū et scđm finē; quicquid enī extrahet ē nec ab his clauditur. hoc infinitū
appellatur; Nam cū in anteriora sem̄tis acies extendit. et in itū profundū
reuoluens nullā potest ubi stare possit principidī inuenire crepidine; hui
partis infinitū et inexplicabile ætñū. idē si sine initio appellatur; Cum
uero ad inferiora et ad ultima idē quæ futura s̄ et secuntur aspicimus. hui

A:4

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Misc. Pap. 78, fol. 21^r oben*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

erituum duces. quidiuersis temporib; gl'am consecutusunt diligenter inquirere multa
eorum trophea opera eē astus et fraudis aspiciēs. Qui q; laudabilioressunt ab his
qui manifestis uicere conflictibus hi quippe cum multa tam pecuniarū consūp
tione. quam corporū suscepta bella conficiunt. ut in nullo pene uicti auictorib;
distare uideantur. ita utrosq; perum nā populatur. cum et aerarium euacuatur.
et milites absumentur. huc accedit qđ nec plenā qui sup fuerint uictorie gloriam
consequantur. apud eos qui fusisunt non parua eius parte remanente qui utiq; uictis
corporib; animorū tam intentione uicer. Sic quippe non cedere decreuer. ut nec
periculi compescerentur incurſu. quo minus in peliandi alacritate morarentur.
At ille qui potuerit fraude superare non solum in exitum. sed etiam in derisum ētrudit
hostes. Nec tam ut ubi laus fortitudinis utriusq; communis ē. ita etiam in arte pru
dentis sed integrum brauiū apud eos remanet qui uicer. Quodq; his maius est.
ciuitati sue plenam uictorie conferunt uoluptatē. Neq; enim talis ē animorū
prudencia. qualis uel pecuniarū opulencia. uel corporū multitudo. Quia illa cū
in bellorum pferuntur usum. necesse ē. erogari atq; consumi. eosq; his a quib; fuerant
posses apriuari. hec uero quanto magis exercitata fuerint. colligit incrementa.
Non autem solum in pelius. sed etiam in pace. quia non omīs fraus mala. Necessaria
fraus. de qua loquimur inuenitur. Nec solum in negotiis ciuitatis sed etiam domi.
et uxori apud maritum. et marito apud uxore. et patri ad filium. et amico ad
amicum. et filius apud patrem. uti arte eius p fuerit. Nam ut aliquid prioris
re cordemur exempli. filia saul de patris sui manib; uirum suū non potuissē
eruere. nisi patrem suum circum uenissē. Eius etiā frater eundem dauid qui

1:1

Veröffentlichung / Veröffentlichung
Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *W.K. Pat. 78, fol. 57r* 060.

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

to the

Calvin Fisher

On oncle &

lande & parvi

Lachyte deſuper ſidentia² munda pacis

Acro imperia, cognat q. cesar habet. Juxta omni met. l. p. 15. p. 16.

A large, stylized, black letter 'N' logo, which is the primary branding element for the National Aeronautics and Space Administration (NASA). The letter is bold and has a slightly distressed or hand-painted appearance.

Aug 9

July 14/97

[Faint, illegible handwritten notes]

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *MS. Pat. 88, fol. 1^r*

Reisegedruckte bitte an:
Staatsbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

QUI VOBIS DUDUM TRACTA-
tibus loqui consueveram. ut
nouo loquendi genere. scis
que uobiscum degunt uirgini-
bus. latino utens eloquio. exor-
tationis gratia sermonem faciam
de assumptione beate & gloriose
semper uirginis MARIE. more
eorum qui declamatorie in
a ecclesiis solent loqui ad popu-
lum. Quod utique genus docen-
di. necdum attigeram. Sed
quia negare nequeo quicquid
inungitis. nimia uera deuotus
dilectione. experiar. que osten-
dunt affectu infantium more
balbutientium. qui quicumque
audierint. fari gestiunt. cum
necdum possint ad plenum uer-
ba formare. Maxime quia
propter simplices quosque. id
me depromere compellitis. ut
habeant sermonem latino quibus.
se occupent laudibus. ex eadem
die. quibus uel diuinis uacant
lectionibus. praesertim cum
& eadem in multis festiuitatibus.
multorum sanctorum patrum stu-
dia. miro cuderunt eloquio.
que de hac quaedam uberius
ubique. in scripturis diuinis pre-
dicata legunt. Quid enim

aliud sonant euglia. nisi nas-
centem dominum & MARIA uirgi-
ne & omnia eius incrementa.
quo usque. fuit in mundo dum
taxat. diuinis efferunt preco-
nis. porro ab exordio sancti eu-
angelii gabrihelem archan-
gelum colloquentem MARIE
audistis. & demceps reliqua om-
nia plenius legistis. Ad prae-
sepe quoque. O paula te teste
nato puero multitudinem ange-
lorum inter crepundia proui-
pastus. & querelas nesci plora-
tus. proficemini gloria ipsius
excelsi deo. & in terra pax ho-
minibus. bonae uoluntatis can-
tentem audisti. & radiantem
stellam uidisti. Pastoribus. in
super euangelizantibus. credidisti.
magos praeter ea tria deferen-
tes munera. bene intellegendo
uotis omnibus. fide deo obtulisti.
Nam & cum eis deum magis. dominum
puerum in praesepe adorasti.
Sed forte conquesta. me de la-
torem quod te prodideri cla-
mabis. Ad quod ego. Si cela-
tum esse uolebas teste conscien-
tia. michi narrare ante praesepe
um. ubi plurimum lacrimata es
non deberes. Quod ut uerum

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 88, fol. 2r*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-8600 Bamberg

EMITAT ECCE DIES CUNCTIS
 VENERANDA PER ORBEM
IN QUA SCA DI TRANSCEN
 DIT CULMINA CAELI
UIRGO PARENS ET VIRGO
 MANENS ET VIRGO ꝛꝛꝛ
SPONSA PATRIS UERBI GE
 NITRIX TEMPLUM QUOD SACRATI
FLAMINIS INMENSUM PUR
 GANTIS CRIMINA MUNDI
XPC AB ARCE POLI COMPTUS
 DIADEMATE COSMI
VENIT TOTUS UT ILLE SACER
 DOTUS HIERONIMUS IN FIT
EXCVBIAS CELEBRANS MA
 TRIS FACTOR GENITRICIS
AD PATRIS USQUE THRONUM ꝑRO
 DICTA FAMINE NATUM
EUEHIT IPSE SUA SECUM
 SUPER AETHERA MATREM
QUO RESIDET REGUM REX
 ET DOMINUS DOMINORUM
FLOS DECUS ATQUE SALUS
 MUNDI VIA PORTAQUE LUCIS
ADIVITRIX APRILI HEIN
 RICI SEMPER ALVANI
SIS FOVEASQUE TUUM DOMINA
 PER SEcula SERVAVARE

Emitat ecce dies cunctis
 veneranda per orbem
 In qua facta dei transcen
 dit culmina teli
 Virgo parens et virgo
 manens et virgo ꝛꝛꝛ
 Sponsa patris uerbi ge
 nitricis templum ꝛꝛꝛ
 flammis inmensi pur
 gantis crimina mundi
 Xpus ab arce poli coꝛptus
 diademate cosmi
 Venit totus ut ille sacer
 dotus hieronimus in fit
 Excubias celebrans ma
 tris factor genitricis
 Ad patris usque thronum ꝑro
 dicta fame natu
 Euehit ipse sua secum
 super aethra matrem
 Quo residet regum rex
 et dominus dominorum
 flos decus atque salus
 mundi via portaque lucis
 Adivitrix aprili hein
 rici semper alvini
 Sis foueasque tuum domina
 per secula servare

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Patr. 68/61. 16^v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Dornplatz 8
D-9600 Bamberg

qui ad xpm tota animi auiditate sitio.
ecce occurro obuius. caput subdolo
trepidus, habetis. quod tota mente
petistis. lectus tantum exerce fer
ri. et utram de uocatione meumque
desiderium implete. Et cum huius
modi confessione beatus uir animam
suam studere consecrare martiri
subiuncta nihilominus religiosa ora
tione commendauit eam xpo.
arbitramini immunitatem quen
tosq. infame uitium animos non cons
tantia propositi non tam mira
insu oblatione fiduciam. ab effu
sione innocui sanguinis reflexit.
Sed eductam in brachia dextera
fra mea. in ceruicem ei uibrat.
Sed u caput deserto gutture
abscessum. in fontem qui forte
prope locum effusus sanguinis ema
nat. carnifices abluunt. Et
quod nec patrita nec persecutorum
animi utpote insatiabiliter
estuans parcere nouit. corpus
truncum relinquentes. ad sem
REFOLV illud quod parricidales
manu abluerant. caput deferunt.
Quam non dubitare cessu. que
ense ueritate ac testante
uidebat defectum. Et agnosce
re hoc excepturum semper in morte.
quod per passionem eius cernelut incor

pore. ^{1^{to}} Quid tu iuxta diuinam uoluntate
carnifices nesciendo fecer. ut uidelicet
fons sacro sanguine irroratus. fu
tura salus multis fieret. & preciosius
quod scos diuini xerit militare colle
gium. parte & iam ibi & uenerat se
pulture esortui. Nam sicut ei
nulla discriptione minor. in
celo. ita maxima & precipua cor
poris parte sociat in tumulo.
Quam felicitate beatissim uir. quag.
et citu gradu ad summum meruit
peruenire fastigium. Quam subito
perfectu. per xpo alacritate dimicant.
tyrorudis. fact. emerite
militie uicerant. Quid strenui
comaltones uix longo tempore
multoq. labore percipiunt. propositi
uictoribus. primi breui efflictu
fortis bellator obtinuit. Immor
talitatis stipendia percipiturus.
in exercitata principia uictorici
auctori. tate in dicitur scos siml.
exequant. Quibus itaq. sicut
predicanda martyris patientia
esecratas. ita perfana persecutorum
atrocitate pactis. in tribus
uita dicam par ab. glosus di
uidit miles. Nam caput.
in mente deferit. Corpus
aloco inq. percuss. bruiatam
delatu e. Felice anima.

111

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe

Stadtbibliothek Bamberg

St. Ann. Pat. 88, fol. 12r

Stadtbibliothek Bamberg
Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

israheliticam; Egređimini in
 qurens & uidete regem salomo
 nem idest xpm. in diademate
 idest in spinā corona qua coro
 nauit eum mat̄ sua synagoga
 in die disponsionis quando uide
 licet sibi unxit eccliam; Et in
 die leticie cordis eius quo gau
 debat p̄ suam passionem redi
 mere mundum de diaboli po
 testate; Egređimini ergo ^{& exite} a
 nebris infidelitatis. & uidete
 hoc est intellegite monte. quia
 ille qui ut homo patitur uerus
 ē d̄s. uel & iam egređimini ex tra
 portā ciuitatis ur̄e. ut eum in
 golgotha monte crucifixū uideatis;

QUAM PULCHRA ES
 amica mea quam pulchra es. a
 bis repetit quam pulchra es. idē
 in opere & p̄dicatione; In ope
 re. quia nihil fedum. nihil ocu
 lis meis indignū agis; In pre
 dicatione. quia ad considerandū
 incarnationis mee misterium
 & iam sōdales tuas filias hūm
 mutare non cessas;

OCULI TVI COLUBARV;
 Per oculos intelligit acūm
 sensuum spiritaliū. quib; diu
 na & s̄mptona mouet̄ ecclia;
 Columbe aut̄ oculi eccl̄e com

parantur p̄pter spiritalē
 grām. quia sp̄s sc̄s in specie colu
 bæ apparuit; Sequitur aut̄
 absq; eo qđ intrinsecus latet.
 idest absq; sup̄na retributione
 illius quam in fine seculi p̄cep
 tura est. quam & si in p̄senti
 p̄ fidem contemplanr̄ latet
 tam intrinsecus nec in p̄senti ui
 deri potest sed in futuro sc̄tq̄ exper

CAPITULUM VI SICUT
 greges caprarum quę asce
 derunt de galaad;
 Per capillos eccl̄e subiles co
 gitationes accipiuntur. quib;
 plerumq; temporalia dispo
 nuntur; Comparantur uero
 gregib; caprarum. quia hæc
 animalia munda s̄. & in rupib;
 siue excelsis locis resupinata
 pascuntur. quia cogitationes
 sc̄oz & sicorporali necessitate
 in temporalib; fiunt. tamen
 ab æternor̄ intentione non
 discōdunt. & in ipsa & iam cura
 quam necessitati corporeæ inpen
 dunt. quasi cælum semp̄ intuent̄
 Possumus & iam p̄ oculos doctores
 eccl̄e & p̄dicatores accipere.
 qui in corpore cui caput xps ē
 sumum locū tenent. & eccl̄ia ac
 sp̄itualia ceteris m̄bris uidet̄;

114
Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. *Mc. Patr. 88, fol. 32v*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

quiescat . ut eorū exemplo & con-
uersione aedificentur . Notandū
autē qđ dñs quo abire ut quo decli-
nauit dilectus tuus . Quasi enī ad
tē pus declinat dū querit . ut ma-
ius ad se querendū desiderū exci-
tet . Ad hoc enī plerumq; differt
uota & orationes scōy . ut ardentius
eum desiderare incipiant . sicut
& quondā marie sequenti . non
statim ostendit se . sed in specie
hortolani apparentis . tandē quod
ipse eēt qui querebat aperuit .
Exaudir ergo sēp dñs electos suos .
sed tam quasi declinat cū n̄ statim
postulante concedit . Bene autē
dicitur . quereamus eū tecū . Nam
qui sine acta xp̄m querit . errare
potest . p̄ficere n̄ potest . Dilec-
tus n̄s descendit in hortū suū ad
areolā aromatis . ut pascat in hor-
tis . & lilia colligat . Jam supradoc-
ti sumus quis sit hortus xp̄i scā ui-
delicet eccl̄a de qua supradictū est .
hortus conclusus soror mea sponsa .
descendit inq; xp̄s in hortū suū .
hoc est quē ipse p̄parauit & exco-
lunt . quē uirtutū germinibus
conseruit . quē muro sue custodie
ab incursu malignorū spirituum
defendit . Et bene in hortū suū
descendisse dicitur . Nam in hor-

to sepeliri uoluit . & primū marie
magdalene in hortu apparuit .
ibiq; quodam modo primicias acta
consecrauit . Descendisse ergo dñs .
quasi de superioribus & de celestibus
seclibus in hortū quē in humili loco
plantauit . sed ad hoc ipse descendit .
ut hortus . i . acta eius ad ipsū ascen-
deret . Unde & in sequentib; de hor-
to . i . acta sua dicit . Quae est ista
quae ascendit p̄ desertū . Ad areolā
inq; aromatis . Per areolā . anima
cuiusq; fidelis intelligit . quae disci-
plinā celesti excolta . & diligentē
cōposita . ac laterū parilitate ex-
quadrata est . ut pascat inq; in hor-
tis . i . ut p̄s scōy laboribus delecte-
tur . Ipse enī bonis n̄s pascitur .
Intantū ut in paupere ipse resi-
ciat . & lilia colligat . hoc est ut
scās animas uirtutis maturitate .
ad p̄fectū candorē p̄ducat . de
hoc mundo ad se colligat . & secū
mat̄ nabeatitudine gaudere
faciat . Lilia enī sc̄s sunt anime
uirtutū studiis & bonis operibus
candidate . Ego dilecto meo . & di-
lectus meus mihi . qui pascit in lilia .
Ego dilecto meo sub audit̄ grāā passi-
onē p̄paro . & dilectus n̄s mihi .
sub audit̄ grām p̄fectionis . ut p̄mū
uitae aet̄nē remunerationis p̄stabit .

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign. *Msc. Patr. 88, fol. 46r*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

OMINO SCÖ EVANGELO
PRESBYTERO. AN

NIANVS;

ecenti ex perimento didici
quā sint ualia obsequentibus
imperia bonorū. quitecta
ore quadam ingredienti
benignitatis uia. beneficiū deferunt
sub specie uisionis. Quid enim
michi iocundius. quid fructuosius
imperare potuisti. quā ut ex beati
uiri Scilohannis operibus. unā lin
guam aliqua trans ferre. id ē. u
eius libellos quib; sup lauli apti lau
dib; ineccta aliquando dis seruit.
in q̄ michi & si in sermone peregrino
admodū rudib; euenit. tamen uolup
tatis & cōmodi quā laboris secutum.
est enim ut eum dum tibi uertere
conor. egregio pres suis ipse conbiberem.
plenuisq; tam insignis doctrine ueri
tate pfruerer. maxime cum ubiq;
diues ingenii in materia locupletiore
uerset. Beatus hic enim Lau lus
exprimit. non fucate alicuius lau
dis ad umbratus colubus. sed in uo
labili uirtutū suarū ueritate for
matus. quem tā integre. tā solide.
nunc ex magnitudine operū. nunc
ex illuminatione dictorū. modo
ex consiliorum. uario modo ex dis
pensationū p̄fundo. tū extolleran

tia passionum. tum ex claritate sig
norum eximus laudator asseruit.
et eū non de pinxis se solum. uerū
quasi ad p̄ bendū rursus p̄fectionis
exemplū quodammodo resuscitasse
uideatur. Nam cū ab aliis cetero
rū merita laudant. usitātū quiddā
solē atq; exile resonare. & uelut
in sup̄ficie circūuagante sermone.
uirtutes ipse nominib; magis suis
ad cōmemorationē uident uenire
quā rebus. Beatus autem
ioh̄s Lau lus altius intuen do
dilucideq; in mediū p̄ferendo. ipsas
michi uidet̄ inspecisse uenas. ac me
dullas expressisse uirtutū. Que
ita om̄s in ista laudatione uiuunt. ita
florib; suis decorant̄ & fructibus.
ut eas p̄pe non minus ab hoc tā subti
liter explicatas quam ab ap̄lo for
tas se mirent. Quod quidē opus eo
eē apud te amabilius debet & gratius.
q̄ de scārū scripturarū luce ruti
lans. claris simis; deris uice noctē
manichei erroris exagitat. Quan
tū enī nobis consolationis exortitur
cū cernimus tam erudito tamq; in
lustris orientis magistro eā quā in
nobis traditā nus ob pugnat adstrui
ueritatē. quam certe beatus ioh̄s
ut in om̄ib; libris suis. ita hic quoq;
ab om̄i munitā latere. custodit.

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *McC. Pat. 88, fol. 61r*

Eins Exemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

LIBER
GENERATI
ONIS IHV
XPI FILII DV
ELI ABRAHA

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *Ms. Bibl. 96, fol. 1R*

Foto: Alfons Sieber - Lichtbildarchiv, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbitten

Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 3 - Neue Residenz

1. pascua id est uas. transitus dicitur. Sicut ion in ougetico. De uero agno dicitur.
 2. ut transitus a hoc mundo ad patrem.
 3. i. pascua et azyma dicitur.
 4. ut pascua ipse salus dicitur. apol.
 5. haur in quo agnus occidit.
 6. ad uictoria. hoc. d. x. luna.
 7. primi mensis. x. illi. x. y. luna.
 8. Quindecima uero luna dicitur.
 9. egrotum. id est egrotum. succedo.
 10. bat. festiuitas. azymorum.
 11. quous. diebus. constat. id est.
 12. usque. ad uicesimu. primu. die.
 13. cuius. dem. mensis. ad uictoria.
 14. featura. est. sollempnitas.
 15. m. Euangelista. autem. in diffi.
 16. renter. ponunt. pascua. et azyma.
 17. Et cum. esset. in in bethania.
 18. R. Quomodo. simonem. in. curauit.
 19. Simon. obediens. Bethania.
 20. domus. obediens. in. patur.
 21. h. n. i. f. a. c. o. i. t. a. n. a. r. i. o. r. i. a. c.
 22. mar. g. o. l. i. b. u. r. i. o. f. i. d. o. m. a. c. p. i. e. t. a. t.
 23. s. e. c. o. c. e. t. d. o. s. i. g. n. a. t. q. u. a. e. c. u. m.
 24. d. i. u. i. t. a. t. q. u. a. a. c. q. u. a. l. i. s. e. p. a. r. t.
 25. c. o. n. f. r. a. c. t. u. s. e. x. p. l. u. s. u. n. g. u. o. c. u. m.
 26. a. s. s. u. m. p. t. o. h. u. m. a. n. i. t. a. t. i. s. m. i. s. e. r. i. a.
 27. d. i. z. i. s. u. s. c. i. p. t. o. p. e. d. o. s. x. p. i. u. n. g. u. o.
 28. h. s. y. n. o. d. o. c. h. i. b. e. t. q. u. i. d. p. d. i. c. t. a.
 29. p. l. u. r. a. l. i. n. u. m. e. r. o. i. u. d. a. m. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
 30. u. l. l. o. r. u. m. u. o. s. i. n. x. p. o. u. n. i. s. u. m. u. s.
 31. q. u. i. a. n. o. s. i. n. x. p. o. c. o. i. n. n. o. b. i. s. x. p. i. m.
 32. m. a. n. e. r. o. p. o. s. s. e. t. u. n. u. m. d. o. m. i. n. i.
 33. c. i. c. a. l. i. c. i. s. a. q. u. a. m. i. s. c. o. r. u. s. C. a. p. u. s.
 34. n. r. i. m. x. p. i. n. o. s. o. r. u. s. m. o. m. b. r. a. s. u. m. u. s.
 35. x. p. i. a. m. e. r. o. i. n. s. a. c. r. i. f. i. c. i. o. d. i.
 36. n. r. a. c. r. o. d. e. m. p. t. i. o. n. i. s. m. o. s. t. o. p. a. r. t. e.
 37. u. t. n. o. s. i. l. l. u. s. p. a. s. s. i. o. n. e. s. a. l. u. a. r. o. a. c.
 38. p. a. r. t. e. o. f. f. e. r. r. o. p. o. s. s. i. t. u. n. u. m. d. o. m. i. n. i.
 39. d. e. o. n. i. c. i. c. a. l. i. c. i. s. a. q. u. a. m. i. s. c. o. r. u. s.
 40. n. o. c. u. n. u. m. s. i. n. e. a. q. u. a. n. e. q. u. i. t. a. p. u.
 41. f. r. u. m. e. n. t. i. s. a. l. u. m. s. i. n. e. a. q. u. a. o. f. f. e. r. r. u. s.
 42. Q. u. o. d. u. o. s. o. f. f. i. c. i. u. s. e. t. u. l. x. p. i.
 43. p. i. c. a. t. i. s. e. t. i. c. p. a. t. i. o. n. e. m. u. n. g. u. o. s. i.
 44. o. f. f. i. c. i. u. m. m. o. s. e. p. u. l. t. u. r. o. e. s. t.
 45. p. a. s. c. a. n. d. i. i. n. t. o. t. o. m. u. n. d. o. c. e. l. e. b.
 46. i. n. t. o. t. o. m. u. n. d. o. i. s. t. a. m. u. l. t. i. o. r. q. u. a. m.
 47. e. c. c. l. i. a. p. r. e. d. i. c. a. t. u. r. q. u. o. d. s. e. p. u. l. t. u. r. o.
 48. s. a. l. u. a. t. o. r. u. m. q. u. o. d. u. n. x. e. r. i. t. e. x. p. i.
 49. c. o. l. o. b. r. a. t. u. r. i. n. e. t. i. n. e. t. i. a. u. n. i. s.
 50. Q. u. o. d. a. u. t. e. m. n. o. n. s. e. m. p. h. a. b. e. b. i. t. i. s.
 51. I. d. e. s. t. i. n. p. r. e. s. e. n. t. i. a. c. a. r. n. i. s. q. u. a. m.
 52. n. u. n. c. i. n. n. o. c. e. r. n. i. t. i. s.

dico. omnibus dico. uigilate. **RATAUTEM PASCHA ET**
azyma post biduum;
Et quae bant summi sacerdotes &
 scribo. quomodo eum dolores &
 occiderent. Dicebant enim. Non
 indies festo. ne forte tumultus
 fieret populi;
Et cum esset ihs in bethania in domo
 symonis leprosi et recumberet.
 venit mulier habens alabastrum
 unguenti nardi spicati pretiosi.
 et fracto alabastro. effudit super
 caput eius; Erant autem quidam
 indigne ferentes intra semetipsos.
 et dicentes. Ut quid prodicio ista
 unguenti facta est. poterat enim
 unguentum istud uenundari.
 plus quam trecentis denariis. &
 dari pauperibus. Et fremebant
 in eam. Ihs autem. dixit. Sintra
 Quid illi molesti estis. Bonum opus.
 operata est in me. Semper pauperes
 habetis uobiscum. et cum uolueritis.
 potestis illis benefacere. Me autem
 Non semper habebitis.
Quod habuit hoc fecit. praeuenit
 ungere corpus meum in sepultura.
 Amen dico uobis. ubicumq. prae
 dicatum fuerit euangelium istud in
 uniuerso mundo. et quod hoc fecit
 narrabitur in memoriam eius;

Baulty Acate Bte
 Bibl 96

QVI DE

Mul ti conati sunt
ordinare narratio
ne. que in nobis con
pleti sunt reru sicut
tradiderunt nobis.
q ab initio ipse uider.
et ministrari fuer. ser
monis. uisus. e. & mihi
ad secuto. a principio
omnibus diligenter
ex ordine ubi scribere
op time theophile.
ut cognoscas eorum
uerborum de quib.
eruditus es ueritate.

Abb.: 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *Msc. Bibl. 96, fol. 90r*

Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

In pascha. id est uas. transitus dñi dicitur. Sicut ioh̄ in ougeto scō. De uoto agnōd̄ dicitur.
ut transitiret de hoc mundo ad patrem.

quid in pascha et azyma dicitur.

In pascha et azyma dicitur.

quod pascha ip̄ solus dies appol-

latur in quo agnus occidēbat

ad uesperam. hoc dicitur luna

primi mensis. xxi. xxi. xxi. luna

Quintadecima uero luna dñdo

egressum ē de egipto siccedo

bat festiuitas azymorum.

quod vii diebus constat. id est

usq. ad uesperam primū die

quod uenit mensis ad uesperam

statuta est sollempnitas.

Euangelisto autem in disse-

renter ponunt pascha et azyma

Et cum esset ihs in bethania

Quomodo simonem ihs curauit.

Simon. obediens. Bethania.

domus obediens in p̄tatur.

Et r̄ face istamaria s̄or r̄ lac

maria doli b̄rto. fidom ac pietate

sc̄o eccl̄e designat. quaecum

diuinitate quia aequalis ē patri.

confectio capitis unguis. cum

assumptio humanitatis misericordia

digni suscipit. pedes xpi unguit.

Synodo h̄c ut quid dicitur

plurali numero iudam significat

Et eorum. Nos in xpo ueni sumus.

quia nos in xpo. et in nobis xpm

manero op̄stet. Unum domini

et calicis aqua miscetur. Caput

nr̄m xpi. nos eius membra sumus.

Xpi sanguis in sacrificio di-

nitae redemptionis in seip̄s patit.

ut nos illius passionis saluare ac

pati offerre possit. Unā domi-

deo n̄ci calicis aqua miscetur.

ne cuius sine aqua. ne qui n̄ci

frumenti solum sine aqua offertur.

Quod uos officium s̄p̄t xpi

putatis esse p̄dicationem unguentis.

officium in seip̄s sepulture est.

Et r̄ eandē in uoto mundo celest̄

in uoto mundo istamulier quam

eccl̄a p̄dicatur quod sepuliet

saluatorum. quod unxerit a seip̄s

celebratur in p̄sencia carnis.

Quod autem non semp̄ habebitis.

Id est in p̄sencia carnis. quam

nunc in me cernitis.

dico. omnibus dico. uigilate. XII
RATAUTEM PASCHA ET
azyma post biduum;

Et quae bant summi sacerdotes &
scribo. quomodo eum dolo teneret
& occiderent. Dicebant enim. Non
indie festo. ne forte tumultus
fieret populi;

Et cum esset ihs in bethania in domo
simonis leprosi et recumberet.

Uenit mulier habens alabastrum
unguenti nardi spicati pretiosi.
et fracto alabastro. effudit super
caput eius; Erant autem quidam
indigne ferentes intra semetipsos.
et dicentes. Ut quid p̄dicationis ista
unguenti facta est. poterat enim

unguentum istud uenundari.
plus quam trecentis denariis. &
dari pauperibus. Et fremebant
in eam. Ihs autem. dixit. Sinite eā.
Quid illi molesti estis. Bonū opus.
operata est in me. Semp̄ pauperes
habetis uobiscum. et cū uolueritis.

potestis illis benefacere. Me autem
Non semper habebitis.

Quod habuit h̄c fecit. praeuenit
unguere corpus meū in sepultura.
Amen dico uobis. ubicumq. p̄dica-
tū fuerit euangeliū istud in
uniuerso mundo. et quod h̄c fecit
narrabitur in memoriam eius;

Abb. 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *unc. Bibl. 96, fol. 79v*

Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

INCIPIUNT CAPITULA EVANGELII IUDAEORUM

nuigla natalis dñi. Scdm math. Capet iii. Cū esset
desponsata mater ihu. usq. Ipse enī saluū faciet popu
lum suum a peccatis eorum.
tem innocte. Scdm lucā. Capet iii. Exiit edictū a
cesare augusto. usq. Pax hominib. bone uoluntatis.
te mane prima. Scdm lucā. Capet iii. Pastores loqueban
tur ad inuicē. usq. Sicut dictum est ad illos.
te indie natalis dñi. Scdm ioh. Capet i. In principio e
rat uerbū. usq. Plenū gratie et ueritatis.
nnatē scī stephani. Scdm math. Capet cexl. Dicebat
ihc turbis iudeorū et principib. sacerdotū. Ecce ego mitto
ad uos pphetas. usq. Benedictus qui uenit in nomine dñi.
nnatē scī ioh euangeliste. Scdm ioh. Capet cexxxii. Dix
ihc petro. Sequere me. usq. Quia uerū ē testimoniū eius.
nnatē innocentū. Scdm math. Capet ui. Angelus dñi in
somnia apparuit ioseph. usq. Quia non sunt
nnatē scī siluestri. Scdm math. Capet cclxxiii. Dix ihc
discipulis suis. Uigilate quia nescitis. usq. supra omnia
bona sua constituet eum.
noctab dñi. Scdm lucā. Capet ui. Pastores loquebant
ad inuicē. usq. Prius quā in utero conciperetur.
Omē post natū dñi. Scdm lucā. Capet ui. Erat ioseph
et maria mat ihu. usq. Et gratia dī erat cū illo.
nuigla theophanie. Scdm math. Capet ui. Defuncto
herode. usq. Quō nazareus uocabitur.
n theophania. Scdm math. Capet ui. Cū natus esset ihc
in bethleem iude. usq. reuersi sunt in regionē suā.
Sequenti die post theoph. Scdm marcū. Capet ui. Sicut
iohannes in deserto baptizans. usq. In te complacui
Omē i. p theoph. Scdm lucā. Capet ui. Cū factus esset ihc
annorum xii. usq. Apud dñm & homines.

Abb. 1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Stadtbibliothek Bamberg

Signatur: *MSC. Ribl. 96, fol. 177R*

Foto: *Alfons Dörner - UB Bamberg, Stadtbibliothek*

Herstellungsort erkennen

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht erlaubt

Stadtbibliothek Bamberg

84 Bamberg - Campus 8 - Neue Residenz

E bd. ii. ante nat dñi. scđ mat
cap cii. Cum audisset iohan
nes inuinculis. usq. qui pre
parabit uiam tuam ante te
E bd. i. ante nat dñi. scđ ioh
cap viii. Miserunt iudei
ab hierosolyms. usq. ubi
erat iohannes baptizans.
F er. iiii. ad scām mariam
scđ luc cap. iii. Mis sus est
angelus gabriel. usq.
fuit mihi scđm uerbū tuū.
F er. vi. ad aptos. scđ lucam
cap. iii. Exurgens maria
usq. in dō salutarī meo.
S abt in xii. lect scđ luc cap. vi.
D Anno quindecimo in perii.
usq. et uideb omīscaro salutare.
ie. xxiii. in dec uig dñi di
scđ mat cap. iii. Cum eet
desponsata. usq. a peccatis
eorum.
P ro ubertate pluuię scđ luc
cap lxxxiii. Factum est
in una dierum. usq. quia
uenti et mare oboediunt ei.
P ro sterilitate pluuię. scđm
mat cap clx. dix iñc discip
suis. Misereor turbe. usq.
et discipuli eius cum eo.
I n commotione gentium
scđ luc cl. dix iñc discip suis

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur: *Msc. Bibl. 96, fol. 191R*

Foto: Alfons Steber - Lichtbildstelle, Staatsbibliothek

Belegexemplar erbeten

Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Incipiente **C**apitulo **E**vangelijs **I**ohannis
 nungla natalis dñi. Scdm matthi. Capet iii. Cū esset
 desponsata mater ihu. usq. Ipse enī saluū faciet popu-
 lum suum a peccatis eorum. **L**uca. Capet iiii. Exiit edictū a
 cesare augusto. usq. lachrimis bonuoluntatis. **I**oh.
 i. m. n. prima. Scdm lucā. Capet iii. Pastores loqueban-
 tur ad inuicē. usq. Sicut dictum est ad illas. **I**oh.
 i. m. n. secunda. Scdm ioh. Capet i. In principio e-
 rat uerbu. usq. Venit gratia et ueritas. **I**oh.
 i. m. n. tertia. Scdm matth. Capet ccc. Dicebat
 ihu turbis iudeoru et principib. sacerdotu. Ecce ego mitto
 ad uos pphetas. usq. benedictus qui uenit in nomine dñi.
Ioh. i. m. n. quarta. Scdm ioh. Capet ccc. Dixit
 ihu petro. Sequere me. usq. Quia ueritas est testimoniu eius.
Ioh. i. m. n. quinta. Scdm matth. Capet iiii. Angelus dñi in
 somnis apparuit ioseph. usq. Quia non similes. **I**oh.
 i. m. n. sexta. Scdm matth. Capet lxxviii. Dixit ihu
 discipulis suis. Vigilate quia nescitis. usq. supra iherusa-
 lona sua. **L**uca. Capet iiii. Pastores loquebantur
 ad inuicē. usq. Iras quā inuicē conciperetur. **I**oh.
 i. m. n. septima. Scdm lucā. Capet iiii. Erat ioseph
 amarus mater ihu. usq. Et grana di erat cū illo. **I**oh.
 i. m. n. octaua. Scdm matth. Capet iiii. Defuncto
 herode. usq. Quō nazareus uocabatur. **I**oh.
 i. m. n. nona. Scdm matth. Capet iiii. Cū natus esset ihu
 in bethleem iude. usq. et uenit in regionē suā. **I**oh.
 i. m. n. decima. Scdm marcu. Capet iiii. Sicut
 iohannes in deserto baptizans. usq. In eo complacuit
 omē. **I**oh. i. m. n. undecima. Scdm lucā. Capet iiii. Cū faciens effectus
 et uirgula. **L**uca. Capet iiii. Apud dñm. **I**oh. i. m. n. duodecima.

Luca. Capet iiii. Cum audisset iohannes
 in uinculis. usq. qui pre-
 parabit uiam tuam ante te.
Euangelium. **I**oh. i. m. n. decima.
Factum est. **I**oh. i. m. n. undecima.
Factum est. **I**oh. i. m. n. decima.
Sicut dictum est. **I**oh. i. m. n. decima.
Sicut dictum est. **I**oh. i. m. n. decima.
Dixit ihu. **I**oh. i. m. n. decima.
Pro ubertate pluuie. **I**oh. i. m. n. decima.
Pro sterilitate pluuie. **I**oh. i. m. n. decima.
In commotione gentium. **I**oh. i. m. n. decima.

Bamby 84. 84. 84.

84. 84. 84.

boni filii etiam mortem quam mihi fieri uene-
randa respiciuntur. dāam nobis uitam gau-
deamus perpetuam. per eundem dñm s̄vpp̄
Respice dñe q̄s sup hanc familiam tuam
pro qua dñs n̄r ih̄c xpc non dubitauit
manib. tradi nocentium. et crucis subire
tormentum. qui tecum uiuit

O FERIA. V. IN CAENA Dñi
S A quo ET IUDAS REATUS
Sulpoenam. et confessionis sue latro-
premium sumpsit. Concede nobis
tue propitiationis effectum. ut sicut
in passione sua ih̄c xpc dñs n̄r. diuersa
utrisq. intulit stipendia meritorum. ita
nobis ablato uetustatis errore. resurrecti-
onis sue gratiam largiatur. qui tecū s̄c
ipse tibi q̄s dñe s̄c pater om̄n̄s eterne
aī. sacrificium n̄m reddat acceptum.
qui discipulis suis in sui commemoratione.

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Ms. Bibl. 133, Vorderer Voratzblatt,*
fol. 2^v

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 6
D-9600 Bamberg

Per dñm nostrū ih̄m xp̄m filium tuū q̄ tēcū uiuit & regnat uiuē

sp̄s sc̄i d̄s p̄
sc̄a selex.

tinus inueniat Ille inquam lucifer. qui
nescit occasum Ille qui regressus ab inferis.
humano generi serenius illuxit Precamur
ergo te dñe. ut nos famulos tuos. com
nem clerum. et deuotissimum populum.
una cum papa nr̄o itl. et gloriosissimo re
ge nr̄o itl. necnon & antistite nostr̄o
no itl. quiete temporum concessa in his
paschalibus festis conseruare digneris.

p̄ dñm nr̄m ORATIO IN SABBATO SC̄O

LECT LIBRI GENESIS. IN

DE PRINCIPIO CREAVIT D̄S CELV
S qui mirabiliter creasti hominem
et mirabilius redemisti. dā nobis
q̄s contra oblectamenta peccati.

mentis ratione psistere. ut mereamur ad
gaudia eterna puenire. p̄ LECT LIB EXODI
factū ē. in iug. cum canticō. canticus

D̄s cuius antiqua miracula in presenti quo
q. saeculo coruscare sentimus. presta q̄s

Abb.: 1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Msc. Can. 2, hinteres Vorblatt,*
fol. 4r

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-9600 Bamberg

magna effugiunt; At uero impr. uirgis cedebat filiū suū theodosiū assere
bat enī germanū pēū fuisse fugatū. et mittit excubitores amagna æcclā educen
di germanū; hinc magnus urbi rumor incubuit. germanus autē egredi et dare
se uoluit. uerū multitudines hunc exire minime pmiserunt. sed magnis impr. con
uitus derogauerunt dicentes non habeat pellē quā amat maurici marcionista
igitur qui muros custodiebant his comptis. custodia neglegentiæ pdiderunt;
Mauricius autē media nocte scitus imperatoria stola. et priuata curū amic
tus dromonē ingressus cū uxore filiisq. suis. et constantino fugā arripuit;
Copie uero p totā noctē pessimis imperatorē iniuriis appetebant. sed et cy
riacū patriarchā reprobendebant; Turbine itaq. ingenti se ueniente. cū maxi
mus periculis apud scīm autonomon saluatur mauricius. nocte uero sup ueni
unt ei etiā languores artitici. quos manūū dolores uocant et pedum.
Porro mittit theodosiū filiū suū cū constantino ad chosrohen regē psarum.
ut recordaretur eorū quę sibi facta fuerant a se. et uicissitudine beneficiū re
penderet filio; Germanus autē mittit ad sergiū dimarchū prasine partis.
ut auxiliaretur sibi grā imperandi. remittens se partē prasini honoratu
rū. ipsūq. magnis ditatib. elaturū; At uero sergius hoc insignib. uulgi con
fessus est. qui minime id amiserunt fatentes. nūquā germanus ab amore
uenetorū recederet; Prasini uero exeuntes in regnū magnis laudib. tyrannū
phocān efferebant. et suadent ei uenire in septimū; Dirigit igitur phocas theodonū
a secretis. qui ingressus magnā æcclām coram populo legit; Quatinus tam patri
archa quā senatus et uulgus uenirent in septimū; Hoc itaq. facto. et cunctis con
uenientib. apud semet ipsū patriarcha cyriacus. a tyranno de ortho xa fide. &
ut sine p.urbatione conseruaret. æcclām exorsit professione; Visus uero est
tyrannos germanū adhortari; Cumq. germanus nolle se simulare. et uulgus
tyrannū laudaret. pnuntiatur malus et dñs speptorū tyrannus puebitur.
et p.ualeat aduersus felicitatē calamitatis. et sumunt principatū magna
infortuna romanorum; Denuntiatio uero tyranni in tēplo iohannis bap
tiste effecta est. ubi moratus diebus; Tertia die introiit regalia sup imperiale
sedens carrucā; Porro quinto die leontiā uxore suā coronauit augustam.
hac igitur die tumultuantur adinuicē ppter stationes locorū; Tyrannus uero
alexandriū correbelle suū misit partes cōpescere; Alexander uero in cos
man uenetorū dimarchū manus inmittens. pepulit eū. et contumelus la
cerauit; Porro uenati indignati clamabant. uade disce ordinē. mauri
cius non est mortuus; At uero tyrannus his auditis. in mauriciū necē mo
uetur. et missis militib. duxit eū calcedonē ad eutropii portā; Et primo

1:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe.

Staatsbibliothek Bamberg

Sign.: *Muc. Hist. 2, fol. 117r*

Belegexemplar bitte an:

Staatsbibliothek Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8
D-96049 Bamberg

corpus minime receperit. usq. ad tiberim deductum. ad iectio pondere
neumquā emergeretur. in fluvium p. iectū est. atq. ex his que acciderant
tiberinus tractatusq. appellatus est. Anno ab urbe condita. nongen-
tesimo septuagésimo quinto. successit huic in imperiū uicesimus quatuor-
agesimus. Aurelius Severus Alexander. ab exercitu cesar. a senatu augustus
nominatus. Iuuenis ammodū susceptoq. aduersus p. l. bello. exheretor
regem gloriosissimū uicit. Militarem disciplinā seuerissime rexit.
Quasdam tumultuantes legiones. integras exactorauit. Assessore habuit
uel scenni magistrū. ulpianum iuris conditorem. Cuius mater mamma xpiana
origenē p. b. m. audire curauit. Bonus quoq. rei publice fuit. erūsus
sibi. Huius temporib. taurinus in oriente augustus effectus. ob timorem
ipse se eufrate fluuio abiect. Tunc etiam iulius maximus apud gallias
regnū arripuit. plurib. de exercitu correptis. Alexander uero cū deserere
abscipitorib. apud magontia cū uidisset. matrē sibi causā fuisse mortis.
exclamans. accurrenti p. cussori. ob uolito caput ceruicē manib. ualide
cō pressas prebuit. Anno uite uicesimo sexto. imperii tercio decimo et die
octauo. In mammeā matrē suā unicepius fuit et ob id omnib. amabilis.
hęc eo filiū coegerat. ut illa ipsa p. modica sime nē prandioq. sup. essent.
quam uis se mensa. altero conuiuio reponeretur. **EXPLICIT LIB. viii**

POST hunc iulius maximus. **INCIPIT LIBER. ix.**
genere thrax. ad imperiū accessit. uicesimus quintus ab augusto
Anno ab urbe condita. nongentesimo octogésimo octauo. Is primū
ex corpore militari imperator factus. sola militū uoluntate. cū nulla
senatus intercessisset auctoritas. neq. ipse senator eēt. Hic bello adue-
germanos feliciter gesto. cū insomēs p. sequitur pecuniosos pariter
noxiosq. apud aquileiā apupiano occisus ē. deserentib. cū militibus
suis. cum filio diadumeno nomine adhuc puero. cū quo imperauerat
triennio et paucis diebus. cunctis militari uoce conclamantib. ex pes-
simo genere neccitulum habendum. Iste p. secutionē in xpianos. sextus
anerone ex eruit. Huius imperio duo gordiani p. p. et filius princi-
patum arripientes. unus post unū interiit. Deinde gordianus neq.
gordiani ex filia uicesimus sextus ab augusto imperator creatus. ortus
rome clarissimo patre. consensu militū cū pro consulatu africe gereret.
maximino imperante princeps fuisset electus. Itaq. cū romā uenisset. bal-
binus et pupianus fr. in palatio uicti sunt. Gordianus uero dū puer
cū tranquillā romē duxisset uxore. iungenum in porta reperit. quasi uerū post
uespasianū oratū ap. as. an. omne scripsisse memini. et ad orientē p. factus parthis

corpus minime receperit. usq. ad triberim deductum. adiecto pondere
neumquā emergerentur. in fluuiū p̄iectū est. atq. ex his quę acciderant
triberim tractum usq. appellatus est. Anno ab urbe condita. nongen-
tesimo septua gesimo quinto. successit huic in imperiū uicesimus quatuor-
decimus. Aurelius seuerus alexander. ab exercitu cesar. a senatu augustus
nominatus; Iuuenis am̄ modū susceptoq. aduersus p̄sā bello. ex n̄ero
regem gloriosissimū uicit. Militarem disciplinā seuerissime rexit.
Quasdam tumultuantes legiones. integras exactorauit. Assessore habuit
uel sc̄nū magistrū. ulpianum iuris conditorem. Cuius mater mamma xp̄iana
origenē p̄b̄m audire curauit. Bonus quoq. rei publice fuit. er̄ngsus
sibi. huius temporib. taurinus in oriente augustus effectus. ob timorem
ipse se eufrate fluuiū abiicit. Tunc etiam iulius maximinus apud gallias
regnū arripuit. plurib. de exercitu correptis. Alexander uero cū de se se
abscipatorib. apud magontia cū uidisset. matrē sibi causā fuisse mortis.
exclamans. accurrenti p̄cussor. obuoluto capite ceruicē manib. ualide
cōpressas prebuit. anno uite uicesimo sexto. imperii tercio decimo et die
octauo; In mammeā matrē suā uincepius fuit et ob id omnib. Amabilis.
Hec eo filiū coegerat. ut illa ipsa p̄modicasimēse prandioq. sup essent.
quam uis se mensa. altero conuiuio reponerentur. **EXPLICIT LIB. IIII**

OST hunc iulius maximinus. INCIPIT LIBER V.

P genere thrax. ad imperiū accessit. uicesimus quintus ab augusto
Anno ab urbe condita. nongentesimo octogesimo octauo. Is primū
ex corpore militari imperator factus. sola militū uoluntate. cū nulla
senatus intercessisset auctoritas. neq. ipse senator eēt. Hic bello adue-
germanos feliciter gesto. cū insomēs p̄sequitur pecūmosos partiter
noxiosq. apud aquileiā apupiano occisus ē. deserentib. eū militibus
suis. cum filio diadumeno nomine adhuc puero. cū quo imperauerat
triennio et paucis diebus. cunctis militari uoce conclamantib. ex pes-
simo genere ne extulum habendum. Iste p̄secutionē in xp̄ianos. sextus
anerone exercuit. Huius imperio duo gordiani p̄ter et filius princi-
patum arripientes. unus post unū interiit. Deinde gordianus neq.
gordiani ex filia uicesimus sextus ab augusto imperator creatus. ortus
romę clarissimo patre. consensu militū cū pro consulu a frice gereret.
maximino imperante princeps fuisset electus. Itaq. cū romā uenisset. bal-
binus et pupianus fr̄s in palatio uterfecti sunt. Gordianus am̄ modū puer
cū tranquillā romę duxisset uxore. iungenum in porta aperuit. quasitū post
uespasianū et tū ap̄as anōmē scripsisse memini. et ad orientē p̄fectus parthib.

A:1

Reproduktion / Veröffentlichung
nur mit Genehmigung und Angabe:

Staatshilf + Prof. A. Sauerberg

Msc. Hist. 2, for. 60 r

Staatshilf + Prof. A. Sauerberg
Hans-Böckler-Allee 8
D-96040 Bamberg

An Unpublished Corvey Exultet-Initial in the State Library of Bamberg

Karl-Georg Pfändtner

THERE IS A WHOLE SHELF FULL OF BOXES in the State Library of Bamberg with cuttings, reinforcement strips (*Falzverstärkungen*) and fragments reused in the fifteenth and sixteenth century as binding material, up to now virtually unknown. The cataloguing project of thirteenth- and fourteenth-century manuscripts and cuttings, financed by the Deutsche Forschungsgemeinschaft, has brought to light these treasures only previously examined by scholars of liturgy and palaeography like Bernhard Bischoff, Klaus Gamber and Hartmut Hoffmann, and totally neglected by art historians. Among the hundreds of fragments and cuttings one can find about thirty items with some kind of ornamentation, mostly thirteenth- through fifteenth-century penwork, but also some splendid illuminations like a southern French cutting of the Decretum Gratiani, Toulouse, ca. 1290/1300 (Frag. IX A 28) [See Karl-Georg Pfändtner, "Das große Puzzle—'cuttings' und illuminierte Handschriften-Fragmente," in *Buchschätze des Mittelalters: Forschungsrückblicke—Forschungsperspektiven. Beiträge zum Kolloquium des Kunsthistorischen Instituts der Christian-Albrechts-Universität zu Kiel vom 24. bis zum 26. April 2009*, ed. Klaus Gereon Beuckers, Christoph Jobst, and Stefanie Westphal (Regensburg, 2011), 281–91 at 281, and 282 fig. 1] and an early Utrecht bible cutting from the court workshop of Albrecht I. of Bavaria (1389–1404), Frag. IX A 145 [see Karl-Georg Pfändtner, "Ein unbekanntes Utrechter Bibelfragment in der Staatsbibliothek Bamberg," in *Codices Manuscripti*, 2012 (forthcoming)].

THE MOST EXCITING DISCOVERY was the fragments of a tenth-century Sacramentary, folded as *Falzverstärkungen* (fig. 1), belonging to two well-known fragments reused as flyleaves in a fifteenth-century manuscript (Bamberg, State Library, Msc. Bibl. 133), coming from the Carmelite monastery in Bamberg. The flyleaves in Msc. Bibl. 133 and the *Falzverstärkungen* held under the shelfmark Frag. IX A 3 were mentioned first by Klaus Gamber ["Ein oberitalienisches Sakramentarfragment in Bamberg," *Sacris erudiri* 13 (1962): 360–65, and *Codices liturgici Latini antiquiores*, 2 vols. (Freiburg, 1968–1988), 1:164 no. 845]; Bernhard Bischoff [*Katalog der festländischen Handschriften des neunten Jahrhunderts*, 2 vols. (Wiesbaden, 1998), 1:45 no. 198]; and Hartmut Hoffmann [*Bamberger Handschriften des 10. und 11. Jahrhunderts*, Schriften der Monumenta germaniae historica, 39 (Hannover, 1995), 117 and 167]; as well as Gude Suckale-Redlefsen [*Die Handschriften des 8. bis 11. Jahrhunderts der Staatsbibliothek Bamberg*, Katalog der illuminierten Handschriften der Staatsbibliothek Bamberg, Bd. 1 (Wiesbaden, 2004), 54].

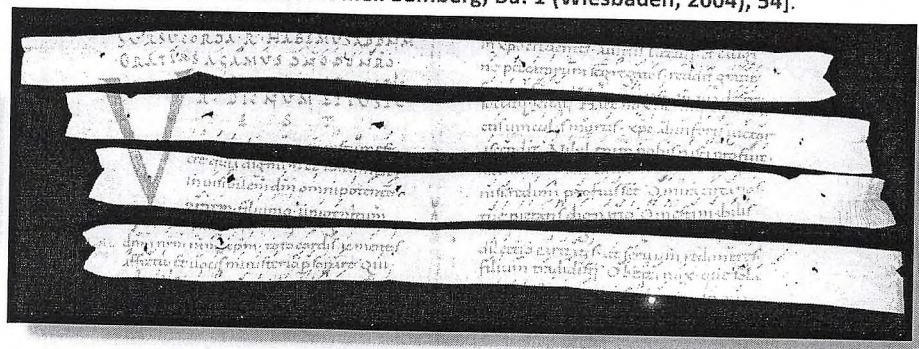
Fig. 1

Bamberg, State Library, Frag. IX A 3a

Photo: Gerald Raab

© Staatsbibliothek Bamberg

With permission.

UNFORTUNATELY THE CATALOGUING PROJECT for the manuscripts of the eighth to the eleventh century excluded the fragment collection, only briefly mentioning its existence and the 19 *Falzverstärkungen* from the flyleaves of Msc. Bibl. 133. Until now, no one has mentioned the splendid initial E, which I pieced together after a delightful puzzle session in the reading room of the State Library (fig. 2), which helps so much to date and locate the fragments of the sacramentary. (Cont.)

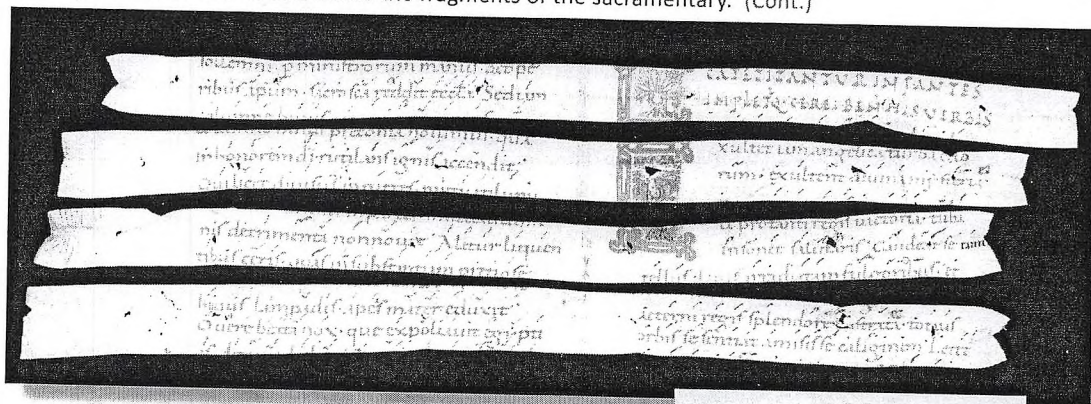

Fig. 2

Bamberg, State Library, Frag. IX A 3b

Photo: Gerald Raab

© Staatsbibliothek Bamberg

With permission.

Man hat der Quelle keinen Glauben geschenkt, ja, man erwähnt sie nicht einmal⁶³, und es ist in der Tat höchst unwahrscheinlich, daß es insgesamt so zugegangen ist, wie der *Catalogus abbatum* es schildert.

Pastor Weifer (oder Weiser) will seine Mitteilungen *ex antiquis quibusdam monumentis et annotatis coenobii huius* bezogen haben⁶⁴. Leider sind die älteren Aufzeichnungen nicht mehr zu finden. Nienburger Annalen, die es einmal gegeben hat, sind nur mühsam aus ihren Ableitungen zu rekonstruieren⁶⁵, und diese sagen zu den uns interessierenden Begebenheiten kein Wort. Ein „Liber beate Marie virginis sanctique Cipriani episcopi et martiris in Monnicknymburgk“, der aus dem Anfang des 16. Jahrhunderts stammte, ist anscheinend im 2. Weltkrieg verlorengegangen⁶⁶; er könnte einschlägige Nachrichten enthalten haben. Jedenfalls ist das, was der *Catalogus abbatum* zu berichten hat, gewiß nicht völlig aus der Luft gegriffen. Daß Albuin nicht nur in Nienburg, sondern auch in Lüneburg Abt war, ist anderweitig gut bezeugt⁶⁷. In Quedlinburg und Gandersheim hatte bis 1043 Adelheid III., eine Schwester Kaiser Ottos III., regiert⁶⁸. Ihr folgte in beiden Damenstiften Beatrix, eine Tochter König Heinrichs III.⁶⁹ Sie war damals erst 7 oder 8 Jahre alt. Es ist gut möglich, daß Abt Albuin in der Zeit ihrer Minderjährigkeit in Quedlinburg und Gandersheim vorübergehend die Aufsicht übernahm. Dafür spricht nicht nur die besagte Kopie einer Quedlinburger Papsturkunde, sondern auch aus Gandersheim ist ein ähnlicher, freilich nicht ganz so stringenter Fall überliefert; auch dort ist eine Urkunde Johanns XIII. in einer Schrift kopiert worden, die mit den sonstigen Erzeugnissen des dortigen Skriptoriums nichts gemein hat, wohl aber einer Variante der Nienburger Schrift nahekommt⁷⁰.

63) So geht z. B. GOETTING, Kanonissenstift Gandersheim, mit keiner Silbe darauf ein.

64) Wolfenbüttel, Herzog August Bibliothek, 227 Extrav., fol. 212^r.

65) NASS, Reichschronik des Annalista Saxo und die sächsische Geschichtsschreibung S. 179–207.

66) SIEBERT, Elf ungedruckte Urkunden S. 183; HOLTZMANN, Deutschlands Geschichtsquellen S. 69. Der Liber beate Marie scheint nicht mit dem Nienburger Copialbuch des 15. Jahrhunderts identisch gewesen zu sein, das ebenfalls im 2. Weltkrieg abhanden gekommen ist; vgl. VON HEINEMANN, Codex diplomaticus Anhaltinus 1,1, S. XII; H. BRESSLAU – P. KEHR, MGH DDH III (1926–1931, Nachdruck 1980) S. 584; Alfred GAWLIK, MGH DDH IV (1987) S. 785. Herrn Dr. Andreas Erb, Landeshauptarchiv Dessau, danke ich für Auskunft (E-mail vom 17. 9. 2009).

67) ALTHOFF, Adels- und Königsfamilien S. 356 f. A 68.

68) GLOCKER, Die Verwandten S. 295.

69) VOGTHERR, Die salischen Äbtissinnen S. 76.

70) Siehe oben S. 405–420.

HL 405-420

H 76

INCIPIT EXPOSITIO SCILICET
 ROSEI PRIMUM DE PSALMO CENTE
 SIMO OCTAVO DECIMO;
 ICET MISTICE QVO QVE VELUTI
 TVBAE INCREPVERIT SONO DAVID

propheta. tamen moralium magnus magister. quantum in
 eo excellat. & hic psalmi eius summa declarant gratia. Siq
 dem cum suaui omnis doctrina moralis sit. cum maxime
 suauitate carminis & psallendi dulcedine delectat aures
 animumq. demulcet. meritoq. plerisq. Locis moralium psal
 morū sententias tamquam stellarum diffudit lumina. que
 lucent atq. eminent. centesimum uero & octauum decimū
 psalmum. uelut pleni luminis solem meridiano feruente
 calore in processa libri constituit etate. ut neq. matutini
 ortus semi-plena exordia. neq. uesperti occasus quidā sen
 lis defectus. claritati aliquid pfecti splendoris decerpere
 Quem p singulas hebreorū digessit litteras. ut quē admo
 dum paruulorum ingenia primis litterarū elementis assu
 escunt. discendi usum assumere. ita etiam nos huiusmodi
 elementis usum discamus uiuendi; Litteris autē singulis oc
 tonos uersiculos asseripsit. ut simul & unitatē doceret. n
 pluralitatem. Unitas enim cohercet omia & regit. cui sub
 iectasunt omia. & purgatio legitime scificationis. Octaua
 enim die sollēnis purgatio. uel ex lege. quia octaua die
 circumcisionis sollempnitas impleri statuta ē. uel quia tot
 mundus coinquatus erat peccatis nrīs. & septē illis pollu
 tis dieb; Vbi autē uenit dies resurrectionis. conuincit
 dño ihu resurrexim & erecti sum in nouitate uite. pferentes
 pferentes

/conuincit

1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Musc. Bibl. 50, fol. = 2. Voratzblatt vorne, Rückseite

Belegexemplar erhalten

Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

Beth

pascit me a iuuentute mea. manifestat nob de eo dictū. qui
 tulerit iugū uerbi in iuuentute sua. & recedens ab esau & simi
 lib; eius. sedit singularit̃ in syon tēpus expectans. quo possit
 cū disciplina pferre sermonē. Et ppter ea spūali est donat' alimento.
 adhuc enim integer. sed ueteran' consilio. Et seq; enī dignū est ut cre
 damus qđ tantus patriarcha de corporali cibo dixerit. dñs qui pascit
 me a iuuentute mea quia nec corporale panē desiderabat cū dice
 re. si dñs dñs meū est. da mihi panē manducare. & uerū indu. omniū
 quę das mihi. decimā decimabo tibi. Nam si patres nrī spūale escam
 manducauerunt. & spūale potū biberunt. quantomagis scs iacob cibo
 pastus est spūali. Ille quoq; intellectus hoc loco suppetit. nec
 alienus auero ē. qui a iunior ille ex congregatione gen
 tiū populus. qui ante quā in xp̃m credere tortuoso errabat
 am fractu. in eo corrigit uia suā quia dī uerba custodiuit.
 quę noluit custodire populus iudaeorū. et ideo ille uia salutis in
 uenire non potuit. Consideremus & sequentē uersū. In toto cor
 de meo exquisiuite. ne repellas me a mandatis tuis. Si dñs re
 pellit unū quēq; quē repellendū putat. uideamus ne excusa
 tionē ei tribuat. qui cū sequi dñm uelit. repulsus sit. Et primū
 quē ad modum bonus dñs repellit sequentē. nisi ipse mereatur
 repelli. Sic dñs ait. Vulpes foueas habent. & ideo quasi uulpē
 repellit. Et alibi. Quia omī habenti dabit'. ei autē qui nō habet.
 & quod uidet' habere auferet' ab eo. Cui addit. nisi ei qui toto
 corde exquirat eū. ut quod deest nature. id dī operatione
 adq̃rat & grā. Sicut salomon qui ex toto corde exquirens dñm.
 sapientiā postulauit. Et quia non opes sibi regias sed diuine
 munus grę depoposcit. accipere meruit sapientię disciplinam.
 repletus ē dñi spū. ut cognoscere mandata omīa. Qui autē nō habet

111

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

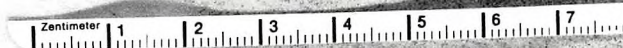
Stadtbibliothek Bamberg
Signatur: <i>Msc. Bibl. 50, fol. 11r</i>

Bildgewinnung und -verbreitung

Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Stadtbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

ut in corde suo exquirat dñm. & facit quod dā opus dī. sed negligenter facit. maledicto subiectus ē. sicut legimus. quia maledictus omīs. qui opus dī facit negligenter. Merito ergo repellitur quia maledicto dignus ē. quia polluit magis & impedit opus. quod negligenter putauerit exequendū. Consideremus ergo utrū bonitas sit repelli ab opere negligente. an uero retinere. Et imaginē rei huius ex aliis sumamus artibus. Curat medicus egrotū. sed negligentia & desidia medici. uirus uulneris serpit. Quanto igitur melius remoueri huiusmodi medicū. qui tempus præterit cū pfectū nullū sentiat uulneratus. ut curandi officiū ad eū medicū transferatur. qui maturius possit egroto sua diligentia subuenire. Nonne clementior ē qui repellit nihil pfectū. quā qui retinet ad discrimen egroti. Constitue aliquē prepositū edificantiibus ut etiā texentibus qui debeat sūmā operis explicare. utrū is tibi pabilius uideatur si in id diligenter insistat. ac si quē forte incuriosū aduerterit de his qui operantur in domo aliqua construenda. repellat eū. melius credens non edificare. quā hiantebus rimis edificata dissolui. atq; aliquē in eus substituatur locū. qui cū diligentia edificet. Similiter etiā texturini prepositū repulso rem negligentiū. ut substituatur diligentes. ne longa texturini corripiat incuria. non magis probabis. quā illū qui desides in sua negligentia perseuerare patiatur. Transi nunc ad eos qui mandata edificant et legem intexunt. et animā unius cuiusq; receperē sanandā. Nonne si quis eorū edificet domum dī cū iustitia. texat indumentū cum diligentia. sanet animā cū gratia. opus bonū facit. Si uero incuriosus ac remissus aliquis. fabri. textoris. medici spūalis locū occupet. ut sacerdos sūmus ut p̄biter. ut ministrus altaris sacri. nonne cōmodius ē non subire unū quēq; id muneris quod supplere non queat. quā sub euntē neq; ipsū strenue suscepto fungi mu-

di uirtutes habeamus. his delectemur. ut currant nobis equi rationabiles. & cōmoremur in p̄ceptis eoz. Et ideo ait. In mandatis tuis exercebor & considerabo uias tuas. Qui enim exercet in uerbis aptoz. ihū dñi mandata cognoscit. Et considerat uias eius. quib; finis est xpc qui ait. Ego sum uia. Et in uis iusticiis meditabor. n̄ obliuiscar uerboz tuoz. Ammonet hic locus memores scripturarū nos esse debere. & iusticias eius n̄ solū sermone. sed etiā operis imitatione meditari. Non enim qui disputant legem & n̄ faciunt que legissunt. sed qui factores legissunt iustificantur.

V GIMEL

INCIPIT DE LITTERA TERTIA QVE DICITVR

TERTIA LITTERA SECUNDV̄ HEBREOS GIMEL! QVE

latine retributio dicit̄. Denique primo statim uersu hoc osten-

ditur **R**etribue inquit seruo tuo. Quomodo supra ipse da-

uid ait. n̄ secundū peccata n̄ra reddas nobis. neq; secundū iniqui-

tates n̄ras restituas nobis. et hic poscit retributionē. Illa uidet̄

uox peccatoris ē. hec bene sibi consci. q̄ premia boni operis exposcat.

Vnde possumus etiā hoc intelligere. qd̄ eius p̄sona psalmus iste forme.

qui nat̄ ex uirgine p̄ totius mundi redemptione ad dexterā patris sede-

re p̄sumat. sicut ipse ait. Amodo uidebitis filiū hominis sedentē ad

dexterā uirtutis. Non est tam̄ alienū nec arrogans. Si enī dauid re-

munerationē ad dñm dō suo p̄ egregius laborib; postulet. p̄rogatiua

ē fidei. de dñi fauore mercedē usurpare. Deniq; rephenditur pe-

trus. quia sup̄ fluctus ambulans humano magis dubitauit affectu. quā

ap̄lica auctoritate p̄sumpsit. In euangelio quoq; docemur habere

fide. & non hesitare de his que sup̄ hominē sunt gerendis. Merito ergo

ad̄ in superioribus. quasi adhuc imperfectus scdm̄ peccata sibi red-

di refugit atq; declinat. in hoc aut̄ psalmo quie posterior quasi

fundatus uirtutis p̄cessu. retribuui sibi scdm̄ fidei operi q; certa

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Misc. Bibl. 50, fol. 15v

Belegexemplar erhalten

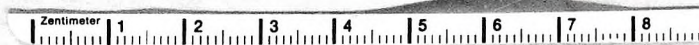
Verwendung für gewerbliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

solū desiderans. sed & iā geminato desiderio concupiscens remissionē
tribuit peccator; Concupiscamus ergo & nos desiderare iudicia dī. Bona
conscientia cū examinat. pbatur. Et concupiscamus desiderare in omni
tēpore. ut nullū momentū bonę pretereat uacui cupiditatis. Seq̃t̃
uersus quintus. Increpasti sup̃bos. maledicti qui declinant aman-
datis tuis. Cū dñs ih̃c p obedientiā genus humanū redēmerit. ius-
ticiā reformarit. serpens autē p inobedientiā peccatū introduxerit.
quid uicii habeat supbia. hinc estimare possumus. cui auctor diabo-
lus ē. quē inducit ppheta dicentē. Ponā thronū meū sup̃ nubes. &
erō similis altissimo. Itaq; cū sit nequissimus ut honorē n̄ dederit
dn̄o dō nr̄o. peiores tam̄ discipulos erudiuit. Ille enī se sic exaltauit.
ut uellet equari & similis esse altissimo. Discipulus autē eius significat̃ aba-
postolo. indignaturus equalē simileq; se estimari dō. Scriptū est enim.
Cū reuelatus fuerit homo iniquitatis & filius interitus. qui aduersatur
& extollitur supra omne quod dicitur dī. Magister igit̃ simile p̃sumit.
hic superiore. Ideo q; & dñs ad discipulos suos dixit. Maiores his facietis. Vt
quib; serpens plus adēmerat quā ipse amiserat. maiora xp̃s facere donaret.
quā ipse intris fecerat. In se enim uoluit principē mundi fallere. indis-
cipulis triūphare. Itaq; atanto uolens crimine uindicare humanum
genus. introduxit phariseū & publicanum in templo orantes. & docuit etiā si
bona cetera habeat quod magis sup̃bus offendat quā humilis. qui nulla uir-
tutū dote subnixus sit. Studet enī supplantare diabolus. bonis operibus in-
tentos. Quantū laborauit phariseus ille ne raperet aliena. ne iniustus esset.
ne adulteraret. Quantū laborauit. ut bis in sabbato ieiunaret. Quantū la-
borauit ut decimā daret omniū. quę adquiret. Quis nr̄m hec facit. Quan-
ti habent possessiones & soli incubunt fructibus. & soli sibi messes recondunt.
Aduersat hoc diabolus & pfodit eū ulcere graui. ut n̄ tenēret caput mente
carnis inflatus. & in eo in quo laudabilis fore crederetur. ibi rep̃hensibilisq;

4:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Ms. Bibl. 50, fol. 22v

Belegexemplar erhalten

Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

heth

si uir latitudine puocatus ingrediaris iter: quod ad inferna deducat. Cogita ergo ante atq; perpende quid facias. Qui uiderit inquit. mulierē ad concupiscendū eā. iā adulterauit eā in corde suo. Hic itaq; cogitauit ut uideret mulierē. ut uideret ad concupiscendū. sed mala hec cogitatio relinquat uias suas. Alius non cogitauit quidē. sed subito aspexit ut captus ē. & uidit & concupiuit. & ideo lapsus ē. Quod si fragile suū considerasset affectū. et ante timuisset ne cū uidisset mulierē in te caperet. animo utiq; n̄ p̄spexisset ad mulierē. nec concupiscera eā. Uidens ergo mulierē. n̄ direxit pedē suū in testimonia dñi. Quis iam lapsū suū cogitare potuisset. forsitan dixisset. unusquisq;. Cogitauit uias meas. & aduersi pedes meos in testimonia tua. Ergo prius cogitet. quomodo uideat mulierē. ut n̄ uideat ad concupiscendū eā. aut n̄ attendat eā. Sicut uidens repente t̄ bona cogitatione fundatus dirigat pedē suū ad testimonia dñi. ne in captiuitate p̄maneat. utiq; ei p̄fuit cogitatio. Postremo amans mulierē. diligens. concupiscens xpm̄. considera iudiciū eius. testimonia eius. de p̄miis castitatis. & relinquat uias concupiscentie. sequatur uias xpi. & habebit laudē in eis. si contēplatus dñm ihm contēpuit carnis ardorē. flāmā libidinis quasi quodā fonte restinguat. allidat teneras infirmas cupiditates ad petrā xpi. Cogitet ergo primū ut eadē repetam quē ad modū uideat. quē ad modū loquatur. Bene cogitauit qui dixit. Lene dñe custodiā ori meo. ne forte mens inflammet ardorē. lingua sermone labat̄. aut multiloquio incauto & iā qđ mens n̄ cogitauit. incurrat loquendi facilitate. Cogitet quē ad modū pedē suū dirigat. manū afferat. ne impetu indignationis impulsus. cū p̄llere debeat iniuriā. ipse alteri iactū notabilis cedis illidat. Cogitandū ē igitur quid geramus. Vbi enī p̄cedit cogitatio. maturitas operationis adhibetur. Itaq; pes iste fidei uestigium ē. quē meditatione p̄pensā. a corporalibus motibus ad testimonia diuina deflexit. Quid igitur p̄sit cogitare ante quod postea facturū sis. docet uersiculus qui sequitur. Parat̄ sū & non sū turbatus. ut custodiā mandata tua. Vbi cogitatione quis p̄uenit quod acturus ē. sēp paratus ad agendū ē. sēp fixus. ualidus. ut n̄ quareat

111

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Ms. Bibl. 50, fol. 61r

Belegexemplar erhalten

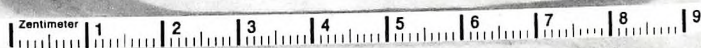
Vernutzung für gewöhnliche

Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg

86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

nos debet. Aut enim dominus ad eos qui credebant ei ex iudeis. Si manseritis in uerbo
cognoscetis ueritatem & ueritas liberabit uos. Si manseritis inquit cognoscetis.
Vides quia non a principio potuit cognoscere quicunque timens dominum uerbum eius audiuit.
Non solum autem non idem est timor & cognitio uerum etiam non idem est fides & cognitio.
Sed quidem etiam apostolus docuit diuisa esse munera gratiarum. Alii enim inquit per spiritum datur
sermo sapientie. Alii sermo scientie secundum eundem spiritum. Alii fides in eodem spiritu.
Si ergo alii fides datur. alii cognitio. uides ubi fides non statim cognitio. Vbi
autem cognitio fides & prudentia. Nec ab eo possumus diligentiam separare. Hab
it ergo cognitionem sancti dei. ut pote propheta perfectus. quando quidem ita perfecte cog
nouit. ut humiliaretur in ipsa ueritate. Siue ergo in aduersis positus. agnos
citionis gratiam. eaque laboriosa & aduersa sunt sustinenda. iustum autem dei re iu
diciu. & ideo benecertantes. nunquam deserit reliqui. & coronam his post labo
rem posse deferri. siue in sanctis & prosperis positus. cognouit etiam diuitias rerum
diuersosque successus temptationis causas solere superpetere. ut is qui his uititur
rerum prosperitate letetur. In eo ergo propheta dei laudandus. quod cum ista agnosceret hu
miliabatur ut humilitate sua uel prosperorum excluderet temptatio
nem. uel aduersorum subiret constantia equanimitate tolerantie.
Non ergo magni opere laudabilis esset propheta. si laudaret iudicia dei usus afflu
entia secundorum. Quid enim magni fecimus si quando in secundis sumus.
laudamus dominum quando in diuitiis sumus. quando nullis uexamus iniuriis. Illud
est magnificum si subiectus iniuriis. contumeliis iudiciu dei laudes. si uexatus
egritudine iudicia dei predices. si te inopia non reuocat. quo minus laudes
iusticia dei. Ergo semper laudanda sunt iudicia dei. sic scriptum est. Exultauerunt filie
iude propter iudicia tua domine. & filie iude. nisi anime religiose. anime
recte que ihesum christum dominum confitentur. que uidentes rationem iudiciorum tuorum
semper exultant. Qui enim non ex aliquo secundo puentu. sed ex cognitione
rationis induit leticia. in exultatione perpetua constituitur est. Sequitur. iiii.
Fiat nunc miscella tua ut exhortetur me. secundum uerbum tuum seruo tuo. Aliqui

1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Stadtbibliothek Bamberg

Signatur

Msc. Bibl. 50, fol. 77v

Bitte auch angeben

Vervielfältigung aus geschäftlichen

Zwecken ist nicht gestattet

Stadtbibliothek Bamberg

06 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

sicut aplo dicente cognouimus. Scripsit enī. Ve enī mihi ē. si n̄ euangelizauero. Si enī uolens hoc ago. mercedē habeo. Si aut̄ inuitus. dispositio mihi credita ē. Vide uoluntariū executore celestis arbitri. Liber erat ex omib; & omiū seruus ē factus. Voluntate utiq; n̄ necessitate. ut plurimos lucraret̄. His quoq; qui legis uinculo tenerent̄. quasi sub lege eet se exhibuit. cū sub lege non eet. ut eos seruaret̄. qui sub lege uiuebant. Infirmus infirmus fact̄ ē. ut infirmos assumptione infirmitatis p̄p̄e sustineret̄. Omib; om̄ia factus ē. n̄ legitima necessitate. sed uolunt̄is obsequio. Aperuit mihi hui' altitudinē consilii. in eplā ad philemonē scripta. quia qd̄ ipse eet. aliū eē uellet. ut uoluntate potius quā necessitate detulisse dñō uideret̄. Itaq; p̄ onesimo interueniens. sic ait. Tu aut̄ illū ut mea uiscera suscipe. quē ego uoluerā meciū dimittere. ut p̄ te mihi ministraret̄ in uinculis euangl̄ij sed sine consilio tuo nil facere uolui. ne uelut ex necessitate bonū tuū eet. sed uoluntariū. Quā sedulus suasor. Qui cū eet uas electionis diuine. consortiū n̄ dedignabatur alieni. ne alterū fructu uoluntatis p̄p̄e defraudaret̄. Recte ergo dauid ait quasi p̄p̄ha. uoluntaria oris mei cōp̄ba dñē. oris sui offerens dñō sacrificiū uoluntariū. eo qd̄ ap̄ illa p̄phatica. bonos flores colligere ore consueuerit. fauos ore fingere. mella ore cōponere. & ex herbis sua uib; ore flores legere. Quē cū sit inquit robore infirma. sapientie p̄dicatione substantia suae producit etatē. Quod sit illud uoluntariū oris sacrificiū recognosce. Im mola dō sacrificiū laudis. Expectat dñs uoluntarios ministros. Deniq; in libro isaie dicit dñs. Quē mittā. Itaq; seruuulo suo poterat imperare. quē dignū qui mitteret̄ munerat. sed maluit spontanea oblationis n̄ fraudare mercedē. qui ut ipse se offerret̄ p̄stolatus est. Et quāuis ei scire affectū expectauit tam uocē. ut cumularē grām. Unde se offerens esaiās. ait. Ecce ego mitte me. isic postea missus est ad popl'm. Ideo de eo dictū est. qz esaiās au det a. dic. Etenī quasi uoluntariū organi uberiore sp̄s sui grā xpc impleuit. Hec ociose hoc positū puto. quia uoluntaria oris sui placere desiderat dñō.

1:1

Bei Veröffentlichung bitte angeben:

Staatsbibliothek Bamberg

Signatur:

Msc. Bibl. 50, fol. 108v

Belegexemplar erhalten

Verwendung für gewerbliche
Zwecke ist nicht gestattet

Staatsbibliothek Bamberg
86 Bamberg - Domplatz 8 - Neue Residenz

clamamus abba pater. & sps dī clamat in nobis. Magna uox iusticie.
 magna ē castitatis. p qua & mortui locunt. non solū locuntur. sed
 etiam sicut abel clamant. At uero iniusti anima nec uiuens clamat.
 q dō mor tua ē. Nihil in illa sublime. nihil magnificum ē. quale
 5 eoz quopsonus in omne terra exiit. & uerba in fines orbis terat.
 Gracili uoce loquebat moyses. & plus omnib; audiebat. Cotidie au
 ditur in ecclā. Ab illis solis hoc est a iudeis non audit. q aure audiunt
 sed n audiunt. Prophete dicit alteri. exalta uirib; uocē tuā. Anna
 tamen n clamabat in corde suo sicut moyses. sed loquebat. fol tasse qui
 10 filios postulabat. hoc est bona qdem sed priuata. n publica clamat.
 Sed quia a dño postulabat. q dño eum si quem susceperet offerebat.
 loquebat dō. Clamabat autem moyses. quia non prose. sed p omni po
 pulo p cabat. Unde dictum ē ei a dño. Quid clamas. Clamabat af
 fectupio & sensu p fundo. & psonabat in celo. miraculis petens digna
 15 celestib; ut mundi clementa mutare. Deniq; & ipsius loci seriem recenscamus.
 Instabat pharao. & in numeris & giptiorū stipatus currib; urguedat hebreos.
 hic circumfusus hostis. inde inter fustum mare. plebem dī clauserat. Nulla
 in armis fiducia. spes nulla in uirib;. Strepebat tantūmodo querda
 miserabilis. quod commodius sibi foret dura in egipto seruitutis. onga sub
 20 ire. quam acerba in deserto morte consumi. Querda nihil p fidu. plurimū
 offense afferens. Stabat ergo moyses mestus. sollicitus. anxius populi & pen
 culis & querelis. expectans fidem celestium pmissorū. et tacitus secum uolue
 bat. qua tandem dñs ope iniurie immemor. memor grē sub ueniret.
 Dicit ad eum dñs. Quid clamas ad me. Sonū eius non audio. uocem eius
 25 agnosco. Silentium eius lego. clamorem q in operib; deprehendo. Clam
 bat populus. & non audiebatur. Non populo dictum est. quid clamas ad me.
 Non enim addm clamabat populus. qui iniusta & uiris indigna clamabat.
 Sed moysi dictū est. Quid clamas ad me. hoc est tu solus ad me clamas qui
 de me speras. tu solus ad me clamas. qui uirtutem meam excitas. Tu solus

EXPLICIT SERMO DE LITERA PRIMA

INCIPIT DE LITERA SECONDA

IN EODEM PSALMO. QUAE DICITUR BETH

IN QVO CORRIGIT IUVENIOR VIAM SVAM. SUPERIORVM OCTO VER

5 suū non absurda nobis cecidit disputatio. ideo q; & sequentia psequi stu

diū fuit. Et primū litterę scđę hoc ē beth int̄pretatio consideranda.

quę in latino conuersa. confusio declaratur. Sed qui uia suā corrigit.

n̄ confunder̄. Verū quia is qui corrigit ante in errore fuit. Quomodo

enim corrigit. nisi quod ante deflexū fuit auero. Vtq; in lapsu posit.

10 & adolēcentie luxu ac lasciuie gratis capcus illēcebris. ubi ad iuuentutis

puer̄ confinia sobria mentē resipiscet. tam quā confusus animo.

quodā modo. erubescenda deponat. & plena pharisiā assumat. Diu secū uoluit.

et diuersis fluctuantis cogitationib; libit atq; examinat. posteriora

obliscens. & ea quę sunt priora. appetens. quā ad modū uia suā corri

15 gat. offensionē q; adolēcentioris etatis seria iuuentutis fronte precat.

Vnde nedū dubita huiusmodi & incerto heret. dat ppheta consiliū

quasi cū eo ipse deliberans. Tē enī salubria consilia. si ppen

siorū meditatione examinata uiderit. Sed ipsa deliberationis sus

ceptio. docta diffinitione distinguit. ut diuersarū cogitationū con

20 uersus auferat dicens. In quo corrigit iuuenior uia suā. Hic enī de

liberantis ē finis. quo uia suā corrigit. Et respondit. in custodiendo

uerba tua. Et bene ad dñm conuersus respondit deliberanti. quasi per

atq; oratione delicta. consiliū hoc dñi in spiratione reperire. ut n̄

p̄sumptionis humane. sed dignationis diuine remediū crederetur.

Mensurā nrā uerborū celestiu conspersa seminib; quę ante degenerabat

in sterpib; meliorē cultus edere. fructus q; adferre incipit. Duri

gamus & sentias nrās. nec tortuosos sequamur amictus. Vis enī dñi

recte puer se aut̄ me errantē. De quib; d. Qui dereliquit se

Bauy., Bbl. 50, fol. 6^v = Chron
L. y. 21, Taf. 53

Mem

& lingua tua concinnabat dolos. Sedens aduersus fr̃m tuũ de trahere
 bas. Non ē hoc custodire mandata. sed p̃uaricari. Statutus facere contrari
 a. n̄ ē intelligere. sed ignorare. Quom̃ possunt uerba dī dulcia ēē in
 faucibus tuis. in quib; ē amaritudo nequitię. Quom̃ mel & lac sub
 lingua tua. cū doliũ lingua tua cōponat. ut aliud pectore concipias.
 aliud forensi sermone p̃tendas. ut decipias incautũ. cū tibi petrus apt̃s dicat.
 ut deponas om̃em maliciã. & fucũ simulationis abicias dicens. sicut dudũ
 geniti infantes rationabile & sine dolo lac concupiscite. Ostendens enī nob̃
 quid sit mel & lac habere sub lingua. ut n̄ maledicere maledicentibus.
 sed benedictionē referre nouerimus. nesciam̃ odisse nisi uia iniquitatis.
 ut facere quod ^{ex mandatu} exeeramur reluctanti caueamus affectu. Ideo paulus caue
 bat in carne sua malũ. q̃ oderat. Ideo Iohannes monē in ēpt̃a sua nedili
 gam̃ sctm̃. q̃ om̃e qđ in se to ē concupiscentia ē carnis & concupiscentia
 oculor̃. & iactantia uite. Est ergo in nobis ut & bene aliquid oderimus.
 & bene aliquid diligam̃. Sicut bene enī amare possum̃ seruos dī. & be

D re toruo cōminantes.	H inc flagellat ira m̄tem
R abis cordis anhelos.	f' luctus turbida tollens.
D etrahāt si quis supbes	Meror aut captos fatiga.
V ani regmina cultus.	Aut spes lubrica torquet;
I am uidebit intus artas	f' rgo cū caput tot uiu
D ominos ferre catenas.	Cernas ferre tyrannos
H inc enī libido uersat.	Hon facit qđ optat. ipse.
A uidet corda uenantis.	Dominus pressos iniquis.

Videsne igitur quanto in caeno pbra uoluant qua
pbitas luce resplendeat. In quo pspicuum est num
quā bonus p̄mia numquā sua scelerib; de eē sup
plicia. Rerum etiā que geruntur illud p̄pt quod
una quaeq; res geritur eiusdem rei p̄mum eē not
unuria uideri potest. uti currendi instadio p̄pt
quā curritur iacet p̄mum corona. sed beatitudine
eē id ē ipsum bonum p̄pt quod om̄a geruntur os
tendimus. Est igitur humanis actib; ipsum bonū
ueluti p̄mum commune ppositum. At qui hoc
ab om̄is non potest separari. neque enī bonus ultra
iure uocabitur qui curat bono. quare probos